

ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จตุรพล ภิรมย์อัครเดช

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2566

ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จตุรพล ภิรมย์อัครเดช

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทนต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.นครเศ รั้งควัด)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พลະปัญญา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทนต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)ต่อการ จัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายจตุรพล ภิรมย์อักษรเดช
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนา ชนบท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทัสน์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว 2) ผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการศึกษาผลกระทบ ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 170 คนซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 62.54 ปี ระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนแรงงานทำเกษตรเฉลี่ย 5.90 คน มีที่ดินปลูกข้าวเฉลี่ย 8.25 ไร่ มีรายได้จากปลูกข้าวเฉลี่ย 39352.94 บาทต่อปี มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 3,852.94 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 10,035.88 บาทต่อเดือน มีเงินทุนปลูกข้าวเฉลี่ย 27,567.05 บาทต่อครั้ง ส่วนใหญ่ใช้แหล่งเงินทุนส่วนตัวปลูกข้าว เข้าร่วมอบรมด้านเกษตรเฉลี่ย 1.14 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์ปลูกข้าวเฉลี่ย 31.61 ปี เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร 1 กลุ่ม ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด - 19 เฉลี่ย 43.89 ครั้งต่อเดือน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ เฉลี่ยอยู่ที่ 7.75 ครั้งต่อเดือน เกษตรกรได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ(sig. <0.05) ได้แก่ จำนวนแรงงานทำเกษตร รายจ่ายของครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกข้าว และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวคือ มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุดมีสาเหตุมาจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีการจัดการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการจัดการปัจจัยการผลิต โดยมีรูปแบบการพึ่งพาตนเองและจากญาติพี่น้องที่อยู่ภายในหมู่บ้านเดียวกัน ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต้องการให้ภาครัฐควบคุมราคาปุ๋ยยาฆ่าแมลงและให้มีการประกันราคาข้าวเพื่อลดต้นทุนในการจัดการปัจจัยการผลิต

คำสำคัญ : โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา, ปัจจัยการผลิต, เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

Title	IMPACTS OF CORONA INFECTION (COVID-19) PANDEMIC CRISIS ON PRODUCTION FACTORS PROVISION OF RICE GROWING FARMERS IN MAE RIM DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE
Author	Mr. Jaturapol Phiromakaradej
Degree	Master of Science in Agricultural Extension and Rural Development
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Phahol Sakkatat

ABSTRACT

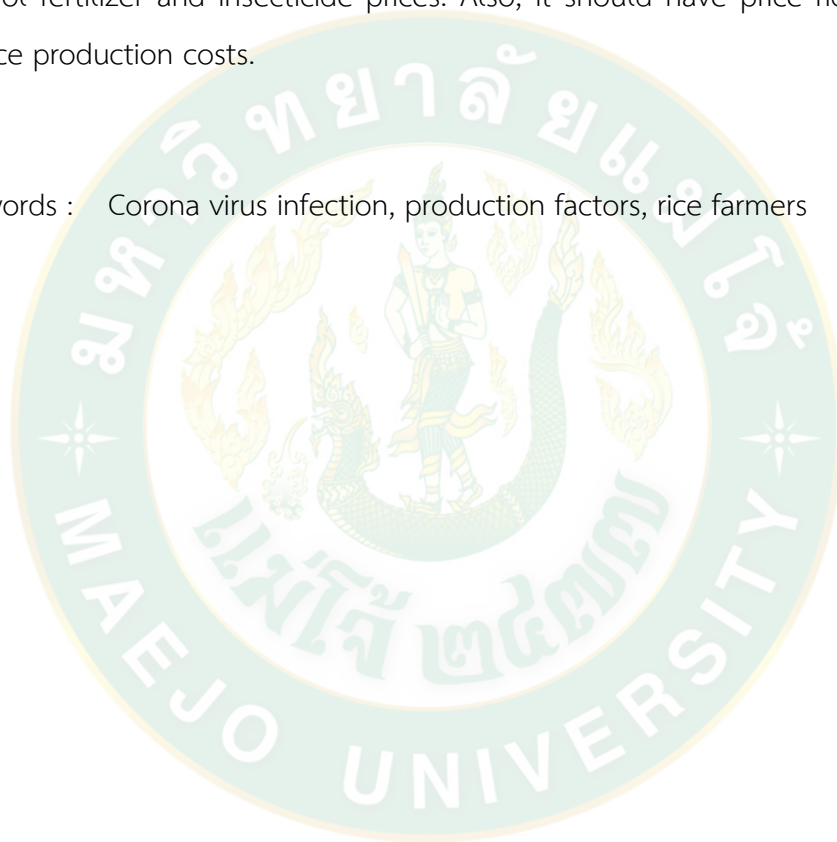
This study was conducted to investigate: 1) socio - economic attributes of rice farmers; 2) impacts on procurement of production factors due to Corona virus infection; 3) factors the procurement of production factors; and 4) problems encountered and suggestions about the impacts on procurement of production factors. The sample group consisted of 170 rice farmers in Mae Rim district, Chiang Mai province was used for data collection and analyzed by descriptive statistics / multiple regression.

Results of the study revealed that most of the respondents were male, 62.54 years old on average, elementary school graduates and married. They had 5.90 agricultural labors and 8.25 rai of rice field on average. The respondents earned incomes from rice growing for 39,352.94 baht per year and from the non. Agricultural sector for 3,852.94 baht per month on average. The respondents household expense was 10,035.88 baht and their own rice production capital was 27,567.05 baht/crop on average. They attended the agricultural training for 1.14 time per years. The respondents were members of are agricultural institute group and had 31.61 years of experience in rice growing. They perceived agricultural information 7.75 times and COVID - 19 pandemic 43.89 times per month on average. Coronavirus infection had impacts on the respondents at lowest level. The following factors had a relationship with the impacts on the procurement of production factors with a statistical

significance level (sig.< 0.05) : a number of agricultural labor, household expenses, experience in rice growing and information perception about COVID - 19 pandemic.

For problems encountered, it was found at a lowest level. This might be because the rice farmers had good plan management and prepared readiness to find production factors. This anchored on self-reliance and cousin dependence in the village. For suggestions of the rice farmers, the concerned private sector should control fertilizer and insecticide prices. Also, it should have price rice guarantee to reduce production costs.

Keywords : Corona virus infection, production factors, rice farmers

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่สนับสนุนทุนการศึกษา “ทุนเรียนดี” เพื่อใช้ในการดำเนินการศึกษาวิจัยนี้ พร้อมทั้งขอขอบคุณ ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องด้วยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พหล ศักดิ์คะทัศน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาพร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. นครเศศ รั้งควัด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พละปัญญา กรรมการที่ปรึกษา และคณาจารย์ผู้ประศาสตร์วิชาความรู้ รวมถึงบุคลากรของภาควิชาส่งเสริมการเกษตรทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ได้ความกระจ่างขึ้นผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายใน สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาด้านเอกสารและเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลสถานที่ตั้งในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดีและพร้อมด้วยความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทุกๆท่านที่ให้ความเป็นกันเองในการสะท้อนความคิดเห็นการให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา และภรรยา ที่คอยเป็นกำลังแรงใจให้เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดความท้อถอยต่อการศึกษาวิจัยในบางช่วงระยะเวลาเรียนและช่วงเก็บข้อมูลจนทำให้ได้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง และสิ่งที่สำคัญที่ผู้วิจัยไม่อาจลืมได้คือ ภรรยา นางพรทิพย์ ภิรมย์อัครเดช ที่เป็นกำลังใจและให้ความรู้คำแนะนำอยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ลุล่วงด้วยดีตลอดมา

จตุรพล ภิรมย์อัครเดช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	5
ขอบเขตด้านพื้นที่.....	5
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับโรค โควิด-19 (COVID-19).....	7
แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหา.....	17

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้บริโภค.....	31
ทฤษฎีการปรับตัว.....	35
ทฤษฎีต้นทุนการผลิต.....	41
ทฤษฎีการสื่อสาร.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
ภาคสรุป.....	56
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
สมมติฐานการวิจัย.....	59
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	60
สถานที่ดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	64
การรวบรวมข้อมูล.....	65
การทดสอบเครื่องมือ.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ระยะเวลาในการวิจัย.....	68
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์.....	69
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	70
ตอนที่ 2 ระดับผลกระทบของวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	85
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	100

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบจาก วิกฤติการณ์โรคโควิด 19 ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	107
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	111
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และ สังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	111
ตอนที่ 2 ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการ ปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	112
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับ ผลกระทบต่อการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัด เชียงใหม่	114
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาระดับผลกระทบจาก วิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID- 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ในรอบปี ที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	115
อภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ	120
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	121
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	127
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบเครื่องมือ	138
ภาคผนวก ค ภาพประกอบการวิจัย.....	141
ประวัติผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ตำบล ตำบลละ 2 หมู่บ้าน ในอำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่.....	63
ตารางที่ 2 ระยะเวลาในการทำวิจัย.....	68
ตารางที่ 3 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	71
ตารางที่ 4 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	76
ตารางที่ 5 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	82
ตารางที่ 6 ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัย การผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม	86
ตารางที่ 7 ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัย การผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้งหมด 4 ด้าน.....	91
ตารางที่ 8 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการศึกษา ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	101
ตารางที่ 9 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต	102
ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับ ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต	106

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย ทิม่า:(Jacqueline,2009:299).....	39
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	58
ภาพที่ 3 แผนที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	61
ภาพที่ 4 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	142
ภาพที่ 5 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	142
ภาพที่ 6 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	143
ภาพที่ 7 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	143
ภาพที่ 8 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	144
ภาพที่ 9 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	144

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) กระจายแพร่ระบาดออกไปทั่วทั้งหมดของโลกและเป็นโรคติดต่อด้วยระบบทางเดินหายใจ เป็นพาหะของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในมณฑลหูเป่ยนครอู่ฮั่นเมืองหลวงของประเทศจีน เกิดขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 (สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2563: 1) จากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) นับเป็นสถานการณ์ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลก แล้วแต่ละประเทศว่าจะมีการรับมือและปรับตัวให้เข้ากับในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับตามลักษณะของประเทศ (อภิญา อิงอาจ และณัฐพร กาญจนภูมิ, 2562) เพราะในปี 2563 มีการกระจายของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) จนทำให้เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงประกาศให้เป็นการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ (Pandemic) สำหรับประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ที่รุนแรงมากขึ้นเหมือนกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) โดยสาธารณสุขได้ประชุมวางแผนระหว่างประเทศในวันที่ 30 มกราคม 2563 และในประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2563จนถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2564 จำนวนผู้ติดเชื้อมีมากกว่า 1,030,281คน สำหรับการกระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาในประเทศต่าง ๆ นั้น ทำให้องค์การอนามัยโลกประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉิน (สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2563: 1)

นอกจากนี้การกระจายของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ครั้งแรกที่เกิดในประเทศไทยได้เจอผู้ป่วยคนแรกเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นนักเดินทางเพศหญิงชาวจีน อายุ 74 ปี โดยมาจากเที่ยวบินนครอู่ฮั่นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ยนครรัฐประชาชนจีน ได้เดินทางมาถึงกรุงเทพมหานคร ส่วนการระบอบรอบ 2 ในประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นในช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 พบผู้หญิงไทยอายุ 67 ปีอาชีพค้าขายในตลาดกลางกุ้งตำบลมหาชัยอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาครติดเชื้อ ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นการติดเชื้อมาจากแรงงานชาวมียนมาที่อยู่ในตลาดกุ้ง โดยการระบอบรอบที่ 2 มีความแตกต่างจากการระบอบแรกหลายด้าน เช่น จำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนมากขึ้น และมีการกระจายไปทั่วหลายจังหวัด (สุรัชย์ โชคครรชิตไชย, 2563) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แต่การระบอบในประเทศไทยก็ยังมีอยู่และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนจนถึงทุกวันนี้ (ณัฐวรรณ คำแสน, 2564) เนื่องจากในส่วนของมาตรการถือเป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ที่เป็นพื้นฐานควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยภาค

การเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่งกับประเทศอย่างมาก เช่น ด้านการสร้างความมั่นคงทางสังคม ด้านการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ด้านการเป็นแหล่งรายได้ เนื่องจากภาคการเกษตรเป็นเหมือนกับพื้นฐานที่สำคัญของการผลิตแหล่งวัตถุดิบ (คนู่วิศ สาคริก และปนนดา จันท์สุกรี, 2561) เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยสามารถส่งออกข้าวไปยังต่างประเทศต่างๆ สามารถเพิ่มรายได้เข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และการทำนาปลูกข้าวนั้นจะพบว่ามีจำนวนมากที่ต้องการแรงงาน เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ และ การจัดการทำนาปลูกข้าว แต่เนื่องด้วยมีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้มีการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิต การลงทุนลดลง และยังส่งผลกระทบต่อภาคผลิตและรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร กับการใช้จ่ายภายในประเทศก็ยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งมาจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ในจังหวัดเชียงใหม่(สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ที่มีต่อสาขาการผลิตทางการเกษตร พบว่าสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบ คือ การทำสวนผัก มูลค่าลดลง 3,049 ล้านบาท รองลงมา คือ การทำสวนผลไม้ มูลค่าลดลง 2,061 ล้านบาท การทำนา มูลค่าลดลง 2,038 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากโครงสร้างการบริโภคของประเทศไทย มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภค ผัก ผลไม้ และข้าว มากที่สุด(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564) ที่มีสาเหตุมาจาก ราคาเชื้อเพลิงฟอสซิลที่เพิ่มสูงขึ้น ยังเป็นการเพิ่มราคาปัจจัยการผลิตสำคัญ ได้แก่ ปุ๋ยเคมี และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งต้นทุนเชื้อเพลิงที่ใช้ในเครื่องจักรกลการเกษตร (มูลนิธิชีววิถี, 2565) ที่มาจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) และเมื่อดูตัวเลขของการว่างงานโดยเปิดเผย (open unemployment) พบว่าในปี 2563 หลังไตรมาส 1 การว่างงานมีเพิ่มขึ้นทุกๆไตรมาส 2 เท่า รวมมากกว่า 7 แสนคน การระบาดของโควิด-19 ถึง 2 รอบในปีเดียว เช่นปี 2562 ในแต่ละไตรมาส มีคนไม่ได้ทำงานอยู่ ในช่วง 0.15-0.62 ล้านคน แต่ปี 2563 เพิ่ม สูงถึง 0.39-2.52 ล้านคน ขณะที่การระบาด รอบ 3 ที่รุนแรงมากที่สุดจนเกิดขึ้นต่อเนื่องโดยประธานกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร ส.อ.ท. กล่าวว่าอุตสาหกรรมอาหาร รวมถึงภาคเกษตรขาดแคลนแรงงานรวมกันหลายแสนคนจากผลกระทบโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) จากแรงงานต่างด้าวที่กลับประเทศ ทำให้เวลานี้การใช้กำลังผลิตหายไป 30-50% ส่งผลกระทบจำนวนมาก(สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2564) วิกฤติโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ยังได้ต่อยอดถึงปัญหาไม่ว่าจะเป็น ผู้ใช้แรงงาน หรือเกษตรกร ซึ่งอาจมีสายป่านสั้น มีสถานการณ์การเงินที่ตึงตัวเป็นทุนเดิม และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือในการรับมือกับวิกฤติครั้งนี้ และที่สำคัญคือส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ ไม่มีหลักประกันทางสังคม (social safety net) รองรับ และภาครัฐอาจไม่มีข้อมูลมากพอในการออกแบบนโยบายช่วยเหลือเยียวยาที่ตรงจุด (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ปวช)

อังกฤษ, 2563) และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ระลอกที่สี่ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มเปราะบางจึงได้รับผลกระทบแล้วมีการฟื้นตัวที่ช้าลงมากกว่ากลุ่มอื่น อัตราการจ้างงานโดยรวมของประเทศยังคงตัวอยู่ที่ร้อยละ 68 นับตั้งแต่เริ่มมีการระบาด โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 50 กล่าวว่างานของตนได้รับผลกระทบจากโควิด-19 จากการสำรวจบ่งชี้ว่าครัวเรือนกว่าร้อยละ 70 ประสบปัญหารายได้ลดน้อยลง แม้การจ้างงานในแถบชนบทจะเพิ่มสูงขึ้น แต่ทว่าครัวเรือนในแถบชนบทและกลุ่มผู้มีรายได้น้อยร้อยละ 80 กลับให้สัมภาษณ์ว่าเผชิญกับปัญหารายได้ลดน้อยลง ผู้คนกว่าครึ่งที่ทำงานในภาคการเกษตรต่างสูญเสียรายได้กว่ากึ่งหนึ่ง (Nadia Belhaj Hassine Belghith และ Tanida Arayavechkit, 2021)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวรัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร โดยมีการระบุดังสิ่งที่ห้ามทำและสิ่งที่ให้ทำได้ เช่น ห้ามเข้าพื้นที่เขตกำหนดตามคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด ห้ามคนเดินทางเข้าออกนอกพื้นที่ ห้ามชุมนุมมั่วสุม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัด (ภวนัย เพ็ชรโปร, 2565) จากสถานการณ์ฉุกเฉินของการแพร่ระบาดของ (COVID - 19) ทำให้จังหวัดเชียงใหม่ มีคำสั่งปิดหมู่บ้านหลังพบผู้ติดเชื้อหลายแห่ง เช่น บ้านปางลุง-บวกเตยหมู่ที่ 8 และบ้านบวกจันหมู่ที่ 7 ตำบลโป่งแยงอำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น โดยพบผู้ติดเชื้อในอำเภอแมริมแล้วจำนวน 60 ราย และพบผู้ป่วยติดเชื้อสะสมรวม 101 ราย โดยได้มีการล็อกดาวน์เพื่อสกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) พร้อมกันนี้กำลังมีการหารือเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นเนื่องจากชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่ทำการเกษตรปลูกข้าว จึงทำให้ภาคแรงงานไม่สามารถเคลื่อนที่ข้ามเข้ามาในหมู่บ้านได้เพราะในการปลูกข้าวจำเป็นต้องใช้แรงงานในทุกขั้นตอน เช่น การปลูกข้าว พ่นยา ใส่ปุ๋ย เป็นต้น (คมชัดลึก, 2564) และเกิดภาวะเงินเฟ้อสูงที่สุดในรอบ 13 ปี ทำให้ชาวนาซึ่งมีจำนวนครึ่งหนึ่งของเกษตรกรกลับขายข้าวในราคาตกต่ำ เกษตรกรกลุ่มอื่นที่ราคาผลผลิตมีราคาดีกว่า เช่น ปาล์ม อ้อย ไม้ผล ข้าวโพด ก็ปรากฏว่าราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยและสารเคมี กลับมีราคาสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ (มูลนิธิชีววิถี, 2565) ทำให้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกับภาคการเกษตรของชาวอำเภอแมริม เนื่องจากผลผลิตจากข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง และสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนเกษตรกรเป็นอย่างมาก (สาคร ศรีมุข, 2563)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่ศึกษา ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ที่มีต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้หน่วยงานต่างๆ สามารถส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มที่ทำนาปลูกข้าวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรวมทั้งมีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) หรือในสถานการณ์วิกฤติต่างๆ เช่น โรคอุบัติใหม่ น้ำท่วม ภัยแล้ง

เป็นต้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสภาวะการแพร่ระบาดของโรค COVID - 19 ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมุ่งที่จะศึกษาประเด็นดังกล่าว และผู้ศึกษาพบว่ายังไม่มี การวิจัย ที่ศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้ทำการศึกษา เพราะในอำเภอแมริมมีเกษตรกรผู้ทำนาปลูกข้าวมีจำนวนมากเป็นอันดับต้นๆ จึงมีความเสี่ยงสูงที่ จะส่งผลกระทบต่อ การจัดการปัจจัยการผลิต ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและความน่าจะเป็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าวจึงศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดถึงผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกร ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.

คำถามการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับผลกระทบในการจัดการปัจจัยการผลิตมากน้อยเพียงใด
3. ปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อ การจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
4. เกษตรกรมีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
2. ศึกษาระดับผลกระทบของวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ที่มีต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัจจัยการผลิตของวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
4. ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการปัจจัยการผลิตในวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและเจ้าพนักงานส่งเสริมและหน่วยงาน ดังนี้.

1. เป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรและเจ้าพนักงานส่งเสริมและหน่วยงานในการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาและบรรเทาจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
2. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร สามารถที่จะนำข้อมูลผลการศึกษาใน ครั้งนี้เป็นแนวทางในการจัดการปัจจัยการผลิตครั้งต่อไป ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
3. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการปัจจัยการผลิต ที่ได้รับผลกระทบ จากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ ปลูกข้าว.

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเกษตรกร เป็นผู้ปลูกข้าวที่มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีกับกรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ตามที่ดัดแปลงปี 2564/65 ณ. ปัจจุบัน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาผลกระทบโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการ จัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะศึกษา 4 ด้านดังนี้

- (1) ด้านคนแรงงาน (Man)
- (2) ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)
- (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)
- (4) ด้านการจัดการ (Management)

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่อาศัยอยู่ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของประชากร หรือผู้ให้ข้อมูล คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 295 คน จากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั้งหมดจำนวน 1806คน ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ถึง วันที่ 1 มีนาคม 2566

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดังนี้

การปรับตัวกับโควิด-19 หมายถึง การที่เกษตรกร ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พยายามปรับสภาพปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแก่ตนและพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเองจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

ปัจจัยการผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ อัน ได้แก่ ที่ดินแรงงานทุนวัตถุดิบ และเครื่องมืออุปกรณ์ของเกษตรกร ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้ประกอบการการผลิตหรือกรรมวิธีในการผลิตจนกระทั่งออกเป็นสินค้าหรือบริการสำเร็จรูปเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม.

การจัดหาปัจจัยการผลิต หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ สิ่งของที่จำเป็นตามความต้องการของที่มีการร้องขอของเกษตรกร ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการจัดซื้อหรือสิ่งที่ซื้อมามีส่วนปฏิสัมพันธ์กระทบต่อผลกำไรหรือผลการประกอบการของเกษตรกร ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรค โควิด-19 (COVID-19)
2. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- 3.แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหา
- 4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้บริโภค
6. ทฤษฎีการปรับตัว
- 7.ทฤษฎีทฤษฎีต้นทุนการผลิต
8. ทฤษฎีการสื่อสาร
- 9.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ภาคสรุป
11. กรอบแนวคิด
12. สมมติฐานของการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับโรค โควิด-19 (COVID-19)

กรมควบคุมโรค (2563 อ้างถึงใน สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2563: 7-8)ได้อธิบายเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ประกอบด้วยลักษณะของโรคอาการของผู้ป่วยการรักษาลักษณะของเชื้อไวรัสการป้องกันตนเองและการแพร่กระจายของเชื้อซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมากเช่นโรกระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) เป็นต้นซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคนและสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกในการระบาดในเมืองอู่ฮั่นมณฑลหูเป่ย์สาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปลายปี 2019

1. อาการของผู้ป่วยไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อาการทั่วไป ได้แก่ อาการระบบทางเดินหายใจมีไข้ ไอ หายใจถี่ หายใจลำบาก ในกรณีที่อาการรุนแรงมากอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต

2. การรักษาผู้ป่วยไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 การรักษาแบบประคับประคองเพื่อบรรเทาอาการป่วยต่าง ๆ โดยปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรค

3. ลักษณะของเชื้อไวรัสระยะเวลาการมีชีวิตอยู่ของเชื้อในสิ่งแวดล้อมเช่นบนสิ่งของอาหาร ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อยู่บนพื้นผิวได้นานเพียงใดขณะที่ข้อมูลเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าไวรัสอาจอยู่รอดได้ในไม่กี่ชั่วโมงโดยน้ำยาฆ่าเชื้อสามารถฆ่าเชื้อไวรัสไม่ให้สามารถแพร่เชื้อได้

4. ความรุนแรงของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เมื่อเทียบกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์อื่น ๆ นั้นผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีอาการคล้ายไข้หวัดอาการทางเดินหายใจเช่นมีไข้ ไอ มีน้ำมูก ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนเช่นปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิตแม้ว่าอาการหลายอย่างจะคล้ายคลึง แต่เนื่องจากเกิดจากเชื้อไวรัสที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถระบุโรคตามอาการเพียงอย่างเดียวจึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื้อ

5. การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีความเป็นไปได้ที่มีสัตว์เป็นแหล่งรังโรคส่วนใหญ่แพร่กระจายผ่านการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อผ่านทางละอองเสมหะจากการไอจาม น้ำมูก น้ำลาย ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานสนับสนุนการแพร่กระจายเชื้อผ่านทางพื้นผิวสัมผัสที่มีไวรัสแล้วมาสัมผัสปากจมูกและตาสามารถแพร่เชื้อผ่านทาง Fexo-oral route ได้ด้วย

6. การป้องกันตนเองหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดผู้ที่มีอาการป่วยรักษาระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตร หลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณตา จมูก และปาก โดยไม่ได้ล้างมือควรล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือน้ำยาแอลกอฮอล์ล้างมือ 70% หากมีไข้ ไอ หายใจถี่ หายใจลำบาก ให้ไปพบแพทย์ทันทีและแจ้งประวัติการเดินทาง

เมื่อมีอาการป่วยควรป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่นโดยควรพักอยู่ที่บ้าน ปิดปากและจมูกด้วยทิชชูทุกครั้ง ไอหรือจามและทิ้งลงถังขยะทำความสะอาดและทำลายเชื้อตามวัสดุสิ่งของและพื้นผิวสัมผัสต่าง ๆ และหากสงสัยว่ามีอาการป่วยจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยเฉพาะผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 จะมีอาการใช้ร่วมกับอาการทางเดินหายใจเช่น ไอ จาม มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ และมีประวัติเดินทางไปยังประเทศจีนภายใน 14 วันก่อนเริ่มมีอาการหากมีอาการและประวัติเดินทางดังกล่าวควรรีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการเดินทางเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาต่อไป

ชนิดของหน้ากากอนามัยที่สามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้นั้นหากบุคคลที่ไม่มีอาการระบบทางเดินหายใจไม่จำเป็นต้องสวมหน้ากากอนามัย (Surgical Mask เนื่องจากไม่มีหลักฐานแสดงถึงการป้องกันบุคคลที่ไม่ป่วยอย่างไรก็ตามอาจสวมใส่หน้ากากอนามัยในประเทศที่มีความเสี่ยงหรือเมื่ออยู่ในที่ชุมชนที่มีคนจำนวนมากเพื่อป้องกันตัวเองส่วนบุคคลที่มีอาการระบบทางเดินหายใจควรสวมหน้ากากอนามัย (Surgical Mask) และไปพบแพทย์หากมีไข้ ไอ และหายใจลำบาก

โควิดแพร่เชื้อได้อย่างไร

- เชื้อโควิดมักติดต่อจากคนสู่คน โดยติดต่อผ่านทางละอองฝอยน้ำมูก หรือน้ำลายจากการที่ผู้ป่วย ไอ จามหรือพูด
- หากยืนอยู่ในระยะห่างจาก ผู้ป่วยน้อยกว่า 1-2 เมตร เรามี โอกาสได้รับเชื้อจากการหายใจเอาละอองฝอยเข้าไปได้
- ถ้ามือสัมผัสกับละอองฝอยที่ตกอยู่ตาม พื้นผิวต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ลูกบิดประตู และนำมาจับตา ปากหรือใบหน้า อาจรับเชื้อ จมูก ได้เช่นกัน
- หากใช้ของใช้ร่วมกัน หยิบสิ่งของส่งกันด้วย มือต่อมือก็มีความเสี่ยงที่จะติดต่อได้
- หากรับประทานอาหารร่วมกัน เสี่ยงติดต่อทั้งจากละอองฝอยน้ำมูก น้ำลายระหว่างพูดคุย และการใช้ภาชนะในการตักอาหารร่วมกัน

อาการของโรคโควิด 19

อาการทั่วไป ได้แก่ มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ท้องเสีย จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส หายใจติดขัดหรือแน่นหน้าอก อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ และ อาจเสียชีวิตได้

การป้องกันตัวจากโควิด 19

ขณะที่อยู่ในบ้าน

1. รักษาระยะห่าง จากคนใน บ้านอย่างน้อย 1-2 เมตร หลีกเลี่ยง การสัมผัสร่างกาย แยกสัดส่วนการใช้ ชีวิตในบ้านเพื่อความปลอดภัย
2. หากพักอาศัย 2 คนขึ้นไป ให้สวมหน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
3. แยกรับประทานอาหารจานใครจานมัน หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารร่วมกันชั่วคราว เพื่อความปลอดภัย 4. ทำความสะอาดที่พักอาศัย และ สิ่งของที่สัมผัสบ่อย เช่น รีโมตโทรทัศน์

โทรศัพท์มือถือ โตะ แก้ว ราวจับบันได ลูกบิดประตู ด้วยแอลกอฮอล์ 70% หรือ สบู่หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือนายาฟอกขาว ที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรท์ แต่ไม่แนะนำให้ใช้กับพื้นผิวที่เป็นโลหะ

5. ปิดผาซักโครกก่อนกดซักโครกทุกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้ ละอองต่าง ๆ ที่อาจมีเชื้อปนอยู่ ฟุ้งกระจายในอากาศ

6. ซักผ้าให้เร็วที่สุด หลังเปลี่ยนเสื้อผ้า ควรซักด้วยน้ำร้อนโดย ใช้ผงซักฟอกซักในน้ำอุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลาอย่างน้อย 25 นาที

7. หมั่นเปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศถ่ายเท และเปิดรับ แสงธรรมชาติวันละ 2-3 ชั่วโมง

8. กรณีที่ใช้หน้ากากอนามัย ต้องทิ้งหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง ให้เลี่ยงการเอามือจับ หน้ากากด้าน ที่สกปรก (ด้านที่มีสี และหันออกนอกตัว) หยิบใส่ถุงก่อนหนึ่งชั้น มัดปากให้แน่นก่อน นำไปทิ้งถังขยะ หากใช้ หน้ากากผ้าต้องเปลี่ยนใหม่อย่างน้อยทุกวัน และซักหน้ากากตามข้อ 6 ซ้าง จ้าง ซ้าง

9. หมั่นล้างมือด้วยสบู่ ให้สะอาดทั้งนิ้ว ง่ามนิ้ว ฝ่ามือ ข้อมือ และใช้เวลาอย่างน้อย 20 วินาทีหรือ ร้องเพลงซ้าง ซ้าง ซ้าง ให้จบ 2 รอบ สามารถล้างด้วยแอลกอฮอล์เจล 70% ได้

ขณะที่อยู่นอกบ้าน

1. หลีกเลียงการออกจากบ้าน หากมีความจำเป็น เมื่อกลับถึง บ้านให้รีบอาบน้ำทำความสะอาด ร่างกาย

2. สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากาก อนามัยตลอดเวลา ทั้งนี้แนะนำให้สวม 2 ชั้น เมื่อไปในพื้นที่ ชุมชน พื้นที่แออัดหรือตลาด

3. ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อน รับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม หลังจากไอ จามหรือหลังจกสัมผัสจุดเสี่ยง ร่วมกับผู้อื่นในที่สาธารณะ เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได ลิฟต์ เป็นต้น

4. ใช้รถสาธารณะเมื่อจำเป็นเท่านั้น หากต้องซ้อนมอเตอร์ไซค์ ควรนั่งหันข้าง

การป้องกันตัว จากโควิด 19 ตามกลุ่มวัย

การป้องกันโควิดในผู้สูงอายุ

- ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว ควรเตรียมยาสำหรับโรคประจำตัว ไว้เสมอ
- งดการออกจากบ้าน หากจำเป็นให้สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัยตลอดเวลา และ หลีกเลียงการสัมผัสจุดเสี่ยงหรือพูดคุย ในระยะใกล้ชิดกับบุคคลอื่น
- ควรแยกห้องนอน หรือนอนห่างจากผู้อื่นให้มากที่สุด แยก หมอน แยกผ้าห่ม และควร เปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท

- ควรแยกสำรับอาหาร และ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ที่ปรุงสุกใหม่
- ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ก่อน รับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม หรือ หลังจากไอ จาม
- ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ ทำจิตใจให้ แจ่มใส
- ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว ควรได้รับวัคซีนโควิด 19 เพื่อลด โอกาสการติดเชื้อ ลดอาการรุนแรง และโอกาสเสียชีวิตได้ ทั้งนี้สามารถ ลงทะเบียนขอฉีดวัคซีนได้ที่เว็บไซต์ไทยร่วมใจ เครือข่ายมือถือ และ สถานพยาบาลใกล้บ้าน (โปรดตรวจสอบหรือโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ ก่อนเข้ารับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19)

การป้องกันโควิดในเด็ก

- หลีกเลี่ยงผู้ที่มีความเสี่ยงจากโรคโควิด 19 และเลือกผู้ปกครอง คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลเด็ก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ
- ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กไม่ควร ออกไปนอกบ้าน ถ้าจำเป็นต้องออก เมื่อกลับมาต้องอาบน้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้า ก่อนเข้ามาใกล้ชิดกับเด็ก
- เด็กที่จะใส่หน้ากากอนามัยได้ควรอายุ 2 ปีขึ้นไป หน้ากาก ต้องมีขนาดพอดีกับใบหน้า และควรให้เด็ก ๆ มีช่วงพักถอดหน้ากากได้บ้าง
- ห้องที่เด็กอาศัยต้องถ่ายเทอากาศได้ดี เช่น เปิดหน้าต่างนอนร่วมกัน ก็ควรมีระยะห่างกันอย่างน้อย 2 เมตร ได้ หาก
- แยกสัดส่วนการใช้พื้นที่ในบ้านสำหรับเด็ก และหมั่นเปิด ประตู หน้าต่างให้อากาศถ่ายเท
- สอนการล้างมือให้เด็กอย่างถูกวิธี
- หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมสังสรรค์ เช่น การจัดงานวันเกิด

การป้องกันโควิดในหญิงตั้งครรภ์

- หญิงตั้งครรภ์ (อายุครรภ์ ตั้งแต่ 12 สัปดาห์ขึ้นไป) ต้องได้ วัคซีนโควิด 19 เทียบเท่ากลุ่ม ผู้สูงอายุหรือกลุ่มผู้มีโรคประจำตัว
- ล้างมือบ่อย ๆ ทุกครั้งที่มีการไอจาม สัมผัสสิ่งแปลกปลอม หลังรับประทานอาหาร และหลังใช้ห้องน้ำ
- ควรแยกสำรับอาหาร และรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ปรุงสุกใหม่
- ไปพบแพทย์ และฝากครรภ์ตามนัด รวมทั้งสอบถามเรื่อง การรับวัคซีนโควิด 19 กับแพทย์ที่ฝากครรภ์ เมื่ออายุครรภ์เกิน 12 สัปดาห์

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับโรค โควิด 19 (COVID-19) คือ เป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก ซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อน ในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกในการระบาด ในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019 อาการทั่วไป ได้แก่ อาการระบบทางเดินหายใจ มีไข้ ไอ หายใจถี่ หายใจลำบาก ในกรณีที่อาการรุนแรงมากอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรือ อาจเสียชีวิต การรักษาแบบประคับประคองเพื่อบรรเทาอาการป่วยต่าง ๆ โดยปัจจุบัน ยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรค ขณะที่ข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าไวรัสอาจอยู่รอดได้ ในไม่กี่ชั่วโมง โดยน้ำยาฆ่าเชื้อสามารถฆ่าเชื้อไวรัส ไม่ให้สามารถแพร่เชื้อได้ มีความเป็นไปได้ ที่มีสัตว์เป็นแหล่งรังโรค ส่วนใหญ่แพร่กระจายผ่านการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ ผ่านทางละอองเสมหะจากการ ไอจาม น้ำมูกน้ำลาย ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานสนับสนุน การแพร่กระจายเชื้อผ่านทางการบินผิวสัมผัส ที่มีไวรัสแล้วมาสัมผัสปากจมูก และตา สามารถแพร่เชื้อผ่านทาง Fexo-oral route ได้ด้วย

ดังนั้น ชาวเกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการสัมผัส บริเวณตา จมูก และปาก โดยไม่ได้ล้างมือควร ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือน้ำยาแอลกอฮอล์ล้างมือ 70% หากมีไข้ ไอ หายใจลำบาก ให้ชาวเกษตรกรไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินทาง เมื่อมีอาการป่วยควรป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่น โดยควรพักอยู่ที่บ้านปิดปาก และ จมูกด้วยทิชชูทุกครั้งทีไอ หรือ จาม และทิ้งลงถังขยะด้วยความสะอาด และทำลายเชื้อตามวัสดุสิ่งของและผิวสัมผัสต่าง ๆ และหากสงสัยว่ามีอาการป่วยจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยเฉพาะผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 จะมีอาการใช้ร่วมกับอาการทางเดินหายใจ และ การป้องกันเบื้องต้นนั้นชาวเกษตรกรควรมี หน้ากากอนามัยที่สามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้ และควรมีการป้องกันตนเองหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้มีอาการป่วย รักษาระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตร เพื่อความปลอดภัยของตัวเกษตรกรนั่นเอง.

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ จากแนวคิดของแวนเคลย์และคณะ Vanclay et al., (2000 อ้างถึงใน 2563 สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2563: 8-12) กล่าวว่าผลกระทบทางสังคม อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหัวข้อย่อยหัวข้อใดหรือมากกว่าหนึ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วิถีชีวิต - พื้นฐานการดำเนินชีวิต การทำงาน การละเล่น รวมถึงการติดต่อซึ่งกันและกัน ในชีวิตประจำวันแต่ละวัน

2. วัฒนธรรม จารีตประเพณีค่านิยมของกลุ่ม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในกลุ่มและภาษาท้องถิ่น

3. ชุมชน - ความร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน

4. สิ่งแวดล้อม - เรื่องคุณภาพของอากาศและน้ำ อาหารการกิน ฝุ่นละอองและเรื่องเสียง ความพอเพียงของอนามัยของชุมชน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ชุมชนต้องสามารถเข้าถึงและควบคุมได้

5. สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี หมายถึง “ความสมบูรณ์ทางกายและมีสุขภาพจิตดี มีสภาพสังคมที่ดีไม่มีใครไข่เจ็บมาเบียดเบียน” โดยสรุปคือหมายถึงปัจเจกชนที่อาศัยอาศัยในสังคมนั้น

6. ความวิตกกังวลและความปรารถนาที่จะได้ ในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยและความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของชุมชน และความปรารถนาที่ชุมชนต้องการให้เป็น เพื่ออนาคต ของบุตรหลานของตน

ส่วนผลกระทบทางเศรษฐกิจนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจและความเกี่ยวเนื่องถึงผลกระทบไว้ว่า เป็นความหมายที่รวมความถึง กิจกรรมหรือ การผลิตต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่มีอันมีค่าและมีอย่างจำกัด เพื่อนำมาตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยมีพื้นที่และเครือข่ายทางสังคม มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและแจกจ่ายบริการตามอุปสงค์และอุปทานระหว่างผู้มีส่วนด้วยกัน และเศรษฐกิจนั้นจะปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย เช่น รายได้ การผลิต เงินออม การจำหน่ายและการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งเมื่อ มีอุปถัมภ์เกิดขึ้นทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในขณะที่พัชรี โพธิ์รัง (2550: 10) กล่าวถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบที่เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมในพื้นที่ ซึ่งเป็นผลพลวงมาจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขยายผลโดยผ่านกระบวนการ ทำการของตัวทวีคูณ การหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจในวงแคบและกว้างออกไป

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในระดับมหภาค

ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจไทยจะติดลบร้อยละ 3 ในสถานการณ์พื้นฐาน หรือดีที่สุด หรือร้อยละ 5 ในสถานการณ์ที่เลวร้ายสุด ทั้งนี้สืบเนื่องจาก ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 13 - 16 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ประชาชาติ หรือจีดีพี ทั้งนี้หากพิจารณาจากรายงานล่าสุดเรื่อง “ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง และแปซิฟิกในห้วงเวลาแห่งการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (East Asia and Pacific in Time of COVID-19) จะเห็นว่าธนาคารโลก ประเมินเศรษฐกิจประเทศไทยจะหดตัวที่สุดในอาเซียน รั้งท้ายอันดับ 2 ในภูมิภาครองจากประเทศฟิลิปปินส์ (ภาพประกอบที่ 2.1) ซึ่งธนาคารโลกได้ให้เหตุผลในรายงานฉบับนี้ ว่าเกิดจาก ผลกระทบที่เรื้อรังมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่าง สหรัฐอเมริกา และจีน ความไม่มี

เสถียรภาพทางการเมือง รวมถึงภัยแล้ง ซึ่งส่งผลทำให้การขยายตัว ของเศรษฐกิจในปีที่แล้วต่ำกว่า เป้าหมาย ในปี 2563 ได้แก่ ปัจจัยความไม่แน่นอนทางการเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อ การเบิกจ่าย งบประมาณประจำปี 2563 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการบริโภค ของประชาชน และส่งผลกระทบต่อ ต่อเนื่องมาที่อุตสาหกรรมค้าปลีก ภัยแล้งที่ส่งผลกระทบโดยตรง ต่อภาคการเกษตร การลดลงของ จำนวนนักท่องเที่ยวเนื่องจากสถานการณ์โควิดนอกประเทศ ถึงร้อยละ 60 ทำให้ประเทศไทยสูญเสีย รายได้กว่า 1.89 ล้านล้านบาท การลดความเชื่อมั่น ของผู้บริโภคและนักลงทุนที่ถูกจุดต่ำสุดในรอบ 5 ปี ภาวะผันผวนอย่างหนักของตลาดหลักทรัพย์ ของไทยทำให้มีการประกาศเซอร์กิต เบรคเกอร์ถึง 3 ครั้งในช่วงเวลาเดียวกัน นักลงทุนเทขายหุ้น ออกมาอย่างต่อเนื่องทำให้มูลค่ารวมของตลาดหลักทรัพย์ ของไทย (market cap) จากต้นปีถึง สิ้นเดือนมีนาคมลดลงร้อยละ 30.8 ยังไม่รวมถึงผลกระทบต่อกลุ่ม ห่วงโซ่อุปทานสำคัญของไทย อย่างกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์ ซึ่งเป็นกลุ่ม อุตสาหกรรมที่สำคัญต่อภาค การส่งออกของไทยอีกด้วย

ซึ่งการคาดการณ์นี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการคาดการณ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่คาดว่า GDP ในปี 2563 มีโอกาสติดลบสูงถึง 5.3% ขณะที่ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC) ได้ปรับประมาณการเติบโตเศรษฐกิจไทยติดลบ 5.6% โดยมองว่า สาเหตุหลักจากธุรกิจการท่องเที่ยวที่ถูกกระทบหนัก สอดคล้องกลุ่มธนาคารเกียรตินาคินภัทรได้ปรับลด ประมาณการอัตราการเติบโตจีดีพีใหม่ที่ติดลบ 6.8% ให้เหตุผลว่าเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะถดถอย รุนแรงขึ้น

นอกจากนี้ มีการคาดการณ์ว่าจะมีแรงงานตกงานเป็นจำนวนมากจากนโยบายการล็อกดาวน์ สภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย (2563) ได้สำรวจข้อมูลจากหน่วยงานรัฐ และในกลุ่มของสภานายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย พบว่าก่อนการคลายล็อกดาวน์ เฟส 1 (ก่อน 3 พฤษภาคม 2563) คาดว่ามีจำนวนผู้ที่ตกงานรวมกันประมาณ 9,523,411 คน กลุ่มที่ ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มแรงงานอิสระภาคท่องเที่ยว รองลงมาคือกลุ่มก่อสร้างและ อสังหาริมทรัพย์ สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่มีแรงงานประมาณ 6 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ในสถานะ ที่ อ่อนแอ ทั้งจากตีมาตรฐานการบริโภคในประเทศที่ลดลงและการชะลอตัวการส่งออก จึงคาดว่าทั้งปี การ ส่งออกของไทยอาจติดลบ 8.27% สำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเป็นอันดับต้นๆ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์อาจหดตัว อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง ที่มี ความเสี่ยงจากตีมาตรฐานและการส่งออกที่ติดลบ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมที่ยังมีความอ่อนแอจากการ ที่ ส่งออกไตรมาสแรกหดตัว เช่น อุตสาหกรรมยางพารา ข้าวแปรรูปเพื่อการส่งออก อาหารทะเล กระป๋อง และแปรรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับไม้ เป็นต้น

จากการคาดการณ์ด้านเศรษฐกิจของไทยคงจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ไปอีกนานพอสมควร ซึ่งไม่ใช่แค่ 3 เดือน อาจถึง 6 เดือน 3 เดือน เห็นได้จากเงินเฟ้อทั่วไปเดือนเมษายน ที่ติดลบ 2.99% ต่ำสุดในรอบ 11 ปี คาดว่า ในไตรมาส 2 เงินเฟ้อจะยังคงติดลบ 2.28% ซึ่งจะทำให้ ทั้งปีเงินเฟ้อทั่วไปคงติดลบไม่น้อยกว่า 1% ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงอำนาจการใช้จ่ายใช้สอยของ ประชาชนลดน้อยลง ถึงแม้รัฐบาลได้นำเงินเข้ามาเยียวยาเศรษฐกิจในกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เช่น โครงการ 5,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือน ในกลุ่มแรงงานอิสระ 16 ล้านคน และเกษตรกร 10 ล้าน คน แต่อาจไม่พอที่จะทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกระตุ้นเศรษฐกิจในรูปแบบ ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เครื่องยนต์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจกลับมาทำงานได้ตามปกติ

ในอนาคต เมื่อวิกฤติโควิด-19 ผ่านพ้น เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว จะเกิด "New Normal" ในภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่ธุรกิจจะเดินอยู่บนดิจิทัลแพลตฟอร์ม ตลอดจนพฤติกรรมผู้บริโภคจะเปลี่ยนไป ที่ให้ความสำคัญกับมาตรการสุขอนามัย การท่องเที่ยวกับการเดินทางระหว่างประเทศจะมีความเข้มงวดด้านสุขภาพฟรีวีซ่า ภาคแรงงานต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่ จากก่อนหน้านี้ที่มีเทคโนโลยีเครื่องจักร หุ่นยนต์เข้ามาทดแทนบางส่วน โดยเฉพาะแรงงานสูงวัยอายุ 40-45 ปี ที่มีประสิทธิภาพสร้างผลผลิตในระดับต่ำ แรงงานเองจึงต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยนทัศนคติการทำงาน พัฒนาทักษะ และเพิ่มทักษะใหม่ ๆ เพื่อรับวิกฤติต่าง ๆ ที่ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไป

ในระดับจุลภาค จำนวนยอดคนตกงานที่พุ่งสูงสุดทำให้มีผลกระทบต่ออำนาจการใช้จ่ายของประชาชน ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ และธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC) ระบุว่าจากข้อมูล การสำรวจภาวะเศรษฐกิจ และสังคมของครัวเรือนปี 2562 พบว่าครัวเรือนไทยที่พึ่งพารายได้ จากการ ทำงานเป็นลูกจ้างอย่างเดียวมีจำนวน 7.9 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นประมาณ 36.2% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งในกลุ่มนี้มีจำนวนถึง 5.2 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็น 65.5% ของครัวเรือนกลุ่มดังกล่าวที่มีมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินครอบคลุมรายจ่ายได้ไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ หากเป็นครัวเรือนที่ได้รับค่าจ้างน้อยกว่า 3 หมื่นบาทต่อเดือน จะมีครัวเรือนจำนวนถึง 4.3 ล้านจากทั้งหมด 5.8 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นสัดส่วนถึง 72.9% ที่มีสินทรัพย์ทางการเงิน ไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่าย 3 เดือน (สำนักข่าวอิสรฯ, 2563: ออนไลน์)

รายได้ของครัวเรือนที่ลดลง ท่ามกลางภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ รวมถึงการทำประกัน COVID-19 ที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,223.2 บาทต่อเดือน สำหรับครัวเรือนในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมาณ และเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 706.5 บาทต่อเดือน สำหรับครัวเรือนในพื้นที่ต่างจังหวัด ส่งผลให้ครัวเรือนไทยที่ทำการสำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.3 มีเงินออมลดลงจากเดือนก่อนหน้า หลังดึงเงินที่เก็บออมมาใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพ

อย่างไรก็ดี ครัวเรือมีความกังวลลดลงต่อประเด็นเรื่องระดับราคาสินค้าในประเทศ เนื่องจากราคาพลังงานปรับตัวลดลงค่อนข้างมาก สอดคล้องกับดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปในเดือนมี.ค. 2563 ที่ปรับตัวลดลงร้อยละ 0.86 เมื่อเทียบกับเดือนก.พ. 2563 และประเด็นเรื่องภาระหนี้สิน เนื่องจากคริวเรือบางส่วนขอพักชำระหนี้กับธนาคารพาณิชย์ หลังได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในขณะที่ดัชนีภาวะเศรษฐกิจและการครองชีพของคริวเรือในอีก 3 เดือนข้างหน้า (3-month Expected KR-ECI) ปรับตัวลดลงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมุมมองในปัจจุบัน จากระดับ 36.5 ในการสำรวจช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 มาอยู่ที่ระดับ 32.6 ในการสำรวจช่วงเดือนมีนาคม 2563 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงมุมมองของคริวเรือที่เต็มไปด้วยความกังวลต่อภาวะเศรษฐกิจและการครองชีพของตนเองในช่วง 3 เดือนข้างหน้า (เดือนเม.ย.-มิ.ย. 2563) โดยเฉพาะประเด็นเรื่องรายได้และการมีงานทำ ค่าใช้จ่าย (ไม่รวมหนี้สิน) และเงินออมของตนเอง (สำนักข่าวอิศรา, 2563: ออนไลน์)

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ คือ การเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นมูลเหตุที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจและผลกระทบตามมา จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ย่อมนำไปเป็นผลกระทบทางด้านสังคม คือ ในสังคมเกษตรกรรมครอบครัวใหญ่ ที่มีจำนวนสมาชิกจำนวนมาก จะมีโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า ครอบครัวขนาดเล็ก ด้วยเหตุนี้สังคมเกษตรจึงเป็นสังคมของครอบครัวขยาย ซึ่งตรงกันข้ามกับสังคมอุตสาหกรรมที่จะเปลี่ยนแปลงมาในรูปแบบครอบครัวเดี่ยว สังคมอุตสาหกรรมเป็นสังคมที่แลกเปลี่ยนด้วยค่าของเงินตามที่ได้จากค่าแรงงานผลิตกับ สังคมเกษตรกรรมที่อาจจะมีการแบ่งปันได้บ้างตามความเอื้ออาทร ที่มีต่อค่าของเงินจึงมีความหมายน้อยกว่าสังคมอุตสาหกรรม และด้วยความจำเป็นในเรื่องรายได้ จึงเป็นแรงบีบบังคับประชากรต้องลดขนาดของครอบครัวลงเพียงเพื่ออยู่ในฐานะที่จะเลี้ยงดูครอบครัวเล็ก ๆ กันได้ และเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมคนงานผู้อยู่อาศัยทั้งในเมืองและชนบททั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังนั้น ถ้าสังคมของเกษตรกรเป็นครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ย่อมจะไม่ส่งผลกระทบต่อกระทบกระเทือนต่อทางเศรษฐกิจ และในทางตรงกันข้ามถ้าชาวเกษตรกรมีครอบครัวที่มีขนาดเล็กก็จะย่อมส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ เพราะเกษตรกรที่มีครอบครัวขนาดใหญ่ย่อมจะได้เปรียบในเรื่องการหารายได้ และเลี้ยงครอบครัวของตน และในครอบครัวนั้นจะช่วยกันทำมาหากินยังจะทำให้มีการเพิ่มรายได้ให้กับคริวเรือเกษตรกร.

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหา

การจัดหา

พริธา องค์คุณารักษ์ (2553 อ้างถึงใน รัตนา แก้วลิ้ม, 2555: 22-25) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดหา คือ ส่วนที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ สินค้า และวัสดุต่างๆ ที่จำเป็นต่อองค์กร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือวัสดุทั้งหมดที่จำเป็นต่อองค์กรจากผู้จัดส่งด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด และในเวลาที่ต้องการ ดังนั้นการจัดหาไม่เพียงเกี่ยวข้องกับกาไหลของวัสดุ แต่เกี่ยวกับการส่งผ่าน ระบุว่ามีความต้องการวัสดุและการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของและที่ตั้งของวัสดุ การจัดซื้อจัดหาเป็นจุดเริ่มต้นของโซ่อุปทานและเป็นจุดที่ควบคุมกาไหลของวัสดุเนื่องจากคุณภาพและการส่งมอบวัสดุเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องให้วัสดุมีคุณภาพตามข้อตกลงและส่งมอบภายในเวลาที่กำหนด

ดังนั้นในการจัดหาควรพิจารณาถึงการดำเนินการทางข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากผู้จัดส่งหลายแหล่ง แล้ววิเคราะห์และส่งผ่านข้อมูลไปยังโซ่อุปทาน สามารถทำให้มั่นใจได้ว่ามีทรัพยากรพอเพียงต่อการผลิต ในโซ่อุปทาน บางองค์กรเพียงแต่จัดซื้อวัตถุดิบจากผู้จัดส่งแล้วเพิ่มคุณค่าให้กับโซ่อุปทาน แล้วส่งไปยังลูกค้าคนต่อไป ในแต่ละองค์กรจะมีการซื้อขายและเคลื่อนย้ายวัสดุ ดังนั้นจุดเริ่มต้นคือการจัดซื้อซึ่งเป็นกลไกเริ่มต้นและควบคุมกาไหลของวัสดุของโซ่อุปทานมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาวัสดุทั้งหมดที่จำเป็นขององค์กร บางครั้งการจัดซื้อไม่ใช่เพียงกาซื้อขายอย่างเดียว อาจรวมถึงการเช่า การเช่า การทำสัญญาและการแลกเปลี่ยนเป็นต้น

ความสำคัญของการจัดหา

พริธา องค์คุณารักษ์ (2553: 63) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดหา คือ การเชื่อมโยงองค์กรในโซ่อุปทานโดยมีกลไกความร่วมมือเพื่อการไหลของวัสดุระหว่างลูกค้าและผู้ขายหรือผู้จัดส่ง และการเชื่อมโยงองค์กรดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยการส่งผ่านข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการจัดหาเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของและที่ตั้งของวัสดุ เนื่องจากเป็นการส่งผ่านข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคและสิ่งที่ผู้จัดส่งมีอยู่ และการต่อรองเงื่อนไขในการส่งมอบวัสดุ ฝ่ายจัดหาต้องรับผิดชอบให้ได้วัสดุในปริมาณที่ถูกต้อง เวลาที่ต้องการ คุณภาพและราคาที่เหมาะสมรวมถึงกาบริการหลังการขาย

วัตถุประสงค์การจัดซื้อจัดหา

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2544: 10) กล่าวว่า ตามความคิดสมัยดั้งเดิมนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อก็เพื่อทำการซื้อวัสดุ และบริการให้มีคุณภาพที่ถูกต้องในปริมาณที่ถูกต้องโดยมีราคาที่ต้อง

จากแหล่งขายที่ถูกต้องและในเวลาที่ต้องการ ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อมุ่งที่การบริหาร ทั่วไปด้วย วัตถุประสงค์ในลักษณะเช่นนี้สามารถอธิบายแยกย่อยได้ 10 ประการคือ

1. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท ด้วยการจัดวัสดุ และบริการสนองให้โดยไม่ขาดสาย เพื่อมิให้กระบวนการผลิตหยุดชะงักเนื่องจากการขาดวัสดุ
 2. ทำการซื้อโดยได้ราคาไม่เกินกว่าคู่แข่ง และทำการเสาะแสวงหาสิ่งที่มีคุณค่าที่ดีกว่าใน ราคาที่ต้องจ่ายไป
 3. รักษาคุณภาพของวัสดุที่ทำการซื้อให้อยู่ในมาตรฐานเพียงพอสำหรับใช้งาน
 4. รักษาระดับความเสียหายอันเกิดแก่การลงทุนในวัสดุให้น้อยที่สุด โดยขจัดการซื้อซ้ำกัน ความสูญเสียและล่าช้าอันเนื่องมาจากการเก็บรักษาที่ขาดประสิทธิภาพ
 5. สร้างแหล่งขายสินค้าที่เชื่อถือได้ไว้เป็นแหล่งสำรองในการจัดหาวัสดุ
 6. รักษาฐานะการแข่งขัน ให้กับบริษัท
 7. พัฒนาให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้ขายสินค้าเพื่อขจัดปัญหาต่างๆและยังทำให้การจัดซื้อ สิ่งของได้ในราคาและบริการที่ดี และมีภาพพจน์ที่ดี
 8. แสวงหาความร่วมมือกับแผนกอื่นๆในบริษัท ซึ่งก็ต้องทำความเข้าใจถึงความต้องการของ แผนกอื่นเพื่อที่จะให้การสนับสนุนทางด้านวัสดุได้ดีกว่า
 9. ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานให้แผนกและ บริษัททงประสบความสำเร็จ
 10. จัดทำนโยบายและวิธีการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น โดยให้มี ต้นทุนในการดำเนินการตามความเหมาะสม
- วัตถุประสงค์ทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ ใช้ได้กับการจัดซื้อในอุตสาหกรรมทุกประเภทนอกจากนี้ ยังใช้ได้กับอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าหน่วยราชการมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลและประเภทอื่น ๆ ที่ ไม่ใช่การซื้อเพื่อนำไปขายต่อได้อีกด้วย

นอกจากนี้ Monczka, et al. (2005: 22) ยังได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อ (Purchasing Objectives) ของหน่วยงานการจัดซื้อระดับโลก (World Class) ซึ่งมีรายละเอียด ครอบคลุมมากกว่าวัตถุประสงค์การจัดซื้อแบบดั้งเดิม ที่มีแต่เพียงความต้องการจะได้รับสินค้าและ บริการตามต้องการเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สนับสนุนความต้องการในการปฏิบัติงาน (Support Operational Requirements)
2. บริหารจัดการกระบวนการจัดซื้ออย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Manage the Purchasing Process Efficiently and Effectively)
3. คัดเลือกพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งแหล่งของสินค้า (Select Develop and Maintain Source of Supply)

4. เสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างหน่วยงาน (Develop Strong Relationships with Other Function Groups)) Objectives)
5. รองรับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร (Support Organizational Goals and นักหอสมุดกลาง
6. พัฒนากลยุทธ์การจัดซื้อเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ขององค์กร (Develop Integrated Purchasing Strategies That Support Organizational Strategies)

นโยบายการจัดซื้อจัดหา

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2544: 27) ได้กำหนดนโยบายการจัดซื้อเพื่อให้การจัดซื้อประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อที่กล่าวมาแล้วนั้นไว้ดังนี้

1. การจัดซื้อพัสดุที่ได้คุณภาพถูกต้อง (Right Quality)
2. ปริมาณที่ถูกต้อง (Right Quantity)
3. จังหวะเวลาถูกต้อง (Right Time)
4. ราคาที่ถูกต้อง (Right Price)
5. แหล่งขายที่ถูกต้อง (Right Source)

ประเภทของการจัดหา

พรธิภา องค์กรคุณารักษ์ (2553: 66) อธิบายประเภทการจัดหาออกเป็น 2 ประเภทตามวัตถุประสงค์ในการบริการโภคสินค้าและบริการและกิจกรรมในการจัดหา ดังนี้

1. การจัดหาทางตรง คือ การจัดหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือตัวสินค้าโดยตรงเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งการผลิตเท่านั้น ซึ่งรวมถึงตั้งแต่วัสดุทุกชนิดที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ เช่น วัตถุดิบ ส่วนประกอบชิ้นส่วนย่อย เป็นสิ่งสำคัญของโซ่อุปทาน เนื่องจากมีผลกระทบต่อการผลิตโดยตรง
2. การจัดหาทางอ้อม คือ การจัดหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือตัวสินค้าโดยตรง แต่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ซึ่งมีความหลากหลายตามประเภทของสินค้าและบริการตั้งแต่เครื่องใช้ในสำนักงาน น้ำมันหล่อลื่นสำหรับเครื่องจักร เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ต่างๆสำหรับการดูแลรักษาซ่อมแซมและดำเนินงาน เป็นต้น

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหา คือ ส่วนที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ สินค้า และวัสดุต่างๆ ที่จำเป็นต่อองค์กร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือวัสดุทั้งหมดที่จำเป็นต่อองค์กรจากผู้จัดส่งด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด และในเวลาที่ต้องการ ดังนั้นการจัดหาไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการไหลของวัสดุ แต่เกี่ยวกับการส่งผ่าน ระบุว่ามีความต้องการ

วัสดุและการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของและที่ตั้งของวัสดุ การจัดซื้อจัดหาเป็นจุดเริ่มต้นของโซ่อุปทานและเป็นจุดที่ควบคุมการไหลของวัสดุเนื่องจากคุณภาพและการส่งมอบวัสดุเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องให้วัสดุมีคุณภาพตามข้อตกลงและส่งมอบภายในเวลาที่กำหนด และความสำคัญของการจัดหา คือ การเชื่อมโยงองค์กรในโซ่อุปทานโดยมีกลไกความร่วมมือเพื่อการไหลของวัสดุระหว่างลูกค้าและผู้ขายหรือผู้จัดส่ง และการเชื่อมโยงองค์กรดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยการส่งผ่านข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการจัดหาเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของและที่ตั้งของวัสดุ เนื่องจากการส่งผ่านข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคและสิ่งที่ผู้จัดส่งมีอยู่ และการต่อร่องเงื่อนโซ่ในการส่งมอบวัสดุ ฝ่ายจัดหาต้องรับผิดชอบให้ได้วัสดุในปริมาณที่ถูกต้อง เวลาที่ต้องการ คุณภาพและราคาที่เหมาะสมรวมถึงการบริการหลังการขาย โดยประเภทการจัดหาออกเป็น 2 ประเภทตามวัตถุประสงค์ในการบริโภคสินค้าและบริการและกิจกรรมในการจัดหา ดังนี้

1. การจัดหาทางตรง คือ การจัดหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือตัวสินค้าโดยตรงเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งการผลิตเท่านั้น ซึ่งรวมถึงตัววัสดุทุกชนิดที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ เช่น วัตถุดิบ ส่วนประกอบชิ้นส่วนย่อย เป็นสิ่งสำคัญของโซ่อุปทาน เนื่องจากมีผลกระทบต่อการผลิตโดยตรง

2. การจัดหาทางอ้อม คือ การจัดหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือตัวสินค้าโดยตรง แต่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ซึ่งมีความหลากหลายตามประเภทของสินค้าและบริการตั้งแต่เครื่องใช้ในสำนักงาน น้ำมันหล่อลื่นสำหรับเครื่องจักร เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ต่างๆสำหรับการดูแลรักษาซ่อมแซมและดำเนินงาน เป็นต้น.

ดังนั้น ชาวเกษตรกรจะต้องมีความรู้พื้นฐานสำหรับการจัดการ เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดคือการเข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง โดยนำเอากลยุทธ์วิธีการแนวปฏิบัติหรือทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการจัดหา ก็เพื่อลดต้นทุนให้มากที่สุด ซึ่งทุกกิจกรรมต้องการลดต้นทุน โดยไม่มีมูลค่าเพิ่มและกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเพิ่มของต้นทุนโดยรวม ให้ต่ำที่สุดจากการแยกกิจกรรมหลัก (Primary Activities:: Line Functions) ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม และตลอดกระบวนการและกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) ที่ช่วยในการสนับสนุนให้กิจกรรมหลักดำเนินอย่างราบรื่น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ (2561) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต 4 M. ของ เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ(2018) ในการผลิตจะมีขั้นตอนควบคุมการผลิตเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นในผลผลิตที่ได้ให้เกิดขึ้นกับลูกค้า ดังนั้นในกระบวนการผลิตจะเน้นเรื่องของความสามารถในการควบคุมการผลิต โดยมีเป้าหมายที่จะควบคุมให้การผลิตมีคุณภาพที่ดี มีความสม่ำเสมอ สามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามเป้าหมาย ในการจัดการกับปัจจัยหรือตัวแปรในการผลิต โดยทั่วไปแล้วมักจะให้

ความสำคัญกับการควบคุมปัจจัยหลักที่สำคัญ 4 กลุ่มได้แก่ Man, Method, Material และ Machine หรือที่มักนิยมเรียกว่า 4M เพราะปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการผลิตได้ รายละเอียดปัจจัยในแต่ละกลุ่ม

1. ทรัพยากรมนุษย์ (Man) คือ คนงาน พนักงาน หรือบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด เพราะการผลิตหรือดำเนินการใด ๆ จะต้องเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยคน ทั้งในด้านความคิด การวางแผน การดำเนินการ หรือจัดการทำให้เกิดการผลิตหรือกิจกรรมทางธุรกิจทุกรูปแบบ การพัฒนาคนจริงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

- การบริหารกำลังคน ต้องมีการพัฒนาคนด้านความรู้ ทักษะ และวางแผนการใช้คนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

2. วิธีปฏิบัติงาน (Method) คือ วิธีการ ขั้นตอน หรือขบวนการในการทำงานหรือการผลิต ซึ่งปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต่อมา เพราะความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมที่มีนั้น จะต้องมาจากการปฏิบัติงานและขั้นตอนของการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจที่ดี ต้องมีการจัดการ การวางแผน การติดตาม การตรวจสอบ และการควบคุมการผลิตหรือการดำเนินกิจกรรม โดยกำหนดให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ดีมีประสิทธิภาพ

- การบริหารวิธีปฏิบัติงาน ต้องมีการพัฒนาขั้นตอนการทำงาน นำเอาความรู้เทคโนโลยีใหม่ และวางแผนขบวนการทำงานให้ดี มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก ประหยัดเวลา สามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย และกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด

3. ทรัพยากร (Resource) ในเรื่องของทรัพยากรนี้เราอาจแยกพิจารณาใน 2 ส่วนคือ

3.1 เงินทุน (Money) คือ เงินหรือทุน ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจทั้งจากเงินทุนภายในและภายนอก ในทางธุรกิจเงินทุนถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด เพราะการทำธุรกิจทุกอย่างไม่สามารถดำเนินได้ดีหากขาดทุนในการดำเนินงาน กล่าวได้ว่าการทำธุรกิจทุกอย่างจะต้องเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเงินทุน เพราะจะเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจและปัจจัยต่างๆ ให้ดำเนินการไปได้ทั้งในด้านค่าแรงคน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ การมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

3.2 วัสดุ (Material) คือ วัสดุสิ่งของ วัตถุดิบ ชิ้นส่วนอะไหล่ ผลิตภัณฑ์ บริการหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งมีส่วนนำมาใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เป็นสิ่งที่สำคัญอันดับต่อมา เพราะทุกธุรกิจต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้เป็นทรัพยากรในการผลิต ดังนั้นต้องรู้จักบริหารจัดการวัตถุดิบให้

มีประสิทธิภาพสามารถมีเพียงพอในการผลิต บริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้อุบัติการณ์ได้ผลกำไรสูงสุด

- การบริหารวัสดุ ในการดำเนินงานว่าทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

4. เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการผลิต ในส่วนนี้แม้จะเป็นส่วนสุดท้ายของปัจจัย เนื่องจากหากพิจารณาในเรื่องการผลิตจะสามารถทำได้แม้จะมีเพียงปัจจัยใน 3 ส่วนแรก แต่การผลิตก็อาจจะยังมีข้อจำกัดในเรื่องความสามารถ อาจไม่สามารถทำการผลิตได้ในปริมาณที่มากหากขาดเครื่องมือเครื่องจักรมาช่วย เพราะปัจจัยในกลุ่มนี้จะเป็นส่วนที่ช่วยเติมเต็มในส่วนที่ความสามารถของมนุษย์ไม่สามารถทำได้ เช่น ระยะเวลาทำงานที่ต่อเนื่อง ความถูกต้องแม่นยำ ความเร็วในการผลิต ความสม่ำเสมอที่เป็นมาตรฐาน หรือความทนทานในบางสถานการณ์ที่มนุษย์ทำไม่ได้เช่น สภาพอากาศในที่อุณหภูมิสูงหรือต่ำ สภาพแวดล้อมอากาศที่มีก๊าซพิษ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นว่าหลายครั้งที่ความสำเร็จในการผลิตจะตัดสินได้จากปัจจัยในกลุ่มนี้ หรือกล่าวได้ว่าใช้ปัจจัยในกลุ่มนี้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของงานได้เลย

การบริหารเครื่องจักร โดยให้มีการใช้เครื่องจักรให้เกิดความคุ้มค่า มีการควบคุมคุณภาพเครื่องจักร การดูแลรักษา การปรับปรุงสภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด โดยเน้นคุณภาพความเที่ยงตรงสูง ใช้เวลาน้อย และมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า **ปัจจัยในกระบวนการผลิต 4 ด้าน (4M in Production Process)** เรื่องของคน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลกับการผลิต และปัจจัยต่างๆ ก็จะมีความสำคัญมากน้อยตามลำดับความเหมาะสมในแต่ละองค์กร ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสามารถ และการจัดการขององค์กรเหล่านั้นว่ามีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่

ทฤษฎี 4m

Pang Pond (25 August 2022) กล่าวว่า ทฤษฎี 4m หมายถึง องค์ประกอบของ ทฤษฎี 4m คือ เป็นทฤษฎีการจัดการ เป็นหนึ่งในทฤษฎีการบริหารปัจจัยในกระบวนการผลิต 4 m (4M in Production Process) คน Man เงิน Money วัตถุดิบ Material การบริหารจัดการ Management

หลักการ บริหาร 4m

ในการผลิตจะมีขั้นตอนควบคุมการผลิตเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นในผลผลิตที่ได้ให้เกิดขึ้นกับลูกค้า ดังนั้น ในกระบวนการผลิตจะเน้นเรื่องของความสามารถในการควบคุมการผลิต โดยมีเป้าหมายที่จะควบคุมให้การผลิตมีคุณภาพที่ดี มีความสม่ำเสมอ สามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามเป้าหมาย ในบทความนี้จะพูดถึงการจัดการกับปัจจัยหรือตัวแปรในการผลิต โดยทั่วไปแล้วมักจะให้ความสำคัญกับการควบคุมปัจจัยหลักที่สำคัญ 4 กลุ่ม

ได้แก่ Man, Method, Material และ Machine หรือที่มักนิยมเรียกว่า 4M เพราะปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการผลิตได้ รายละเอียดปัจจัยในแต่ละกลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

หลักในการบริหารมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและในแต่ละสถานการณ์ แต่ที่สำคัญที่ได้ยึดถือกันมาโดยตลอดคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) โดยมีการปรึกษาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่สำคัญ ๆ ทุกคนควรจะต้องรับรู้ รับทราบ ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกันทำ รวมทั้งการใช้หลัก การบริหารแบบพี่น้อง มีปัญหาหรือเรื่องอะไรที่สำคัญ จะปรึกษาคู่อาวุโส ซึ่งเป็นที่เคารพของทุกคน ไม่มีการเข้มงวดมาก มีการให้รางวัลและพร้อมที่จะไม่ให้รางวัลแก่คนที่ไม่ดี มีอะไรก็จะพูดกันแบบตรงไปตรงมา ดูคู่อาวุโส เป็นต้นแบบ (Modeling)

ผู้บริหารระดับกลางจะต้อง ศึกษา Style การบริหารและวัฒนธรรมของหน่วยงานของตน เพราะ style การบริหารแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต้องปรับรูปแบบการบริหารของเราให้เข้ากับนายได้ วิธีการพูดหรือ approach กับนายบางคนก็มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ต้องศึกษาว่านายที่ทำงานด้วยเป็นอย่างไร culture เป็นอย่างไร

แนวคิดทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4m management หรือ 4m มีอะไรบ้าง

Man คือ คนงาน พนักงาน หรือบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอก

เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด เพราะการผลิตหรือดำเนินการใด ๆ จะต้องเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคน ทั้งในด้านความคิด การวางแผน การดำเนินการ หรือจัดการทำให้เกิดการผลิตหรือกิจกรรมทางธุรกิจทุกรูปแบบ การพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ การบริหารกำลังคน ต้องมีการพัฒนาคนด้านความรู้ ทักษะ และวางแผนการใช้คนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

money management คือ เงินทุน Money

เงินหรือทุน ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจทั้งจากเงินทุนภายในและภายนอก ในทางธุรกิจเงินทุนถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด เพราะการทำธุรกิจทุกอย่างไม่สามารถดำเนินได้ดีหากขาดทุนในการดำเนินงานของทฤษฎีการบริหารจัดการ เมื่อทำธุรกิจทุกอย่างจะต้องเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเงินทุน เพราะจะเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจและปัจจัยต่างๆ ให้ดำเนินการไปได้ทั้งในด้านค่าแรงคน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ การมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามหลักการบริหารงานในการดำเนินธุรกิจ

วัสดุ (Material) คือ วัสดุสิ่งของ วัตถุดิบ

ชิ้นส่วนอะไหล่ ผลิตภัณฑ์ บริการหรืออุปกรณ์อื่น ๆ มีส่วนนำมาใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เป็นสิ่งสำคัญอันดับต่อมา เพราะทุกธุรกิจต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้เป็นทรัพยากรในการผลิต ดังนั้นต้องรู้จักบริหารจัดการวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพสามารถมีเพียงพอในการผลิต บริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด การบริหารวัสดุ ในการดำเนินงานว่าทำอะไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

การบริหารจัดการ Management คือ การให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกัน

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การสรรบุคลากร การนำหรือสั่งการ และการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกันการจัดการทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การใช้งานตามตำแหน่ง ตลอดจนการจัดวางทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งยังช่วยบริหารให้กับองค์กรต่างๆ ให้มีความก้าวหน้าด้วย

การวิเคราะห์ 4m

ปัจจัยในกระบวนการผลิต 4 ด้าน (4M in Production Process) เรื่องของคน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลกับการผลิต และปัจจัยต่างๆ ก็จะมีควมสำคัญมากน้อยตามลำดับความเหมาะสมในแต่ละองค์กร ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสามารถ และการจัดการขององค์กรเหล่านั้น ว่ามีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่

จากการที่ปัจจัย 4M มีความสำคัญจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการผลิตได้ ดังนั้น บางครั้งจะเห็นว่า ทฤษฎี การบริหาร 4m เป็นกลยุทธ์ แนวคิดการบริหารจัดการเพิ่มลูกค้า รักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายกับลูกค้า เนื่องจากมีลูกค้าบางราย มักจะกำหนดให้ผู้ผลิตต้องมีการ

ควบคุมการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยเหล่านี้ โดยเมื่อไหร่ที่ผู้ผลิตต้องการเปลี่ยนปัจจัยเหล่านี้จะต้องทำการแจ้งให้ลูกค้ารับทราบและให้เขาอนุมัติก่อน

อย่างไรก็ตามในการทำธุรกิจในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ปัจจัยในกระบวนการผลิต 4 ด้าน (4M in Production Process) อาจเริ่มไม่เพียงพอสำหรับการที่องค์กรจะสามารถบรรลุสู่เป้าหมายทางธุรกิจในด้านการผลิตหรือบริการได้ ผู้บริหารงานด้านธุรกิจในยุคปัจจุบันจึงพยายามหาวิธีสร้างความสมบูรณ์ในงานโดยเพิ่มปัจจัยที่สำคัญขึ้นอีก 4 ปัจจัย เพื่อให้บรรลุความสำเร็จในงาน

3m คือ

มักเป็นทฤษฎีคนไทยชอบใช้แค่ 3 M คือ คน (Man) เงิน (Money) และวัตถุดิบ (Material) ที่ไม่ค่อยได้ใช้ M อีกตัวคือ การบริหารจัดการ (Management) เพราะยามเศรษฐกิจดี จะเริ่มจาก money man material หรืออาจจะกลับไปมาอย่างไรก็ได้

Manคือเป็น people company นั่นคือ ธุรกิจต้องดำเนินไปด้วยคน ต้นทุนส่วนใหญ่ขององค์กรอยู่ที่เงินเดือน และสวัสดิการ ปรับตัว คนออกไม่รับเพิ่ม และโยกย้ายคนไปยังหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานที่ทำเงินมากขึ้น หรือหน่วยงานต้องการกำลังเสริมเพื่อเดินหน้าต่อสำหรับงานใหญ่ๆ อย่างหน่วยงาน ต่างประเทศ ของผมปีนี้น่าจะทำเงินได้มากขึ้น ก็ย้ายคนไปยังหน่วยงานนั้นๆ

m money คือ เงิน คุณต้องมาพิจารณาทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายปีที่แล้วโดยจะต้องกลับมารีวิวนิวทั้งหมด ในเมื่อภาพไม่ได้เป็นตามที่วางแผนไว้ เงินเข้ามาลดลง จะทำอย่างไร จะสามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้หรือไม่ ลองหันมองรอบๆ ตัว และต้องมาบริหารต้นทุนด้วย ต้องลงไปดูอย่างจริงจัง อะไรที่ลดได้รีบลด ประหยัดไว้ก่อน ก่อนจะต้องเดือนเนื้อตัวเอง ธุรกิจใหม่ๆ หรือธุรกิจที่มีความเสี่ยง งดหรือเลื่อนออกไปก่อน

M – Material หรือวัตถุดิบ หรือสิ่งที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ

บริษัทที่ต้นทุนอยู่ที่ Material รีบทบทวน จะหาสิ่งที่ทดแทนกันได้ หรือ หาแหล่ง Material ใหม่ๆ ก็จิงแรง หรือคิดจะไปต่อรองกับ Vendor หรือ Supplier ให้ช่วยกันยามเดือนร้อนให้ผ่านภาวะเศรษฐกิจที่เลวร้ายแบบนี้ไปด้วยกันก็เป็นเรื่องที่ควรพิจารณาอย่างเร่งด่วนเช่นกัน

ซึ่งคนไทยมักจะลืมเรื่องการดึงเอา M – Management มาบริหารจัดการซึ่งเป็นวิธีคิดตามทฤษฎี 4m หรือ หลัก 4 m ที่ไม่ถูกต้องและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างฟุ่มเฟือย

Management คือ อะไร

ตามการบริหารจัดการธุรกิจ Management ความหมายคือ การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการ คือการประสานงานและการบริหารหน้าที่ต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางอย่าง ประกอบไปด้วยการวางแผน การบริหารทรัพยากรบุคคล และการควบคุมองค์กร โดยที่การบริหาร

จัดการครอบครัวขยายตัวของธุรกิจตั้งแต่การบริหารจัดการการเงิน การตลาด ทรัพยากรบุคคล กลยุทธ์ การผลิต การปฏิบัติการ และการบริการ

แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ

ความรู้เชิงเทคนิคเฉพาะทาง (Technical Skills) ในแต่ละหน้าที่การงานผู้บริหารต้องสามารถเข้าใจงานที่ลูกน้องทำได้ เช่น หากอยากจะทำทีมนักขายก็ต้องขายเป็น หากอยากจะทำทีมโปรแกรมเมอร์ก็ต้องมีความรู้มาก่อน ความรู้ส่วนนี้จะทำให้ผู้บริหารสามารถช่วยเหลือพนักงานได้ และ ทำให้สามารถประเมินคุณภาพและระยะเวลาในการทำงานได้

ความรู้เชิงภาพรวม (Conceptual Skills) ความสามารถในการมองภาพรวม (Big Picture)

ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาในมุมมองที่คนทั่วไปมองไม่เห็น หลายคนเรียกสิ่งนี้ว่าความคิดสร้างสรรค์ บางคนอาจจะบอกว่าเป็นทักษะในการถามและแก้ปัญหาให้ตรงจุด หากพนักงานทั่วไปมีหน้าที่ทำงานประจำ ผู้บริหารก็คือคนที่มองภาพรวมของงานประจำออกและสามารถช่วยพัฒนากระบวนการหรือสร้างเป้าหมายทิศทางได้

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) การร่วมงานกับผู้อื่น

ร่วมงานกับบุคคลภายนอกและทักษะในการคุมทีม ซึ่งทีมแต่ละทีม องค์กรแต่ละองค์กร อาจใช้วิธีการบริหารที่แตกต่างกัน ผู้บริหารที่ดีอาจเป็นคนทำงานกับคนได้หลากหลาย หรือถูกออกแบบมาเพื่อทำงานกับองค์กรแบบนี้เฉพาะทางเลยก็ได้

ทฤษฎี 4m ของใคร Peter-f.drucker

POWER GAMES เป็น ทฤษฎีบริหาร 4M ในทฤษฎีทฤษฎีการบริหาร ของ “Peter F.Drucke” (Management Tasksหรือ Management Responsibility)

ปัจจัย การบริหาร ตามหลักการ 4m

Man = การบริหารกำลังคนจะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้ได้เกิดประโยชน์มากที่สุด

Money = การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุด แต่ให้การใช้จ่ายจำนวนเงินที่มีให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีประโยชน์สูงสุด

Materials = การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอะไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด ไม่สูญเสียทรัพยากรหรือของสิ้นเปลืองให้น้อยที่สุด หรือให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Management = การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหาร ตลอดจนการควบคุมเพื่อให้การทำงานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ภายใต้ทรัพยากรที่มีทั้งหมด

ทรัพยากรการจัดการ

“Worren G Bennis” ชี้ให้เห็นว่าคนมีการศึกษาสูง ระบบการสื่อสารเจริญก้าวหน้า เทคโนโลยีการผลิต และการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองบ่อย ประชาชนได้มีส่วนร่วมการเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ขนาดขององค์กรและความต้องการของผู้บริหารหรือสมาชิกในองค์กรเพิ่มจำนวนมากขึ้น ระบบการบริหารแบบเดิมเมื่อ 20 ปี ที่ผ่านมาไม่สามารถทำให้ทุกหน่วยขององค์กรเจริญเติบโตได้ ผู้บริหารจึงควรมีการพัฒนาทรัพยากรทางการจัดการองค์การอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยอาศัยหลักการดังนี้

กำหนดเป้าหมาย (Goal Satin) ควรมีการประชุม อภิปราย เพื่อกำหนดนโยบายร่วมกันทั้งฝ่ายผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรอย่างชัดเจน และตรงไปตรงมา

ความเข้าใจในสถานการณ์ (Understand Relations) ต้องอาศัยความเข้าใจร่วมกัน เพราะความต้องการของบุคคลจะเป็นตัวอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการทำงาน

การปรับปรุงสัมพันธ์ภาพ (Improving Relations) การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันในองค์กรถือเป็นผลพลอยได้ขององค์กร แต่ไม่ว่าคนในองค์กรจะมีสัมพันธ์ภาพ ที่ดีต่อกันหรือไม่ก็ตาม ควรได้รับการเปิดเผย เพื่อให้ต่างฝ่ายได้รู้ถึงปัญหา เมื่อรู้ถึงปัญหาทุกคนจะพยายามปรับตัวเข้าหากันและตั้งใจทำงานมากขึ้น

ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินการ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การให้ความสนับสนุนและความร่วมมือควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหา ระบบการทำงานของมนุษย์ขึ้นอยู่กับดุลภาพของงาน (Balance of force) ภายในระบบของหน่วยงานนั้นๆ

แนวยุทธศาสตร์การพัฒนางาน (Linking) ความสามารถในการโน้มน้าวคนในหน่วยงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน ซึ่งแนวยุทธศาสตร์การพัฒนางาน คือ ความสามารถในการโน้มน้าวคนในหน่วยงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกันมากที่สุด

ทฤษฎีทางการจัดการหลักการบริหารงานในองค์กร

การบริหาร การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการบริหารและการพัฒนาองค์กรถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จ เช่นการใช้ ทฤษฎี 3m ใช้ทฤษฎีหลักการบริหาร 4m ในองค์กร และแนวคิดทฤษฎี 4m มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร

การบริหารงาน

เนื่องจากผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แต่จะเป็นผู้ใช้ศิลปะในการทำให้ผู้ปฏิบัติ ทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายตามที่ผู้บริหารตั้งใจ ผู้บริหารยุคปัจจุบันต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลาย ทำลาย และเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จะต้องทำงานโดยมุ่งเน้นแก้ปัญหาที่ซับซ้อนตลอดเวลา ต้องเผชิญกับการแข่งขัน ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

ลักษณะงานบริหารจึงไม่แน่นอน เสี่ยงกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและความหลากหลายต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อเกิดภาวะที่ท้าทาย ตามหลักทฤษฎี 5m man money machine material management เหล่านี้ ผู้บริหารก็ควรแสวงหาโอกาสและสร้างรายได้เปรียบให้เกิดแก่องค์กร (เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส) โดยการมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคลแต่ให้พิจารณาที่ผลงานเป็นหลัก

ลักษณะสำคัญของการพัฒนาองค์กร การพัฒนาองค์กรจะมีลักษณะต่างๆ หลายประการ ซึ่งผู้บริหารระดับสูงและทีมที่ปรึกษาจะต้องพิจารณาควบคู่กันไป เช่น การพัฒนาจะมุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมขององค์กร (Organization Cultural), ค่านิยม (Value) และ ทศนคติของบุคคลภายในองค์กร โดยการพัฒนาจะต้องกระทำเป็นระบบ เช่น ระบบโครงสร้างใหม่ ซึ่งจำเป็นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง มีการสอดแทรกข้อคิด (Intervention) เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาจะต้องเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงสุด เพื่อวัดประสิทธิภาพที่ได้จากการพัฒนาองค์กร

การพัฒนาองค์กรจะต้องใช้เทคนิค และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคคล และมุ่งขจัดความขัดแย้งในองค์กร ต้องมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร เพื่อที่จะนำจุดแข็งขององค์กรมาผลักดันการพัฒนาองค์กร โดยมีกลไกการควบคุมทิศทางที่แน่นอน การพัฒนา moneys ระบบเงิน ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ขององค์กรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กรนั้นๆ

การบริหารจัดการคือ

กิจกรรมทางการบริหารจัดการผู้บริหาร คือ ผู้ทำให้งานต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จโดยอาศัยคนอื่นทำ โดยมีระบบที่เกี่ยวข้องกับบริหาร 2 ระบบ คือระบบคน ระบบงาน ปัญหาที่ตามมาที่ควรทราบคือ กิจกรรมบริหารจัดการที่ผู้บริหารต้องทำจริงๆ คือ อะไรบ้าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมี 5 หน้าที่หลักตาม ทฤษฎีตัวอย่าง 4m หรือ 4m analysis ตัวอย่าง คือ

P – Planning: การวางแผน ตลอดจนการจัดวางโครงสร้างของการทำงาน รวมไปถึงการวางแผนการล่วงหน้าเพื่อเตรียมการ ไปจนถึงการวางแผนทำงานร่วมกันของฝ่ายต่างๆ

O – Organizing: การจัดองค์กร ตั้งแต่การกำหนดโครงสร้าง ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการกำหนดส่งงาน แบ่งงานทำอย่างเป็นระบบระเบียบ

S – Staffing: การจัดการเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กร ตั้งแต่การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การจัดตำแหน่ง การพัฒนา

D – Directing: การอำนวยการ ตั้งแต่หน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ ออกคำสั่ง ไปจนถึงการมอบหมายภารกิจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนภาวะการณเป็นผู้นำ

Co – Co-ordinating: การประสานงานตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ให้การทำงานบรรลุเป้าหมายด้วยดี รวมไปถึงการประสานงานในแต่ละส่วนให้สอดคล้องกันด้วย เพื่อให้การทำงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

R – Reporting: การรายงานการปฏิบัติงานตั้งแต่งานส่วนบุคคลไปจนถึงองค์กร เพื่อให้รู้ถึงการทำงานของฝ่ายต่างๆ และควบคุมให้ดำเนินไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และสามารถตรวจสอบ ตลอดจนประเมินผลได้

B – Budgeting: การบริหารงบประมาณ ตั้งแต่การประเมินงบประมาณ การจัดทำบัญชี การตรวจสอบด้านการเงิน ไปจนถึงการนำงบประมาณมาใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด

ทรัพยากรในการบริหาร

การบริหารงานทุกอย่างจะต้องอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยทางการบริหารทั้งสิ้นทรัพยากรทางการบริหารนี้ ตอนแรกนักวิชาการทางการบริหาร ได้แบ่งออกได้เป็น 4 องค์ประกอบ ที่เรียกติดปากว่า 4 M อันได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และวิธีการบริหาร (Management)

ปัจจุบันมีการแบ่งทรัพยากรเป็น 4 ประเภท คือ

Human Resources ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรมนุษย์ อันได้แก่ ผู้บริหารพนักงานในระดับต่างๆ ซึ่งหมายถึง “คน” นี้เอง

Financial Resources ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรทางการเงิน อันได้แก่ เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการ

Physical Resources ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรทางด้านวัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการ

Information Resources ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรทางด้านข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่กิจการใช้ในการบริหารงาน และใช้ในการตัดสินใจในการบริหาร

ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ปัจจุบันการประกอบธุรกิจมีหลากหลายรูปแบบที่ไม่ใช่แค่เรื่องระบบโรงงานและอุตสาหกรรมแต่เพียงอย่างเดียวเหมือนเมื่อก่อน มีทั้งระบบการขายของออนไลน์ การขนส่ง แต่ถึงอย่างนั้นทรัพยากรบุคคลก็ยังคงเป็นสิ่งสำคัญกับการทำงานของทุกระบบและทุกองค์กรเสมอ ไม่ว่าจะยุคสมัยใดก็ตาม ซึ่งการจัดการ ตามหลักทฤษฎี 4 M นั้น จะมีความต่างกันไปตามลักษณะธุรกิจหรือสไตล์ของแต่ละองค์กร

แต่ท้ายที่สุดแล้วทุกองค์กรต่างก็มีจุดประสงค์เงื่อนไขเดียวกัน นั่นก็คือต้องการขับเคลื่อนให้องค์กรเดินหน้าอย่างยอดเยี่ยมที่สุดและประกอบธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด ซึ่งการเลือกหลักการบริหารจัดการมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับขนาดและลักษณะองค์กร รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า นี่คือการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้มากเลยทีเดียว

ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตเป็นความรู้เกี่ยวกับขบวนการที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อปัจจัยการผลิต ของเกษตรกร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อด้านปัจจัยการผลิต หากเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยการผลิต ก็น่าจะมีผลต่อการทำการเกษตรที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต หลังเกิดโรคโควิด 19 อาจเป็นจุดเปลี่ยนที่ชาวเกษตรกรจะต้องคว้าโอกาส เพื่อเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาภาคเกษตร เพราะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับภาคเกษตรเป็นอาชีพ “ ทางเลือกทางรอด ” ไปสู่การเป็นเกษตรกรยุคใหม่หรือผู้ประกอบการเกษตร (Agripreneur) เพื่อให้พร้อมรับโอกาสท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ชาวเกษตรกรจะต้องมีเคล็ดลับในการจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อปรับตัวเข้าสู่ภาคเกษตรทั้งความรู้ความสามารถและปัจจัยการผลิต ชีวิตเกษตรกรยุคใหม่บางท่านก็เริ่มจากศูนย์ ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือบางท่านมีที่ดินในการทำกินอยู่แล้ว แต่มีความต้องการในการจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ด้านคนแรงงาน (Man) ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) และด้านวิธีการ (Method) เพราะสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการทำการเกษตร เช่น เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ 1. เงินหมายถึงเงินทุนที่จัดหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดหาทรัพย์สินถาวร ทรัพย์สินถาวรหมายถึงสินทรัพย์ที่อายุการใช้งานนานเกินกว่า 1 ปี จึงนำมาใช้ในการลงทุนซื้อที่ดินซื้อเครื่องจักร ซื้อเครื่องใช้ในการทำ

การเกษตรเป็นต้น 2. เงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทุนที่จัดหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดหาทรัพย์สินหมุนเวียน หรือ ใช้ในการดำเนินกิจการ ทรัพย์สินหมุนเวียนหมายถึงสินทรัพย์ที่อายุการใช้งานไม่เกินหนึ่งปี ดังนั้นเงินทุนหมุนเวียน จึงนำมาใช้ในการซื้อวัตถุดิบ ซื้อสินค้าจ่ายค่าแรงงาน จ่ายค่าขนส่ง เป็นต้น เงินทุนจัดหามาเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจการนั้น สามารถนำไปใช้จ่ายใน ด้านแรงงาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านวิธีการ เพราะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการทำการเกษตร

เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้านคือ ด้านคนแรงงาน(Man) ด้านเงินทุนที่ใช้ในการทำเกษตร(Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)และด้านวิธีการ(Method)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้บริโภค

ชุติวัดน์ ไวมาลา (2562: 13-17) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค คือ การกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการได้รับและการใช้สินค้าและบริการ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อตัดสินใจบริโภคอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ และรูปแบบพฤติกรรมในการบริโภคกล้วยตาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษานแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคโดยจากการศึกษาข้อมูล พบว่า มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคไว้หลายท่าน ดังนี้

ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

ศิวรัตน์ ณ ปทุม (2550) ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคว่า เป็นการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าและบริการ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจที่มีอยู่ก่อนและ มีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำความดังกล่าว

চারنج์ อุดมไพจิตรกุล(2551) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมของผู้บริโภคไว้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ ผู้บริโภคแสดงออกไม่ว่าจะเป็นการเสาะหา ซื้อ ใช้ ประเมินผล หรือการบริโภคผลิตภัณฑ์ บริการ และ แนวคิดต่างๆ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้เป็นการศึกษาการตัดสินใจ ของผู้บริโภคในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งเงิน เวลา และกำลังเพื่อบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ อัน ประกอบด้วย ซื้ออะไร ทำไม่จึงซื้อ ซื้อเมื่อไร อย่างไร ที่ไหน และบ่อยแค่ไหน

โดยศึกษาถึงพฤติกรรมผู้บริโภคต้องมีการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อค้นหาหรือวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมการซื้อและการใช้ของผู้บริโภคเพื่อทราบถึงลักษณะความต้องการและพฤติกรรม

การซื้อและการใช้ของผู้บริโภคคำตอบที่ได้จะช่วยให้นักการตลาดสามารถจัดกลยุทธ์การตลาดที่สามารถสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น โดยคำถามที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจะ ประกอบด้วย 6Ws และ 1H ซึ่งประกอบด้วย WHO? WHAT? WHY? WHO? WHEN? WHERE? และ HOW? เพื่อค้นหาคำตอบ 7 ประการ ดังนี้

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?) เป็นคำถามเพื่อทราบลักษณะ ของกลุ่มเป้าหมายที่บริโภค
2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?) เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ต้องการได้จากผลิตภัณฑ์
3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the consumer buy?) วัตถุประสงค์ในการซื้อของผู้บริโภค ว่าจะซื้อเพื่ออะไร
4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?) บทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย ผู้ริเริ่ม ผู้มีอิทธิพล ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้ซื้อ ผู้ใช้
5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?) โอกาสในการซื้อ เช่น ช่วงวันใดของ เดือน ช่วงเวลาใดของวัน
6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?) ช่องทางหรือแหล่งที่ผู้บริโภคไปทำการซื้อ
7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?) ขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย การรับรู้ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก ตัดสินใจซื้อ ความรู้สึกภายหลังการซื้อ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นการค้นหาว่าลักษณะของผู้ซื้อ ความรู้สึกนึกคิดในการเกิดพฤติกรรมของผู้บริโภคได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งใดบ้าง โดยการศึกษาถึงลักษณะของผู้ซื้อที่เป็นเป้าหมายจะมีประโยชน์สำหรับนักการตลาด คือ ทราบความต้องการและลักษณะ ของลูกค้า เพื่อที่จะจัดส่วนประสมทางการตลาดบริการต่าง ๆ กระตุ้นและสนองความต้องการของผู้ซื้อที่เป็นเป้าหมายได้ถูกต้อง จากกรณีศึกษาข้อมูลพบว่า ได้มีผู้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคไว้ดังนี้

Kotler, Philip. (1997) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคซึ่งมี 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Culture factor) เป็นสัญลักษณ์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยเป็นที่ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ค่านิยมในวัฒนธรรมจะกำหนดลักษณะของสังคม และกำหนดความแตกต่างของสังคมหนึ่งจากสังคมอื่น วัฒนธรรมเป็นสิ่งกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล โดยวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น วัฒนธรรม พื้นฐาน วัฒนธรรมย่อย และชั้นของสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) เป็นลักษณะพื้นฐานของบุคคลในสังคม เช่น ลักษณะนิสัยของ คนไทยซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมพฤติกรรมของสังคมไทย ทำให้มีลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน

1.2 วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) หมายถึง วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะและ แตกต่างกันซึ่งมีอยู่ภายในสังคมขนาดใหญ่และสลับซับซ้อน วัฒนธรรมย่อยเกิดจากพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ และลักษณะพื้นฐานของมนุษย์

1.3 ชั้นของสังคม (Social Class) มีดังนี้ (1) บุคคลภายในชั้นสังคมเดียวกันมีแนวโน้มจะประพฤติเหมือนกัน และบริโภคลักษณะคล้ายคลึงกัน (2) บุคคลจะถูกจัดลำดับสูงหรือต่ำตามตำแหน่งที่ยอมรับใน สังคมนั้น (3) ชั้นของสังคมแบ่งตามอาชีพ รายได้ฐานะตระกูล ตำแหน่งหน้าที่ หรือบุคลิกลักษณะ (4) ชั้น สังคมเป็นลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน และบุคคลสามารถเปลี่ยนชั้นของสังคมให้สูงขึ้น หรือต่ำลงได้ ลักษณะชั้นของสังคมแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 3 ระดับและเป็นกลุ่มย่อยได้ 6 ระดับ

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค โดยปัจจัยด้านสังคมมีดังนี้

2.1 กลุ่มอ้างอิง (Reference groups) เป็นกลุ่มที่บุคคลรู้จักหรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย กลุ่มเหล่านี้ จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ทศนคติ ตลอดจนค่านิยมของบุคคล ทั้งนี้กลุ่มอ้างอิงสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1.1 กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว กลุ่มเพื่อนที่สนิท และกลุ่มเพื่อนบ้าน

2.1.2 กลุ่มทุติยภูมิ เป็น กลุ่มบุคคลในสังคม กลุ่มเพื่อนร่วมอาชีพและร่วมสถาบัน เดียวกัน ซึ่งบทบาทของบุคคลในกลุ่มเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มอ้างอิงด้วยกัน ทั้งทางด้าน พฤติกรรมที่แสดงออกมาและการดำรงชีวิต แนวความคิด และทัศนคติของบุคคล เนื่องจากแต่ละบุคคลใน กลุ่มต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม จึงต้องปฏิบัติตาม และยอมรับความคิดเห็นของบุคคลในกลุ่ม

2.2 ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคล

2.3 บทบาทและสถานะ (Roles and statuses) บุคคลใดๆที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลาย กลุ่ม เช่น ครอบครัว องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ บุคคลนั้นจะมีบทบาทและสถานะที่แตกต่างกัน

ในแต่ละ กลุ่มที่ตนเองอยู่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ดูว่า ใครเป็นผู้มีบทบาท ที่เป็นผู้ริเริ่ม ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้มี อิทธิพลในการซื้อ ผู้ซื้อ และผู้ใช้

3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค อาจได้รับอิทธิพลมาจาก ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านต่างๆ อาทิเช่น เพศ อายุ ชีวิตครอบครัว การงานอาชีพ รายได้ การศึกษา รูปแบบ การดำรงชีวิต เป็นต้น

4. ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological factor) การตัดสินใจซื้อของบุคคล อาจได้รับอิทธิพลจาก ปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในของตัวบุคคลเอง ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้ สินค้า ซึ่งปัจจัยทางจิตวิทยา (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550: 138 - 144)

สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมของผู้บริโภค ถือเป็นหัวใจหลักในการสร้างความแตกต่าง และเพื่อออกแบบกลยุทธ์ทางธุรกิจอย่างเช่น การตลาดที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคลูกค้าเป็นสิ่งจำเป็นตั้งแต่เริ่มคิดจะประกอบธุรกิจเลยก็ว่าได้ เพราะเป็นแนวทางของการเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคก่อนจะพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการประกอบกิจการให้ประสบความสำเร็จข้อดี 1. พฤติกรรมของผู้บริโภคช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อจนนำไปถึงกระบวนการซื้อสินค้าและบริการไปบริโภค 2. พฤติกรรมการซื้อสินค้าจากผู้บริโภค ช่วยวางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับเปลี่ยนหรือตอบสนองต่อพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อสินค้า และบริการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความสามารถของธุรกิจที่ประกอบการอยู่ 3. การศึกษาและการทำความเข้าใจของผู้บริโภคส่งผลโดยตรงในการกระตุ้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นตลอดจนการพัฒนาองค์กรธุรกิจและกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการอยู่เสมอ 4. การศึกษาหรือสรุปพฤติกรรมผู้บริโภคช่วยให้สามารถเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้มากขึ้นส่งผลต่อยอดขายที่มากขึ้นด้วยเนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเป็นจำนวนมากได้จากการทำความเข้าใจและศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค 5. การพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงการตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจะช่วยให้เพิ่มความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่นได้

ดังนั้น ชาวเกษตรกรจะต้องรู้พื้นฐานของ พฤติกรรมผู้บริโภคถือเป็นศาสตร์ที่มีมานาน ผู้ประกอบการ และ นักการตลาดทราบว่าหัวใจของการเพิ่มยอดขายและรายได้ ให้แก่กิจการมาจากการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคนั่นเอง ด้วยความที่พฤติกรรมผู้บริโภค นั้นมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฉะนั้นการหมั่นศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างสม่ำเสมอจะช่วยทำให้เกษตรกรอย่างเรา ๆ นั้นเข้าใจลูกค้ามากขึ้นแถมยังส่งผลดีต่อธุรกิจภาคเกษตรอีกด้วย

ทฤษฎีการปรับตัว

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย The Roy Adaptation Model (2009 อ้างถึงใน สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2563: 16-22) กล่าวว่า เป็นกรอบแนวคิดซึ่งทฤษฎีนี้ได้มีการใช้อย่างแพร่หลายในการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวรอยเชื่อว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ประกอบด้วยร่างกายจิตใจและสังคมบุคคลเป็นเหมือนระบบการปรับตัว (adaptive system) ที่มีความเป็นองค์รวมและเป็นระบบเปิดซึ่งจะปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลาประกอบด้วยสิ่งนำเข้า (input) กระบวนการเผชิญปัญหา (coping process) สิ่งนำออก (output) และกระบวนการป้อนกลับ (feedback) สิ่งนำเข้าตามทฤษฎีการปรับตัวของรอยคือสิ่งเร้าโดยโรคระบาดไวรัสโคโรนาที่เกิดขึ้นจะเป็นสิ่งเร้าตรงที่ผู้ป่วยต้องปรับตัวส่วนปัจจัยอื่น ๆ จะเป็นสิ่งเร้าร่วมและสิ่งเร้าแฝงที่มีผลต่อการปรับตัวเมื่อสิ่งเร้าผ่านเข้าสู่ระบบการปรับตัวของบุคคลทำให้บุคคลเกิดการปรับตัวผ่านกระบวนการเผชิญปัญหาทั้งกลไกควบคุม (regulator mechanism) ซึ่งเป็นการตอบสนองของร่างกายต่อสิ่งเร้าอย่างอัตโนมัติเป็นการทำงานกันร่วมกันของระบบประสาทและต่อมไร้ท่อและกลไกคิดรู้ (cognator mechanism) ซึ่งจะเป็นกลไกที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดการปรับตัว

1. มโนทัศน์หลักทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Meta paradigm of concept Roy's Adaptation Model)

มโนทัศน์หลักของทฤษฎีการปรับตัวของรอยประกอบด้วย 4 มโนทัศน์ ได้แก่ บุคคล สิ่งแวดล้อมสุขภาพและการพยาบาลซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1.1 บุคคล (person)

บุคคล หมายถึง ชีวะ-จิต-สังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Ursavas, Karayurt & Iseri, 2014) ในระบบของบุคคลนั้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบบุคคลจะเกิดกระบวนการปรับตัว (Coping process) ซึ่งผลลัพธ์ของการปรับตัวจะแสดงออกเป็นพฤติกรรม การปรับตัว (Behavior) ของแต่ละบุคคลนั่นเอง

1.1.1 กระบวนการเผชิญปัญหา (Coping process)

กระบวนการเผชิญปัญหาของบุคคลแบ่งเป็น 2 กลไก ได้แก่ กลไกการควบคุม (Regulator subsystem) เป็นกลไกที่ควบคุมการทำงานของร่างกายไม่สามารถควบคุมได้ด้วยสมอง ได้แก่ ระบบประสาทระบบต่อมไร้ท่อระบบภูมิคุ้มกันระบบเคมีต่าง ๆ ในร่างกายและกลไกการคิดรู้ (Cognator subsystem) เป็นกลไกที่อยู่ภายใต้การควบคุมของสมองในการสั่งการ ได้แก่ อารมณ์การรับรู้การ

เรียนรู้การรับข้อมูลการตัดสินใจเป็นต้นทั้งสองระบบนี้จะทำงานร่วมกันเสมอเพื่อให้ร่างกายมีการปรับตัวซึ่งรูปแบบของการปรับตัวของบุคคลจะแบ่งเป็น 4 ด้านด้วยกัน

1.1.2 รูปแบบการปรับตัว (Mode of adaptation)

1.1.2.1 การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiologic mode) หมายถึงถึงรูปแบบความต้องการพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อากาศน้ำสารอาหารกิจกรรมการพักผ่อนนอนหลับรวมถึงการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย

1.1.2.2 การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept mode) เป็นการผสมผสานความรู้สึก ความเชื่อเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านภาพลักษณ์ความคิดบุคลิกภาพจิตวิญญาณความเชื่อรวมถึงศาสนา

1.1.2.3 การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (The role function mode) บทบาทหน้าที่ของบุคคลแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ บทบาทปฐมภูมิ (Primary role) เช่นบทบาททางเพศต่อมาคือบทบาททุติยภูมิ (Secondary role) เป็นบทบาททางสังคมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทปฐมภูมิ (คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555) เช่นบทบาทการเป็นมารดาบทบาทการเป็นครู บทบาทการเป็นลูกที่ตีบทบาทเหล่านี้บุคคลต้องทำหน้าที่ตามบทบาทตลอดเวลาและสุดท้ายคือ บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่เกิดขึ้นในบางช่วงของชีวิตที่บุคคลต้องทำหน้าที่ตามบทบาทนั้นเช่นการดำรงบทบาทของนายกรัฐมนตรีกการดำรงบทบาทประธานศาลเป็นต้น บทบาทที่กล่าวมานี้มีผลต่อการปรับตัวของบุคคลทั้งสิ้นเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้ตามบทบาทของตนเอง

1.1.2.4 การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัย (Interdependence mode) การปรับตัวด้านนี้ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลการให้ความสำคัญกับสัมพันธ์ภาพซึ่งเป็นไปตามบริบททางสังคมของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลเองกลุ่มของบุคคลและสังคม

1.1.3 พฤติกรรมการปรับตัว (Behavior) พฤติกรรมการปรับตัวหมายถึงผลลัพธ์ของการปรับตัวเป็นการแสดงออกหรือตอบสนองของบุคคลเมื่อได้รับสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมแบ่งได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ พฤติกรรมการปรับตัวสำเร็จ (Adaptive response) เป็นพฤติกรรมการตอบสนองในเชิงบวกส่งเสริมให้เกิดความแข็งแกร่งของบุคคลมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการมีชีวิตอยู่รอด (Survival) การเจริญเติบโต (Growth) สามารถสืบทอดพันธุให้คงอยู่มีความก้าวหน้าสามารถปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ (Mastery) และพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Ineffective responses) เป็นการตอบสนอง / พฤติกรรมต่อสิ่งเร้าในแบบที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดความแข็งแกร่งของระบบ แต่ทำให้ระบบเสียสมดุลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการปรับตัวอย่างหนึ่งอย่างใดได้ (คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

1.1.4 ระดับการปรับตัว (Adaptive level) ตามแนวคิดทฤษฎีของรอยเชื่อว่าการปรับตัวเป็นการตอบสนองภายในระบบเมื่อมีเหตุการณ์เข้ามากระทบการปรับตัวมีการเปลี่ยนแปลง

ตลอดเวลาและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งร่างกายจิตใจอารมณ์ และสังคมไม่สามารถแยกจากกันได้บุคคลจะมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความปกติสุขหรือมีภาวะสุขภาพที่ดี (ศรีณ ยามณีและยุพาพิน, 2555)

ระดับการปรับตัวแบ่งได้เป็น 3 ระดับ (คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

1.1.4.1 ระดับเชิงแกร่ง (Integrated) เป็นระดับที่การปรับตัวของบุคคลขณะที่โครงสร้างและการทำหน้าที่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีอย่างเป็นองค์รวมและสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลได้

1.1.4.2 ระดับทดแทน (Compensatory) เป็นระดับการปรับตัวของบุคคลขณะที่กำลังถูกทำลายจากสิ่งเร้าภายนอกทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรักษาภาวะสมดุลของร่างกาย

1.1.4.3 ระดับเสียสมดุล (Compromised) เป็นระดับการปรับตัวที่ร่างกายไม่สามารถกลับคืนสู่ภาวะสมดุลได้หรือล้มเหลวทำให้กระทบต่อภาวะสุขภาพและการดำรงชีวิตการทำงานการทำหน้าที่

1.2 สิ่งแวดล้อม (Environment)

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ทั้งภายในและภายนอกบุคคลซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม (Ursavas, Karayurt & Iseri, 2014, Jacqueline, 2009) ในที่นี้จะเรียกสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อบุคคลนี้ว่า “สิ่งเร้า (Stimuli)”

สิ่งเร้า (Stimuli) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นให้บุคคลมีการตอบสนองหรือเป็นสิ่งที่เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบบุคคลกับสิ่งแวดล้อมสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.2.1 สิ่งเร้าตรง (Focal stimuli) หมายถึง สิ่งที่มากระทบบุคคลโดยตรงและส่งผลให้บุคคลนั้นมีการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทันทีทันใด (Jacqueline, 2009) เช่นการเกิดโรคหรือการเจ็บป่วยในคนเช่นโรคมะเร็งเต้านมโรคไต ฯลฯ

1.2.2 สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli) เป็นสิ่งเร้าที่อยู่เบื้องหลัง แต่เสริมสร้างหรือมีส่วนร่วมให้สิ่งเร้าตรงมีผลกระทบต่อบุคคลมากขึ้นหรือลดลงเช่นการรักษาด้วยรังสีในผู้ป่วยมะเร็งหรือการล้างไตในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

1.2.3 สิ่งเร้าแฝง (Residual stimuli) หมายถึง สิ่งเร้าที่มากระทบบุคคลแล้วไม่ทราบปัจจัยที่มากระทบต่อบุคคลชัดเจน แต่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลโดยไม่ทราบหรือระบุความรุนแรงได้แน่ชัด เช่นความเชื่อในการรักษาด้วยยาผีบอกในคนไข้มะเร็งระยะสุดท้ายความเชื่อที่บอกต่อกันมาเรื่องการกินสมุนไพรเพื่อขับน้ำในคนไข้โรคไตวายเรื้อรัง เป็นต้น

1.3 สุขภาพ (Health)

สุขภาพในแนวคิดของรอยหมายถึงความคาดหวังของมิติการเป็นอยู่ของบุคคลการแสดงออกถึงสุขภาพและการเจ็บป่วยตามสภาพที่บุคคลเป็นอยู่จริง (Ursavas, Karayurt & Iseri, 2014; Jacqueline, 2009)

สุขภาพ คือ ภาพสะท้อนที่เป็นสัญลักษณ์ของระบบการปรับตัวที่มีการเจริญเติบโตหรือพัฒนาขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสุขภาพเป็นกระบวนการปรับตัวที่ลักษณะเป็นองค์รวมทำให้ระบบการปรับตัวที่มีความแข็งแกร่งบรรลุเป้าหมายคือการมีชีวิตอยู่รอดเจริญเติบโตสามารถสืบเผ่าพันธุ์ให้คงอยู่มีความก้าวหน้าและสามารถปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามต้องการได้ (คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

1.4 การพยาบาล (Nursing)

การพยาบาล เป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลโดยนำความรู้เชิงวิทยาศาสตร์สู่การปฏิบัติการพยาบาลโดยมีเป้าประสงค์หลักเพื่อให้บุคคลเกิดการปรับตัวได้ (Ursavas, Karayurt & Iser, 2014, Jacqueline, 2009) จนบรรลุเป้าหมายของการมีชีวิตอยู่รอดและสามารถปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามต้องการได้โดยใช้กระบวนการพยาบาลตามขั้นตอนที่ Roy เสนอไว้มี 6 ขั้นตอน (คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555) ได้แก่

1.4.1 การประเมินพฤติกรรมปรับตัว (Assessment of behavior) หมายถึงรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในเรื่องของการปรับตัวจากนั้นพยาบาลจึงตัดสินใจว่าพฤติกรรมที่รวบรวมได้นั้นเป็นพฤติกรรมที่เป็นการปรับตัวได้สำเร็จหรือปรับตัวอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

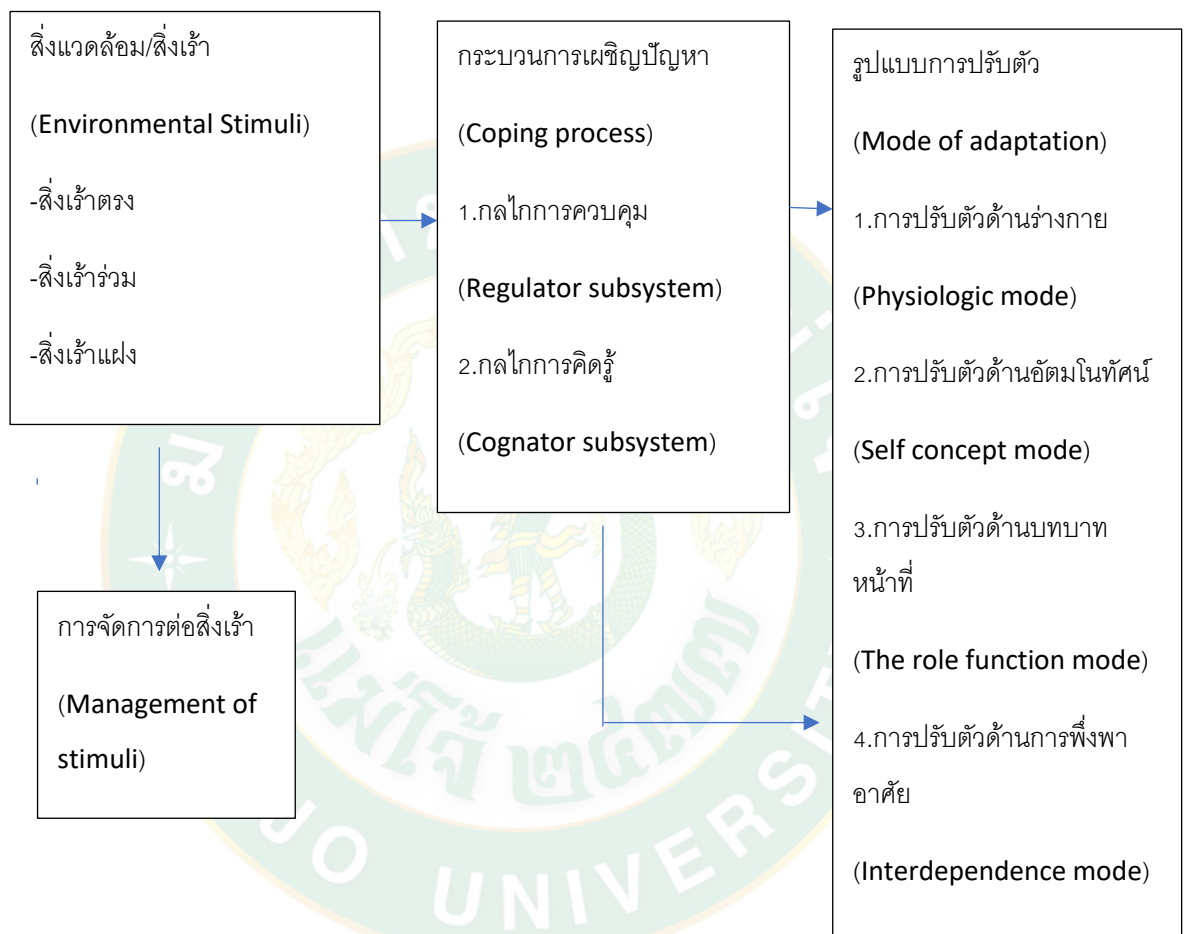
1.4.2 การประเมินสิ่งเร้า (Assessment of stimuli) เป็นขั้นตอนในการค้นหาสิ่งเร้าตรงสิ่งเร้าร่วมหรือสิ่งเร้าแฝงโดยเฉพาะสิ่งเร้าตรงเนื่องจากส่งผลกระทบต่อระบบของบุคคลมากที่สุดผู้ประเมินจึงต้องรอบคอบและต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งเร้าประเภทต่าง ๆ

1.4.3 การกำหนดข้อวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis) เป็นขั้นที่พยาบาลตัดสินใจว่าสถานการณ์ปรับตัวของระบบปรับตัวกลุ่มใดเรื่องใดไม่มีประสิทธิภาพโดยต้องระบุพฤติกรรมที่สังเกตได้ควบคู่ไปด้วย

1.4.4 การกำหนดเป้าหมายการพยาบาล (Goal setting) เป็นข้อความที่บอกชัดเจนว่าผลลัพธ์ที่เป็นพฤติกรรมหรือการตอบสนองที่ควรเกิดขึ้นและเป็นผลจากการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือให้บุคคลปรับตัวได้คืออะไร

1.4.5 การกำหนดการบำบัดทางการพยาบาล (Intervention) การกำหนดเป้าหมายทางการพยาบาลเป็นการกำหนดว่าพยาบาลจะทำอะไรบ้างเพื่อทำให้บุคคลหรือกลุ่มคนมีการปรับตัวได้สำเร็จ

1.4.6 การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายภายหลังจากที่พยาบาลปฏิบัติการพยาบาลแล้วพยาบาลต้องประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยอีกครั้งโดยพิจารณาจากพฤติกรรมของระบบการปรับตัวเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย ทัมา:(Jacqueline,2009:299)

สรุปแนวคิดทฤษฎีการปรับตัว คือ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 (โคโรนา - 19) ทำให้ผู้คนเกิดความวิตกกังวลไปทั่วโลก มีการปิดเมืองปิดประเทศเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคนามบินเจ็บเหงาสถานที่ท่องเที่ยวแทบร้าง ผู้คนหลายธุรกิจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจนต้องลดพนักงานเลิกจ้างหรือปิดตัวเองลง ผู้คนไม่จำเป็นก็ไม่ออกนอกบ้านไม่กล้าอยู่ในที่คนพลุกพล่าน และคอยติดตามข่าวสารเพื่ออัปเดตการแพร่ระบาดของไวรัสตัวนี้ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนั้นก็

มีทั้งจริงและปลอมปะปนกันหรือบางข้อมูลที่เราเคยยึดถือเป็นแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อ ก็อาจต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ขึ้น เช่น การใช้ช้อนกลางตักอาหารก็มีโอกาสเสี่ยงติดเชื้อจากการสัมผัสช้อนร่วมกันได้ ต้องเปลี่ยนมากินร้อนช้อนใครช้อนมัน และ หมั่นล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอ แต่หากมองในแง่ดีการระบาดในวงกว้างของ COVID-19 ก็ทำให้ผู้คนทั่วโลกได้เห็นถึงความสำคัญ ของการดูแลตัวเองให้ห่างไกลจากโรคร้ายต่างๆมากขึ้น รวมถึงในภาครัฐและภาคธุรกิจก็ตระหนักถึงการต้องปรับเปลี่ยนและปรับตัว เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เพื่อลดความเสี่ยงในการการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่างๆในอนาคตมากขึ้นด้วย โรคCOVID-19 แม้จะเป็นโรคที่ไม่รุนแรงถึงขั้นที่เป็นแล้วเสียชีวิตทุกคนก็ตาม แต่ก็แพร่กระจายไปในวงกว้างอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความหวาดระแวงไปทั่วหลายอย่างชะงักตัวไปจนถึงขั้นหยุดชะงัก แต่ในทางกลับกันก็กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นทางเลือกสู่ทางรอดมากขึ้น เช่น หน้ากากอนามัยที่ไม่ได้มาตรฐานจะถูกปฏิเสธจากผู้บริโภคมากขึ้นเพราะผู้บริโภคมีความรู้ในเลือกซื้อและเลือกใช้ดีขึ้น และ บริษัทผลิตชุดบุคลากรทางการแพทย์เริ่มหันมาทำหน้ากากผ้าแบบซักได้เพื่อใช้แทนหน้ากากอนามัยโดยผลิตจากเส้นใยผ้าต่อต้านเชื้อแบคทีเรียและฝุ่น PM2.5 สามารถซักแล้วใช้ซ้ำได้หลายครั้งซึ่งในอนาคตจะมีการพัฒนาให้ป้องกันเชื้อไวรัสได้ด้วยก๊อกน้ำหรือลูกบิดประตูจะถูกคิดเพื่อลดการสัมผัสให้มากที่สุด เช่น เป็นแบบโยกเปิดปิดที่สามารถใช้ข้อศอกหรือวัสดุอื่นในการสัมผัสแทนมือได้หรือทำเป็นระบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติมากขึ้น และระบบชำระเงินออนไลน์จะเป็นตัวเลือกในการใช้จ่ายมากขึ้นเพราะทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคเองก็เริ่มกังวลในการสัมผัสธนบัตรหรือเงินเหรียญซึ่งอาจปนเปื้อนเชื้อโรคได้ง่าย และมีประกันภัยต่างๆที่ออกมาจะทันต่อสถานการณ์มากขึ้นและซื้อได้ง่ายโดยไม่ต้องเดินทางเพื่อออกไปซื้อ และ บรรจุกันท์จากธรรมชาติจะถูกใช้เป็นทางเลือกในการใช้แล้วทิ้งมากขึ้นทั้งช่องทางเดลิเวอรี่และการสั่งอาหารจากร้านค้าเพื่อลดการปนเปื้อนจากการสัมผัสภาชนะที่ลูกค้านำมาเอง และช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อีกทาง และ ชาวเกษตรกรจะต้องมีการปรับตัวของ เพราะถือว่าเป็นสถานการณ์ที่เข้าสู่ภาวะที่จำเป็นที่จะต้องมีการเข้มงวดเข้ามาจัดการเพื่อป้องกันตัวเองจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่มีการยกระดับการกลายพันธุ์อันทำให้เกิดการติดเชื้อได้ง่ายยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และจำเป็นที่ทุกคนต้องมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมต่อบ้านเมืองเราร่วมกัน วิกฤติการณ์โควิด 19 นี้เรียกได้ว่าเป็น“ วิกฤติทางด้านความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอันเป็นเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถที่จะคาดการณ์หรือมีการวางแผนไว้ได้เลยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 เป็นอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดภาวะวิกฤติภัยคุกคาม โดยไม่ว่าจะเป็นความจริงหรือเป็นการแจ้งเตือนที่ทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงเหตุอันไม่ปลอดภัยอุบัติขึ้นแล้วในสังคมไทยรวมไปถึงประชาคมโลกเราทุกคนก็จำเป็นต้องทำความเข้าใจเพื่อเตรียมตัวในการป้องกัน

ดังนั้น สิ่งที่ชาวเกษตรกรทำได้ในการป้องกัน จะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่อาจไม่ได้ตั้งใจเรา แต่เราทุกคนต่างสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเราได้ตามที่ตั้งใจโดยการใส่ใจป้องกันดูแลตนเองแบบไม่

ดูเบา ไม่ละเลย ไม่ปล่อยผ่าน ไม่คิดว่าไม่เป็นไรหรอก ไม่มีอะไรหรอก นิดหน่อยเอง เราทุกคนต้องมีสติดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาทในทุกวินาที

ทฤษฎีต้นทุนการผลิต

สารนิพนธ์ บีบีอีลฮาม (2560) กล่าวว่า ต้นทุนการผลิต คือ ต้นทุนที่ทำให้ได้สินค้าสำเร็จรูปใดๆ ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ที่เบิกใช้ในการผลิต แรงงานทางตรงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต เมื่อทั้ง 3 ส่วนประกอบ ได้เข้าสู่ขั้นตอนต่างๆของการผลิตก็จะถูกแปรสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูปต่อไป

การจำแนกประเภทของต้นทุน

การจำแนกประเภทต้นทุนแบ่งออกเป็น 6 ประเภทได้แก่

- 1 การจำแนกต้นทุนตามระยะเวลา
- 2 การจำแนกต้นทุนตามลักษณะการดำเนินงาน
- 3 การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์
- 4 การจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรม
- 5 การจำแนกต้นทุนเพื่อการควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน
- 6 การจำแนกต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ

ซึ่งมีรายละเอียดของการจำแนกต้นทุนแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

1. การจำแนกต้นทุนตามระยะเวลา เป็นการพิจารณาต้นทุนในการจัดหาสินทรัพย์และบริการต่างๆ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจของกิจการ โดยสามารถแบ่งต้นทุนออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1) ต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีต (Historical Cost) คือต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการต่างๆ และกิจการได้จ่ายชำระเงินสด สินทรัพย์อื่นใดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดโดยปกติจะใช้ต้นทุนประเภทนี้ในการบันทึกบัญชีประกอบกับการจัดทำงบการเงิน แต่ไม่นิยมนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปัญหาหรือเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคต เนื่องจากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

(2) ต้นทุนทดแทนหรือต้นทุนเปลี่ยนแทน (Replacement Cost) คือต้นทุนที่จ่ายไปเพื่อใช้ในการจัดหาสินทรัพย์มาเปลี่ยนแทนหรือทดแทนสินทรัพย์เดิม ซึ่งสินทรัพย์ที่จัดหามานั้น ต้องมีลักษณะคล้ายคลึงกับสินทรัพย์เดิม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนประกอบการตัดสินใจในการเลือก

ทางเลือกต่างๆ ว่าควรเปลี่ยนแทนหรือปรับปรุงสินทรัพย์ที่มีอยู่เดิมหรือควรซื้อสินทรัพย์ใหม่เพื่อทดแทนสินทรัพย์เดิม โดยเปรียบเทียบจากราคาตลาดของสินทรัพย์นั้นๆ

(3) ต้นทุนในอนาคต (Future Cost) คือต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อกิจการต้องตัดสินใจเลือกโครงการใดโครงการหนึ่งในอนาคต ซึ่งกิจการต้องพยากรณ์ต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกลงทุนในโครงการจากแนวโน้มของต้นทุนจริงในอดีตหรือจากระบบงบประมาณของกิจการ

2. การจำแนกต้นทุนตามลักษณะการดำเนินงาน เป็นการพิจารณาต้นทุนที่เกิดจากดำเนินงานหรือปฏิบัติงานของธุรกิจซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Cost) คือ ต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในกระบวนการผลิตเพื่อแปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้า ซึ่งปกติต้นทุนการผลิตจะเกิดขึ้นในธุรกิจผลิตสินค้าเท่านั้น เช่น วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต เป็นต้น

(2) ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Nonmanufacturing Cost) คือ ต้นทุนอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า ซึ่งจะจำแนกต้นทุนโดยพิจารณาตามหน้าที่หรือลักษณะของการปฏิบัติงาน ดังนี้

- ต้นทุนในการจัดซื้อหรือจัดหาสินค้า (Merchandise Cost) ซึ่งเป็นต้นทุนในการจัดหาสินค้า เช่น ค่าขนส่งขาเข้า เป็นต้น

- ต้นทุนทางการตลาด (Marketing Cost) เป็นต้นทุนที่เกิดจากการส่งเสริมการขาย หรือแนะนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด เช่น ค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

- ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative Cost of Expense) เป็นต้นทุนจากการบริหารงานโดยรวม เช่น เงินเดือนฝ่ายบริหาร ค่าใช้จ่ายแผนกบัญชี

- ต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) คือ ต้นทุนจากการจัดหาเงินทุนมาดำเนินงาน เช่น ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นต้น

- ต้นทุนในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Research and Development Cost) เป็นต้นทุนจากการวิจัยหาสินค้าใหม่ๆ หรือพัฒนาสินค้าที่มีอยู่ให้ทันสมัยจากเดิมเพื่อตอบสนองความต้องการของทางการตลาดของลูกค้า เช่น เงินเดือนนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

3. การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ เป็นการจำแนกต้นทุนของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ที่กิจการได้ทำการผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าต่างๆ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

(1) วัตถุดิบทางตรง (Direct Material) คือ วัตถุดิบส่วนสำคัญที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ สามารถคำนวณได้ง่ายว่าสินค้า 1 หน่วย ต้องใช้วัตถุดิบเท่าใด เช่น ไม้ที่ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ ผ้าที่ใช้ในการตัดชุด เป็นต้น

(2) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) คือ ค่าแรงที่เกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือเป็นค่าแรงที่เกิดจากการผลิตสินค้าโดยตรง สามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงที่ใช้ในการผลิตได้โดยง่าย เช่น ค่าแรงของพนักงานตัดเย็บเสื้อผ้า ค่าแรงพนักงานควบคุมเครื่องจักรภายในโรงงาน เป็นต้น

(3) ค่าใช้จ่ายการผลิตหรือค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead) คือ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการสนับสนุนการผลิตสินค้าหรือบริการไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง และไม่เกี่ยวข้องกับส่วนของสำนักงาน ดังนี้ วัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง เป็นส่วนประกอบหลักที่นำไปคิดเข้ากับตัวสินค้าโดยตรง ผลรวมของต้นทุนวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง จัดเป็นต้นทุนขั้นต้น (Prime Costs) และผลรวมของต้นทุนค่าแรงทางตรง กับค่าใช้จ่ายการผลิต จัดเป็นต้นทุนแปรสภาพหรือต้นทุนเปลี่ยนสภาพ (Conversion Cost) ซึ่งหมายถึงต้นทุนที่ใช้ในการเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป

4. การจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรม เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุนว่าผันแปรตามปริมาณกิจกรรมที่ปรับสูงขึ้นหรือลดลงหรือไม่ เช่น หน่วยสินค้าที่ผลิต จำนวนชั่วโมงแรงงาน จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกต้นทุนประเภทนี้ได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

(1) ต้นทุนผันแปร คือ ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสัดส่วนของระดับกิจกรรมหรือปริมาณการผลิต ในขณะที่ต้นทุนผันแปรต่อหน่วยคงที่ไม่ว่าปริมาณกิจกรรมจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งทำให้คำนวณหาต้นทุนได้โดยง่ายและทราบว่าต้นทุนดังกล่าวเป็นต้นทุนของแผนกใด

(2) ต้นทุนคงที่ คือ ต้นทุนที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับของกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงเมื่อปริมาณกิจกรรมเพิ่มขึ้น และจะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณกิจกรรมลดลง เช่น เงินเดือนผู้จัดการโรงงาน ค่าเช่าโรงงาน เป็นต้น

(3) ต้นทุนกึ่งผันแปร คือ ต้นทุนที่มีลักษณะส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนคงที่ อีกส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนผันแปรไปตามระดับของกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ค่าบริการรายเดือนซ่อมบำรุง เดือนละ 500 บาท โดยเข้าตรวจสอบสภาพเครื่องจักร เดือนละ 2 ครั้ง หากเพิ่มจากนั้นต้องเสียเพิ่มอีกครั้งละ 200 บาท กล่าวคือ ต้นทุนคงที่ 500 บาท ต้นทุนผันแปรขึ้นอยู่กับปริมาณกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นจากเดิม

(4) ต้นทุนกึ่งคงที่ คือ ต้นทุนที่คงที่ในช่วงระดับกิจกรรมหนึ่ง เมื่อกิจกรรมเปลี่ยนไปอีกระดับหนึ่ง ต้นทุนก็จะผันแปรตามไปด้วย และจะคงที่ตลอดช่วงกิจกรรมใหม่จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงระดับกิจกรรม เช่น หัวหน้างาน 1 คน ควบคุมคนงานได้ 10 คน แต่ถ้าต้องการเพิ่มคนงานเป็น 20 คน ต้องจ้างหัวหน้างานเพิ่มอีก 1 คน ต้นทุนคงที่จากเดิม 1 คน ก็จะเพิ่มเป็น 2 คน จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

5. การจำแนกต้นทุนเพื่อการควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน เป็นการควบคุมต้นทุนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องกำหนดหน่วยงานที่ต้องการควบคุมต้นทุนแล้ววางแผนการควบคุม ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ และการวัดผลการปฏิบัติการควบคุมดังกล่าว ว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งในการควบคุมต้นทุนนั้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ต้นทุนที่ควบคุมได้ คือ ต้นทุนที่ผู้จัดการหรือหัวหน้างานสามารถสั่งการหรือควบคุมได้ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าวัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น

(2) ต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ คือ ต้นทุนที่ผู้จัดการหรือหัวหน้างานไม่สามารถควบคุมได้ เพราะอยู่ในอำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารหรือได้รับการปันส่วนมาจากส่วนกลางไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ค่าเสื่อมราคาโรงงาน ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

6. การจำแนกต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ ต้นทุนประเภทนี้สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

(1) ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คือ ต้นทุนที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อใช้ในการประเมินทางเลือก ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบต้นทุนในอดีตหรือการพยากรณ์โดยอาศัยเทคนิคทางสถิติ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทได้ ดังนี้

- ต้นทุนส่วนต่าง คือ ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติเดิมให้เป็นวิธีการปฏิบัติใหม่ เช่น กำลังการผลิต 100 หน่วย ต้นทุนต่อหน่วย 2 บาท ถ้าเพิ่มกำลังการผลิตเป็น 150 หน่วย ต้นทุนต่อหน่วยเป็น 1.80 บาท ทำให้เกิดต้นทุนส่วนต่างที่ลดลงจากเดิมเมื่อเทียบกับกำลังการผลิตเดิมอยู่ 0.20 บาท

- ต้นทุนที่เลี่ยงได้ คือ ต้นทุนที่สามารถประหยัดได้จากการตัดสินใจเลือก เช่น การยุบสาขาที่ได้กำไรน้อยหรือขาดทุน จะช่วยลดต้นทุนได้ลงจากเดิม

- ต้นทุนค่าเสียโอกาส คือ ผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง แต่กิจการต้องสูญเสียผลตอบแทนจากทางเลือกที่ไม่ได้เลือก เช่น มีเงินอยู่ 10,000 บาท ถ้าฝากเงินจำได้ดอกเบี้ย 200 บาทต่อปี แต่ถ้าปล่อยเงินกู้จะได้ดอกเบี้ย 500 บาทต่อปี ซึ่งถ้าเลือกปล่อยเงินกู้จะทำให้เสียโอกาสได้รับดอกเบี้ยจากการฝากเงินเป็นจำนวน 200 บาท

(2) ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คือ ต้นทุนที่ไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ไม่ว่าผู้บริหารจะเลือกทางเลือกใดก็ตาม ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

- ต้นทุนจม คือ ต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีตไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ซื้อเครื่องจักรมาในราคา 20,000 บาท เป็นเวลา 2 ปี ไม่ว่ากิจการจะขายหรือไม่ขาย ต้นทุนดังกล่าวก็ได้เกิดขึ้นแล้วจากการซื้อเครื่องจักร

-ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ต้นทุนที่ยังคงมีอยู่ไม่ว่ากิจการจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ เช่น ค่าภาษีทรัพย์สินของโรงงาน เป็นต้น

สรุปทฤษฎีต้นทุนการผลิต คือ ชาวเกษตรกรจะต้องทำการทำบัญชีต้นทุน เพราะจะทำให้มีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บัญชีประเภทนี้เน้นบันทึกข้อมูลทางด้านต้นทุน และธุรกรรมต่างๆที่มีผลต่อต้นทุน บัญชีต้นทุนไม่ได้รายงานผลเป็นงบดุล (ที่เกี่ยวกับสินทรัพย์และเจ้าหนี้) แต่ชาวเกษตรกรสามารถใช้หลักการของบัญชีต้นทุนในการวิเคราะห์ การดำเนินธุรกิจของเกษตรกรได้ บัญชีต้นทุนจะช่วยให้ชาวเกษตรกรเข้าใจโครงสร้างของต้นทุน ทำให้สามารถลดต้นทุนในขณะที่ยังคงประสิทธิภาพของการทำงาน โดยทั่วไปแล้ว บัญชีต้นทุนจะเจาะจงประเภทของสินค้า หรือ โครงการต่างๆ หลักการคือการบันทึกรวบรวมต้นทุนทั้งหมดที่ต้องการจะวิเคราะห์ ไม่ว่าจะต้นทุนเหล่านั้นจะเกิดขึ้นอย่างไรและใครเป็นผู้ทำให้เกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้ (จากการประมาณการหรือการรวบรวม) สามารถใช้ในการคาดการณ์ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานในครั้งถัดไป หรือใช้ในการควบคุมปริมาณรายจ่ายและทำการแบ่งสรรค้ปันส่วนทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น สามารถประมาณการณ์ต้นทุนสำหรับวางแผนการผลิต คาดการณ์ค่าใช้จ่ายของ ควบคุมต้นทุนต่างๆ และจัดทำรายงานว่าค่าใช้จ่ายของโครงการยังตรงกับที่คาดการณ์ไว้หรือไม่ โดย ต้นทุนการผลิตจะมีประโยชน์ดังนี้ เพื่อตัดสินใจและวางแผนงานต่างๆ เช่น เมื่อทราบปัญหาที่ทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่สูง และหลังจากที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานในการลดต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถประมาณการต้นทุนการผลิตและราคาขายที่ต่ำลงมาได้ ทำให้สามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในด้านราคาได้ และเพื่อกำหนดกำไรและฐานะทางการเงินของกิจการได้ และทำให้มีการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต จะทำให้สามารถประมาณการต้นทุนการผลิตที่แม่นยำ ซึ่งจะทำให้ชาวเกษตรกรสามารถประมาณการผลประกอบการและกำไรของกิจการได้

ดังนั้น ต้นทุนการผลิตจะ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะกำหนดว่าสินค้าจะมีราคาถูกหรือแพง เพราะต้นทุนการผลิตมีส่วนประกอบหลายอย่างที่เป็นปัจจัยหลักในการผลิต ทั้ง วัสดุ, ค่าแรงงาน, ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ โดยชาวเกษตรกรจะต้องมีการลดต้นทุนการผลิต จึงสำคัญอย่างมากในการจัดหาปัจจัยการผลิต จึงมีความจำเป็นที่ชาวเกษตรกรจะต้องรู้เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการทำภาคการเกษตร

ทฤษฎีการสื่อสาร

David K. Berlo (1960 อ้างถึงใน นครเศศ รังควัด, 2554: 34-35)องค์ประกอบของการสื่อสารประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender-S) เนื้อหาสาร (Message – M) สื่อ / ช่องทางการสื่อสาร (Channel-C) และผู้รับสาร (Receiver – R) หากขาดองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งไป

กระบวนการสื่อสารย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ (ประมวลสาระชุดวิชาการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

1. ผู้ส่งสาร คือ ผู้ที่ริเริ่มกระบวนการสื่อสารโดยเป็นผู้สร้างสรรค์เนื้อหาสาร แสวงหาสื่อหรือช่องทางการสื่อสารเพื่อส่งสารไปยังผู้รับสาร สำหรับในเรื่องการสื่อสารทางการเกษตร ผู้ส่งสารอาจจะเป็นได้ทั้งผู้สร้างสาร หรือ แหล่งข่าวสาร และผู้ส่งสารอาจจะมีได้หลายประเภท

2. เนื้อหาของสาร เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เรื่องของการสื่อสารแบบทั่วไปกลายเป็นเรื่องของการสื่อสารการเกษตร ประเด็นเนื้อหาสารในเรื่องการสื่อสารการเกษตรที่มักมีการศึกษากัน คือ เรื่องความยากง่ายของเนื้อหาสาร ความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร หรือเนื้อหาสาร

3. สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร หมายถึง พาหนะที่จะนำเนื้อหาสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ สื่อหรือช่องทางการสื่อสารนั้นมีอย่างหลากหลาย และแต่ละประเภทมีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับใช้งานที่แตกต่างกัน

4. ผู้รับสาร หมายถึง ผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ส่งสารต้องการจะส่งข่าวสารผ่านสื่อไปถึง เช่นเดียวกับผู้ส่งสาร ผู้รับสารนั้นก็จะมีหลายประเภทเช่นเดียวกัน โดยที่อาจจะเป็นเกษตรกรกรกลุ่มต่างๆหรืออาจจะเป็นกลุ่มผู้บริโภคหากเป็นการเกษตรเชิงรุก

ทิศทางของการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ทิศทาง

1. การสื่อสารแบบทางเดียวเป็นรูปแบบที่ข่าวสารไหลเพียงทางเดียวจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

2. การสื่อสารแบบสองทาง เป็นรูปแบบที่เพิ่มการไหลของข่าวสารจากทิศทางแรกโดยมีปฏิกริยาป้อนกลับ (Feedback) จากผู้รับสารไปยังผู้ส่งสาร

การสื่อสารแบบทางเดียวและสองทางนั้นมีข้อเด่นและข้อจำกัด เช่นในช่วงเวลาวิกฤติหรือภาวะเร่งด่วนหรือเมื่อต้องการระดมพลังเพื่อร่วมปฏิบัติการพร้อม ๆ กันก็อาจมีการใช้สื่อสารแบบทางเดียว แต่ถ้าต้องการระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหา การสื่อสารแบบสองทางก็จะมีประสิทธิภาพมากกว่า ประเภทของการสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ที่เข้าถึงคนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน มักจะเป็นรูปแบบการสื่อสารทางเดียว ในขณะที่บรรดาสื่อใหม่ ๆ เช่นโทรศัพท์มือถือ หรือ อินเทอร์เน็ตจะเอื้ออำนวยต่อการสื่อสารสองทาง

การสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. แกนตั้งหรือแกนตั้งเป็นการสื่อสารที่ใช้มากในกลุ่มหรือองค์กร ที่มีโครงสร้างแบบข้าราชการที่จะมีการถ่ายทอดข่าวสารลงมาตามลำดับชั้น การสื่อสารในแนวดิ่งมีข้อเด่นตรงที่สามารถควบคุมทิศทางการกระจายของข้อมูลข่าวสารได้สูง

2. การสื่อสารแนวระนาบ นั้นเป็นรูปแบบที่ใช้ในองค์กรที่มีลักษณะของเครือข่าย เนื่องจากคู่สื่อสารจะอยู่ในแนวระนาบเดียวกัน สำหรับเรื่องสื่อสารการเกษตรนั้น ประเด็นที่น่าสนใจอาจจะอยู่ที่ การตัดกันระหว่าง 2 แขนงนี้ เช่น เมื่อหน่วยงานรัฐ (ซึ่งมีการสื่อสารในแนวตั้ง) มาทำงานแบบเครือข่าย (เป็นการสื่อสารแนวระนาบ)

ระดับของการสื่อสารแบ่งการสื่อสารออกเป็น 6 ระดับ

ระดับที่ 1 การสื่อสารภายในบุคคล (intrapersonal communication) การสื่อสารระดับนี้ ทั้งผู้ส่งและผู้รับสารก็คือคนคนเดียวกันตัวอย่างของการสื่อสารระดับนี้ เช่น การคิดในใจ การพูดกับตนเอง การเขียนบันทึกประจำวัน การคิดทบทวนไตร่ตรองหลังจากทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร การตั้งสติทำสมาธิ การเขียนไดอารีออนไลน์ ฯลฯ สำหรับการสื่อสารแบบนี้ ผู้สารจะมีอิสระเสรีมาก เพราะเป็นการสื่อสารกับตัวเองระดับนี้

2 การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) การสื่อสารแบบผู้ส่งสารและผู้รับสารเริ่มแยกเป็นคนละคน แต่ก็ยังมีปริมาณน้อยแบบหนึ่งต่อหนึ่ง เมื่อผู้ส่งและผู้รับมีจำนวนน้อย การสื่อสารก็อาจจะควบคุมได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ เช่น การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่เกษตรต่อเกษตรกรเป็นรายบุคคล เป็นต้น

ระดับที่ 3 การสื่อสารภายในกลุ่มเล็ก ๆ (small group communication) การสื่อสารแบบนี้ ปริมาณของผู้ส่งและผู้รับสารเริ่มจะมีมากขึ้น ทำให้การจัดการสื่อสารเริ่มควบคุมได้ยากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีกฎกติกา มารยาทบางอย่าง เช่น ในห้องเรียน การประชุม อบรม จะต้องมีการกำหนดว่า ต้องพูดทีละคน ผู้ที่จะพูดจะต้องขออนุญาตจากที่ประชุม เป็นต้น และเนื่องจากผู้รับสารมีจำนวนหลายคน จึงอาจจะเข้าใจไม่ตรงกันและหากต้องควบคุมเนื้อหา ก็อาจมีการใช้การสื่อสารมากกว่าหนึ่งรูปแบบ เช่น การพูดคุยและเขียนข้อสรุปบนกระดาน เป็นต้น

ระดับที่ 4 การสื่อสารในกลุ่มใหญ่ องค์กร ชุมชน (organizational communication) หมายความว่าปริมาณของผู้สื่อสารและกลุ่มมีเพิ่มมากขึ้น และแต่ละกลุ่มก็อาจจะมีการสื่อสารที่ขัดแย้งกัน หนุนช่วยกันกฎระเบียบ ในการสื่อสารจึงต้องมีมากขึ้น เช่น ต้องเปลี่ยน จากการพูดคุยธรรมดา มาเป็นการพูดคุยตามวาระประเด็นที่กำหนดเป็นการสื่อสารที่จะต้องมีการจัดเตรียมล่วงหน้า เช่น การทำประชาคม การจัดเวทีเสวนา การจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

ระดับที่ 5 การสื่อสารสาธารณะ (public communication) หมายถึง การสื่อสารที่กลุ่มผู้รับสารมีจำนวนมากที่เรียกว่า กลุ่มสาธารณะ เช่น การหาเสียงปราศรัยของนักการเมือง การแสดงคอนเสิร์ตของนักร้อง การชุมนุมเสนอข้อเรียกร้องต่อรัฐบาล ฯลฯ สำหรับการสื่อสารสาธารณะที่มีผู้รับสารมากมายเช่นนี้ ผู้ส่งสารหรือกลุ่มผู้ส่งสารจะต้องมีการเตรียมเนื้อหาและออกแบบสาร

อย่างรัดกุมมากขึ้น เช่นนักการเมืองก็ต้องเตรียมร่างสุนทรพจน์ หรือนักรื่องก็ต้องมีการซ้อมล่วงหน้าก่อนเป็นต้น และกฎกติกา มารยาทของการสื่อสารในที่สาธารณะก็ต้องมีมากขึ้น

ระดับที่ 6 การสื่อสารมวลชน (mass Communication) เป็นการสื่อสารผ่านตัวกลางที่เป็นสื่อประเภทต่างๆ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และเนื่องจากจำนวนผู้รับสารปริมาณมากและเป็นการสื่อสารในที่สาธารณะ การสื่อสารมวลชน จึงมีกฎระเบียบข้อบังคับของกฎหมายเข้ามาควบคุมอย่างมาก แต่ในเวลาเดียวกัน ก็เป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อคนจำนวนมากในเวลาเดียวกันอย่างสูงเช่นกัน

ประเภทของสื่อโดยทั่วไปแล้วเราอาจมีความเข้าใจว่าสื่อที่มีอยู่เพียงไม่กี่ประเภท เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพพลิก วิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ การวางแผนเพื่อเลือกใช้สื่อแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาสาระ วาระโอกาส นั้น เราจะทำการวิเคราะห์ ข้อเด่น และข้อจำกัด ของสื่อ แต่ละประเภท เช่น สื่อกิจกรรมมีข้อเด่นตรงที่กระตุ้นความสนใจได้สูง เปิดโอกาสให้มีการเข้าร่วมด้วยการลงมือทำได้มาก (เช่น การจัดค่าย การดูงาน การจัดนิทรรศการ) แต่ก็มีเงื่อนไขที่ต้องมีการเตรียมการอย่างดีเนื่องจากดำเนินการในช่วงเวลาสั้น ๆ และภายในพื้นที่อันจำกัด เป็นต้น

นอกจากนั้นเมื่อมีสื่อหลากหลายประเภทมาประชันกันเช่นนั้น นักวิชาการสื่อสารก็จะสนใจว่าจะบริหารจัดการสื่อต่างๆ อย่างไร เนื่องจากสื่อแต่ละประเภทมีสถานภาพที่แตกต่างกัน เช่น สื่อพื้นบ้าน นั้นมีความเสี่ยงที่จะสูญหายหรือผิดเพี้ยน สื่อใหม่มีอนาคตที่รุ่งโรจน์และขยายตัวท่ามกลางความหลากหลาย เช่นกัน หากปล่อยให้สื่อทั้งหลายสัมพันธ์กันอย่างเป็นไปตามธรรมชาติ ก็อาจจะเกิดความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกัน เช่น เมื่อสื่อโทรทัศน์เข้าถึงชุมชน สื่อพื้นบ้าน เช่น คำวขอ หนังสือ ตะลุง โนรา ก็จะสูญหายไป ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนบริหารจัดการให้สื่อเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลซึ่งกันและกันหรือที่เรียกว่า การบูรณาการสื่อ

กลุ่มทฤษฎีการสื่อสารแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. กลุ่มทฤษฎีที่ถือเอาการสื่อสารเป็นตัวแปรต้น เรียกว่ากลุ่ม media centric theories และถือว่าตัวแปรอีกกลุ่มหนึ่ง คือ สังคม สถาบัน กลุ่ม และปัจเจกบุคคลเป็นตัวแปรตาม เนื้อหาทฤษฎีกลุ่มนี้จึงสนใจว่าการสื่อสารทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ จะสามารถสร้างผลกระทบต่อตัวแปรตามได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด เป็นผลกระทบแบบใดเป็นต้น

- 1.1 ทฤษฎีผลกระทบของสื่อกับงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
- 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมกับงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
- 1.3 ทฤษฎีเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นตัวกำหนด

2. กลุ่มทฤษฎีที่ถือเอาสังคม กลุ่ม บุคคล เป็นตัวแปรต้นเรียกว่า Society-centric สังคมหรือบุคคลจะเป็นตัวกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น สังคมจะทำหน้าที่ควบคุมกำกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ปัจเจกบุคคลจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทที่ตอบสนองความต้องการของตน การสื่อสารจึงมีสถานะเป็นตัวแปรตาม

2.1 ทฤษฎีภาพสะท้อนในสื่อ (reflection theory)

2.2 ทฤษฎีบทบาทหน้าที่เชิงสังคมของสื่อ (social functionalism of media)

2.3 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของจากสื่อ (uses and gratifications approach)

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะมีความหมาย 2 นัยคือ

1. การสื่อสารจะเป็นวิถีทางหรือเครื่องมือในการนำประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือชีวิตสาธารณะสังคม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในระบอบประชาธิปไตยก็คือ การใช้การสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง งานวิจัยเรื่องการรณรงค์กับการมีส่วนร่วมใหญ่ของไทยจะใช้ความหมายแรกนี้เป็นหลัก

2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ในระบบการสื่อสารเอง ตัวอย่างแบบระดับเริ่มต้นก็เช่น รายการวิทยุจราจร ที่มีผู้ฟังโทรศัพท์เข้าไปช่วยรายงานสภาพจราจร และตัวอย่างรูปแบบสูงสุด ก็เช่นวิทยุชุมชนที่ประชาชนในชุมชนเป็นทั้งเจ้าของเป็นผู้ผลิต เป็นผู้จัดรายการ รวมทั้งเป็นผู้รับฟัง

ระดับของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็น 3 ระดับ

1. การเข้าถึงสื่อ เป็นแนวคิดการเข้าถึงสื่อขั้นพื้นฐานที่สุดที่ประชาชนจะต้องสามารถเข้าถึงสื่อได้ในฐานะ ผู้รับสาร ตามสิทธิขั้นพื้นฐานในด้านการสื่อสารของประชาชน คือ สิทธิที่จะรู้ แต่ถึงแม้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมขั้นแรกที่จะเข้าถึงสื่อในฐานะผู้รับสาร หากทว่า ก็เป็นผู้รับสารที่เอาภาระงาน ดังนั้นสื่อต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกรายการหรือเข้าไปจัดทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตัวเองได้ トラบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย นอกจากนั้น ยังต้องมีการจัดช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความต้องการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมทั้งการเสนอให้มีการปรับเปลี่ยนได้ ตัวอย่าง เช่น รายการ เปิดบ้านไทยพีบีเอส เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วม เป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้นมากกว่าขั้นการเข้าถึง เนื่องจากประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต การแพร่กระจาย รวมทั้งการบริหารจัดการต่างๆ ในกระบวนการสื่อสาร ในระดับนี้ ประชาชนจะยกระดับจากผู้รับสารขึ้นมาเป็นผู้ผลิตรายการ เป็น

แหล่งข้อมูลเป็นผู้ดำเนินรายการ เป็นผู้ส่งสาร ฯลฯ อันเป็นแนวคิดเรื่องสิทธิการสื่อสารในระดับที่สูงขึ้น คือ สิทธิที่จะส่งข่าวสาร เช่น วิทยุชุมชนที่ประชาชนสามารถจะเข้ามาเป็นผู้ส่งสาร เป็นต้น

3. การบริหารจัดการด้วยตนเอง เป็นรูปแบบสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนจะได้เข้ามาเป็นเจ้าของในการสื่อสาร และดำเนินการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ การวางแผน การลงมือดำเนินการด้วยตนเอง ซึ่งแน่นอนว่าการมีส่วนร่วมในระดับการบริหารจัดการด้วยตนเองนี้ ประชาชนจะต้องค่อยๆเรียนรู้และสั่งสมบทเรียนในเรื่องการบริหารจัดการสื่อไปที่ละเล็กทีละน้อย

คุณลักษณะของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมีดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนแบบจำลองจากการสื่อสารเชิงการถ่ายทอดข่าวสารสู่การสื่อสารเชิงพิธีกรรม การเปลี่ยนแปลงแบบจำลองดังกล่าวจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอื่น ๆ ตามไปด้วย เช่น จากการสื่อสารทางเดียว การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นการสื่อสารแบบสองทางจากการที่ผู้ส่งสารและผู้รับสาร การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้นจะสลับบทบาทกันจากผู้ที่เคยเป็นผู้รับสารจะสลับบทบาทเป็นผู้ส่งสาร

2. การปรับเปลี่ยนเป้าหมายของการสื่อสาร จากแบบจำลองเดิม เป้าหมายของการสื่อสารนั้นจะเป็นไปเพื่อให้ผู้ส่งสารโน้มน้าวชักจูงผู้รับสารเป็นเป้าหมายหลัก การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้นจะยกเลิกเป้าหมายของการโน้มน้าวดังกล่าว เปลี่ยนไปสู่เป้าหมายแบบใหม่หลาย ๆ แบบ เช่นเป้าหมายของการสื่อสารก็เพื่อสร้างความร่วมกัน (sharing) ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือในแง่ความเข้าใจร่วม ความรู้สึกร่วมประสบการณ์ร่วม รวมทั้งการร่วมแรงร่วมใจร่วมมือกัน กระทำการบางอย่าง หรือเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ต่อกันเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่คู่สื่อสาร

3. ผู้ส่งสาร-ผู้รับสาร เนื่องจากในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้น การเล่นบทบาทเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารนั้นจะไม่ตายตัว หากแต่มีการสลับเปลี่ยนกันอยู่ตลอดเวลา ในการสื่อสารเช่นนี้มักไม่เรียกผู้ส่งสาร – ผู้รับสาร แต่เรียกว่า คู่สื่อสาร

4. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสาร จากแนวคิดมาสู่การสื่อสารในแนวนอนหรือแนวระนาบ เช่น การสื่อสารแบบเครือข่ายนั้น บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมจะไม่มีใครมีอำนาจสั่งการใครได้ แต่ใช้การไหลของข่าวสารแบบการปรึกษาหารือและหาข้อสรุปร่วมกัน เช่น เดียวกับการปรับเปลี่ยนจากการวางแผนแบบรวมศูนย์จากส่วนกลาง สู่การกระจายอำนาจการวางแผนไปในแต่ละกลุ่มแต่ละชุมชน

5. ทิศทางการไหลของข่าวสาร เนื่องจากในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะเน้นความมีอิสระเสรีของการสื่อสาร ดังนั้นจึงเป็นระบบเปิดให้มีการไหลของข่าวสารได้อย่างเสรี รอบทิศทาง ทั้งจากแนวนอนลงล่าง แนวล่างขึ้นบน

6. ระดับของการมีส่วนร่วม มีหลากหลายระดับตั้งแต่เป็นผู้ส่งสารเป็นผู้ผลิตรายการ เป็นผู้แสดงเป็นผู้รับสารหรือเป็นผู้ใช้สาร

7. เนื้อหาสารการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นการสื่อสารที่เสริมพลังให้แก่ผู้ส่งสารได้ ลักษณะเนื้อหาสารจะต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ

ประการแรก เป็นเนื้อหาสารที่สอดคล้องทั้งในแง่ประเด็นและวิถีชีวิตของชุมชน

ประการที่สอง เนื้อหานี้ต้องมีลักษณะยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้

ประการที่สาม เนื้อหาจะต้องเสริมพลังผู้สื่อสารได้ ก็คือ เนื้อหาที่มีลักษณะแสดงอัตลักษณ์ของสื่อสาร

8. ประเภทของสื่อ ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมสื่อทุกประเภทสามารถนำมาใช้ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมได้ทั้งสิ้น

9. ผลที่เกิดขึ้น สำหรับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดผลต่างๆตามเป้าหมายของการสื่อสาร ยังทำให้เกิดผลสืบเนื่องอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจาก ลักษณะการมีส่วนร่วม เช่น ความรู้ว่าเป็นเจ้าของการสื่อสาร (ประมวลสาระชุดวิชาการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

สรุปทฤษฎีการสื่อสาร คือ การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต มนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาก การสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารมีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคม การสื่อสารทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคม เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้มนุษย์สามารถสืบทอดพัฒนา เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและสังคมได้ การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชน และสังคมในทุกด้าน คำว่า การสื่อสาร (communications) มีที่มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า communis หมายถึง ความเหมือนกันหรือร่วมกัน การสื่อสาร (communication) หมายถึงกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน สัญลักษณ์อื่นใด การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน บริบททางการสื่อสารที่เหมาะสมเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล ในการพิจารณาองค์ประกอบทางด้านผู้ส่งสารและผู้รับสารนั้น ในความเป็นจริงแล้วทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ก็คือ บุคคลอย่างน้อย 2 คน ที่มีบทบาทร่วมกันอยู่ในกระบวนการสื่อสาร ถ้าไม่มีผู้ส่งสาร และผู้รับสารแล้ว การสื่อสารก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ หรือถ้ามีแต่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเพียงฝ่ายเดียวก็เช่นกัน การสื่อสารก็จะไม่เกิดขึ้น ใน

กระบวนการสื่อสารใด ๆ ก็ตาม การสื่อสารจะเกิดประสิทธิผลได้ก็ต่อเมื่อผู้รับสารได้พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ การเป็นผู้ฟัง ผู้อ่าน ตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ส่งสาร ต่อเรื่องที่สื่อสาร ตลอดจนการเป็นผู้ที่มีความพยายามในการรับสารและสามารถแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อผู้ส่งสารทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายนั่นเอง

ดังนั้น ชาวเกษตรกรที่ได้รับการสื่อสารมาจากสื่อจะต้อง มีการทบทวนข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะตัดสินใจ ว่าในการรับข่าวนั้นมีข้อเท็จจริงเพียงใดในเรื่องสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีความน่าเชื่อถือแค่ไหน เพื่อที่ชาวเกษตรกรจะได้สื่อสารข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ให้กับเกษตรกรท่านอื่นๆ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อไปในการเตรียมความพร้อมในการจัดหาปัจจัยการผลิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต จากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังมีไม่มากนักสามารถสรุปได้ดังนี้

เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางสังคมจากระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิกฤตเศรษฐกิจ จากผลการศึกษาพบว่าผลกระทบของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด -19) มีผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อยและคนจนมาก โดยเฉพาะในช่วงที่มีการปิดเมือง (lockdown) ที่ผลกระทบมีขนาดมากที่สุดและเมื่อหลังจากมีการเปิดเมืองหรือคลายล็อกแล้วผลกระทบก็ยังคงอยู่ไม่ว่าจะเป็นการลดลงของรายได้การตกเกณฑ์เป็นคนจนใหม่การตกงานการเป็นหนี้ซึ่งตัวแปรต่าง ๆ ไม่มีแนวโน้มว่าจะกลับไปเหมือนระดับเดิมก่อนมีการระบาดก่อนการล็อกดาวน์ได้โดยรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมใน 3 ช่วงเวลา คือ 1) ก่อนมีการล็อกดาวน์ 2) ช่วงที่มีการล็อกดาวน์และ 3) ช่วงคลายล็อกดาวน์มีดังต่อไปนี้ตั้งแต่มีการล็อกดาวน์มามีการเพิ่มขึ้นของคนจนใหม่จำนวนมากซึ่งสะท้อนการลดลงของรายได้อย่างมากในช่วงล็อกดาวน์มีคนที่ยกเกณฑ์คนจนของกรุงเทพฯ (รายได้ต่ำกว่า 3,300 บาทต่อเดือน) ถึงร้อยละ 68.4 จากเดิมก่อนหน้านั้นที่มีสัดส่วนคนจนต่ำกว่าเกณฑ์รายได้ที่ร้อยละ 18.4 (จึงเพิ่มขึ้นจากก่อนหน้าที่จะมีมาตรการนี้ถึงร้อยละ 50) แม้แต่หลังจากคลายล็อกแล้วสัดส่วนคนจนก็ยังสูงกว่าเดิมโดยอยู่ที่ร้อยละ 43.2 โดยจำนวนคนจนมีมากกว่าเดิมถึง 3 เท่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอยู่ที่ 8,166.93 บาทต่อเดือนก่อนมีการล็อกดาวน์ได้ลดลงถึงร้อยละ 60 (3,232.87 บาท) ในช่วงล็อก

ดาวนเมื่อเทียบกับระดับในช่วงที่มีการคลายล็อกแล้วก็ยังลดลงถึงร้อยละ 36 (5,217.64 บาท) ด้านรายจ่ายมีแนวโน้มที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือลดลงในช่วงล็อกดาวนมากกว่าในช่วงหลังการคลายล็อก แต่การลดลงของรายจ่ายน้อยกว่าการลดลงของรายได้ทำให้สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ของครัวเรือนสูงกว่าก่อนหน้าที่จะมีมาตรการควบคุมการระบาดของโควิด -19 จึงทำให้ภาระหนี้ของครัวเรือนมีแนวโน้มที่สูงขึ้นแม้ว่าจะอยู่ในช่วงหลังการล็อกดาวนแล้วสวนทางกับการออมที่มีแนวโน้มติดลบมากขึ้น

กิริยา กุลกลการ และคณะ (2563) ได้ศึกษาโครงการวิจัยเรื่องผลกระทบของ COVID-19 ต่อการส่งเสริมการมีงานทำ(2563) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจ้างงานในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงทั่วโลกอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากมาตรการการ จำกัด การเดินทางและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด -19 ขณะที่ทางด้านประเทศไทยธนาคารโลกได้คาดการณ์ว่าแนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ในปี 2563 ของประเทศไทยจะปรับตัวลดลงร้อยละ 5 ซึ่งเป็นการปรับตัวลดลงอย่างมากจากการคาดการณ์ก่อนหน้าในเดือนมกราคมปี 2563 ที่ร้อยละ 2.7 และเป็นอัตราที่มีการหดตัวมากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิกขณะที่ตลาดแรงงานเริ่มได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด -19 อย่างชัดเจนในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 จากจำนวนผู้ว่างงานในเดือนกรกฎาคมปรับตัวเพิ่มสูงถึงร้อยละ 2 (7.45 แสนคน) เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อนโดยแรงงานภาคบริการเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้างมากที่สุดจากทั้ง 3 กลุ่ม (ภาคเกษตรภาคการผลิตภาคบริการ) โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวเช่นบริการพักร้านอาหารขนส่งสาธารณะ เป็นต้นอย่างไรก็ตามในบางธุรกิจได้รับผลทางด้านบวกจากการระบาดของโควิด -19 ส่งผลให้บางธุรกิจมีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดเช่นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค ได้แก่ ธุรกิจการผลิตสินค้าจำพวกถุงมือยางผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขายของทางออนไลน์ (E-commerce) ธุรกิจขนส่งสินค้าและอาหาร เป็นต้นซึ่งสะท้อนไปถึงแนวโน้มอาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตซึ่งต้องการอาชีพที่มีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและทักษะอาชีพที่เกี่ยวข้องออนไลน์มากขึ้นในอนาคต

จิราวรรณ ทองประจวบโชค และคณะ (2564) ได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรประเภทการประมงน้ำจืด จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรหลังการระบาดของ COVID-19 ที่เกิดขึ้นกับ ในเกษตรกรประมงน้ำจืดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่จังหวัดอ่างทอง ภาพรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้วสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ เทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านธรรมชาติ ด้านมนุษย์ และด้านสังคม ตามลำดับ จากอดีตสู่ปัจจุบัน ภาคเกษตรของไทยยังคงประสบปัญหามากมาย เช่น ราคาผลิตที่ไม่คงที่ การใช้ปัจจัยการผลิตอย่างไม่เหมาะสม การเสื่อมสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาหนี้ครัวเรือนไร้อยู่ในระดับสูง แม้ว่ารัฐบาลได้กำหนดแนวทางและ

มาตรการช่วยเหลือไว้อย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนใหญ่เป็นแผนระยะสั้นที่ขาดความต่อเนื่อง และการแก้ไขสถานการณ์ในทันที จากการศึกษาพบว่ารัฐบาลได้พัฒนารากฐานของแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

สุจิตรา ตริรัตน์นุกูล (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สำหรับส่งเสริมกรอบความคิดด้านเขavnปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า 1. กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีความเหมาะสมในระดับ มาก สำหรับส่งเสริมกรอบความคิดด้านเขavnปัญญาของนักศึกษาระดับ อาชีวศึกษา 2. คะแนนเฉลี่ยของกรอบความคิดด้านเขavnปัญญา ของ นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในกลุ่มทดลองหลังได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงประสบการณ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. คะแนนเฉลี่ยของกรอบความคิดด้านเขavnปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สูงกว่า นักศึกษาระดับอาชีวศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมกรอบความคิดด้านเขavnปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้

ณัฐพงษ์ ขอดใจ (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ในองค์กรเอกชน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า คิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กรมีค่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักพัฒนาซอฟต์แวร์ในองค์กรเอกชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพต่างกันมีความผูกพันต่อ องค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงาน มี ความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญในประสบการณ์การทำงาน มี 0.01

รัฐ กันภัย (2558) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนามากที่สุด และมีการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มากที่สุด 2. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นใน องค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกตัวและมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด คือ สัมพันธ์กับ

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล น้อยที่สุดคือ การรับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต 3. การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตจังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 54.9 ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสารทางการเมืองจาก สื่อหอกระจายข่าว และเสียงตามสายของหมู่บ้าน

ศิริพล เจียมวิจิตร (2558) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยการสื่อสารที่ส่งผล การรับรู้คุณค่าตราสินค้าของผู้บริโภค กรณีศึกษา ศูนย์การค้าส่ง เดอะฮับ รังสิต จังหวัดปทุมธานี การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเดอะฮับ รังสิตในประเด็นของ เนื้อหา และความคิดเห็นต่อการสื่อสารผ่านสื่อที่แตกต่างกันของผู้บริโภคมีผลต่อการรับรู้คุณค่าตราสินค้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการเป็นผู้ส่ง สาร การสื่อสารข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับข้อมูลข่าวสารของศูนย์การค้าส่ง เดอะฮับ รังสิต จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกันของผู้บริโภคมีผลต่อการรับรู้คุณค่าตราสินค้าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

รัตนกรรณ์ ภูเจินจบ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการปรับตัวจากผลกระทบโควิด-19 ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการปรับตัวจากผลกระทบโควิด-19 ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการ วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์และมี อิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบมากที่สุด รองลงมาคือด้านร่างกาย ด้าน การพึ่งพาระหว่างกัน และด้านอัตมโนทัศน์ ตามลำดับ ปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวของ แรงงานนอกระบบจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โควิด-19 พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กานต์มณี การินทร์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาระหนี้ครัวเรือนในสถานการณ์ช่วงโควิด-19ของเกษตรกรในเขตตำบลสะแกโพรง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรมีภาระค่าใช้จ่ายหนี้ครัวเรือนในแต่ละเดือน 10,001-15,000 บาทเป็น ภาระหนี้สินเพื่อการอุปโภคและบริโภค มีการกู้ยืมจากแหล่งสินเชื่อในระบบ ระยะเวลาโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 1 ปี มีแนวโน้มของภาระ

หนี้ครัวเรือนในสถานการณ์ช่วงโควิด 19 สูงขึ้น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาระหนี้ ครัวเรือนของเกษตรกรมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) ควรส่งเสริมการสร้าง วินัยทางการเงินโดยการจัดอบรมสัมมนาเกษตรกร และจัดโครงการให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อให้คนใน ชุมชนเห็นถึงประโยชน์ของการสร้างวินัยทางการเงินในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงการรู้จักประเมิน สถานการณ์ทางการเงินของตนเอง การจัดสรรเงินออมและข้อระวังในการใช้จ่ายหรือการก่อหนี้

ภาคสรุป

การวิจัยเรื่องผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการ ผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผลเนื่องมาจากการ แพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยทำให้ส่งผลกระทบต่อ ทางเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้างทั้งในระดับประเทศระดับภูมิภาคและระดับจังหวัดเกือบทุกจังหวัด ของประเทศไทย ชาวเกษตรกรจำเป็นต้องมีการเตรียมการและการนำกลยุทธ์หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่ สามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์นำมาใช้ในการจัดการผลิต จาก เหตุการณ์ภาวะวิกฤตนี้มีความแตกต่างกันออกไปตามประเภทและระดับความรุนแรงที่มีต่อภาค เกษตร

จากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่าลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส จำนวนแรงงานการเกษตร จำนวนพื้นที่ดินปลูกข้าว รายได้จากปลูกข้าว รายได้นอกภาคเกษตร รายจ่ายครัวเรือน เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว แหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว การเข้าร่วมอบรมดูงานด้าน การเกษตร ประสบการณ์ปลูกข้าว การเป็นสมาชิกสถาบัน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด- 19 และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ในการปลูกข้าวมีส่วนให้เกิดอิทธิพลต่อการ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรโดยเฉพาะผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการผลิต ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและ สังคมนับได้ว่าเป็นตัวแปรอิสระและการศึกษาผลกระทบต่อจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรใน ด้านต่างๆเช่น ด้านแรงงาน(Man) ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์(Materials)

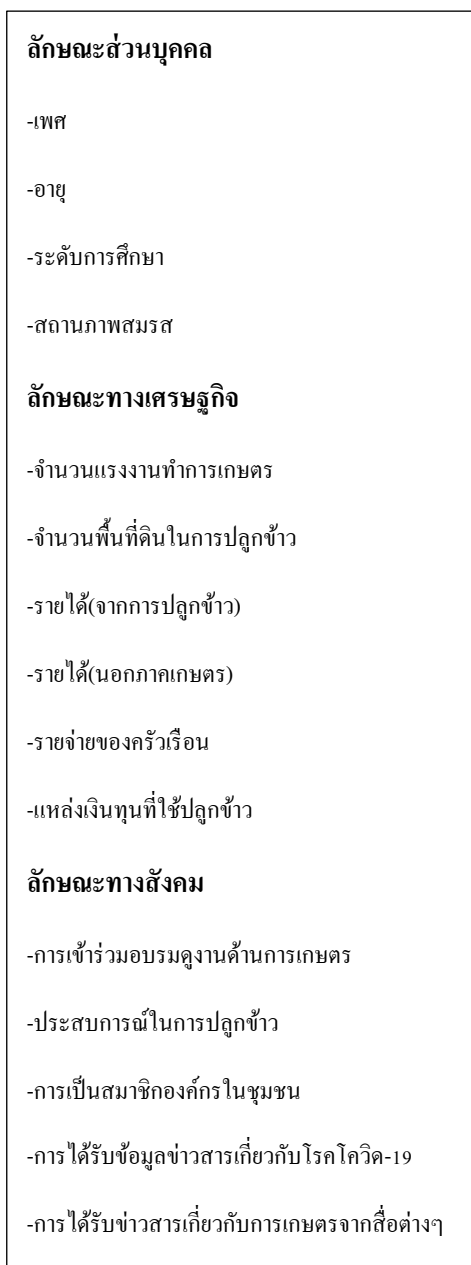
ด้านการจัดการ(Management) ของเกษตรกรเป็นตัวแปรตาม สามารถสรุปได้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ(Independent Variables)

Variables)

ตัวแปรตาม(Dependent

ผลกระทบของ COVID ต่อการจัดการ ปัจจัยการผลิต

1. ด้านคนแรงงาน (Man)
2. ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)
4. ด้านการจัดการ (Management)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาเกี่ยวกับด้านคนแรงงาน(Man)
2. ปัญหาเกี่ยวกับด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)
3. ปัญหาเกี่ยวกับด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)
4. ปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดการ (Management)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม มีความสัมพันธ์กับระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1.สถานที่ดำเนินการวิจัย
- 2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
- 4.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.การทดสอบเครื่องมือ
- 6.การวิเคราะห์ข้อมูล
- 7.ระยะเวลาในการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการเกษตรกรรมเป็นผู้ปลูกข้าวที่มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีกับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามที่ดั่งแปลงปี 2564/65 ณ. ปัจจุบัน (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่, 2564) ซึ่งมีประชากรที่ปลูกข้าวจำนวน 1,806 ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วยทั้งหมด 11 ตำบล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเอาอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่เป็นที่วิจัยเนื่องจากมีสภาพพื้นที่เหมาะสม คือเกษตรกรในพื้นที่ประกอบอาชีพปลูกข้าวเป็นหลักสามารถเพาะปลูกข้าวนาปีได้ และผลิตข้าวที่มีคุณภาพออกจำหน่ายให้กับผู้บริโภคและสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนเกษตรกร และเนื่องจากเกษตรกรต้องการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีการจัดการปัจจัยการผลิตในการปลูกข้าวที่กำลังเกิดผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด 14,296.74 ไร่

ภาพที่ 3 แผนที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 11 ตำบล 92 หมู่บ้าน มีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวนมาก แต่มีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนไว้กับทางราชการปี พ.ศ. 2564/65 จำนวน 1806 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่, 2564)

ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงได้กำหนดให้มีการสุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นการหาตัวแทนเกษตรกร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน(Multi-stage random sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างที่ทำเป็นขั้นๆ หลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นจะใช้แผนการสุ่มแบบใดก็ได้ ข้อมูลจะถูกเก็บจากหน่วยตัวอย่างที่สุ่มเลือกมาได้ในขั้นสุดท้าย และในแต่ละขั้นจะใช้วิธีการสุ่มแบบใดๆ ก็ได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการสุ่มตำบลมา 5 ตำบล ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ทำการสุ่มจากจำนวนทั้งหมด 11 ตำบล ที่มีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวน 1806 ครัวเรือน โดยการจับสลากซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้แก่ 1) ตำบลซำแฮ็ก 350 ราย 2) ตำบลสันป่า 475 ราย 3) ตำบลห้วยทราย 171 ราย 4) ตำบลแม่แรม 115 ราย 5) ตำบลเหมืองแก้ว 196 ราย รวมประชากร 1307 ราย

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างหมู่บ้านอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากจำนวน 5 ตำบล ตำบลละ 2 หมู่บ้าน โดยการจับฉลากได้กลุ่มหมู่บ้านตัวอย่างทั้งหมด 10 หมู่บ้านได้แก่ บ้านชีเหล็กน้อย 37 ราย บ้านพนาวัลย์ 19 ราย หนองอาบช้าง 41 ราย ป่าตี้ว 42 ราย บ้านอ้อย 39 ราย บ้านหนองปลาหมึก 21 ราย บ้านป่าม่วง 27 ราย บ้านแม่แรม 35 ราย บ้านป่าไผ่ 18 ราย และบ้านดอนตัน 16 ราย รวมประชากร 295 ราย

กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย หลังจากนั้นทำการกำหนดขนาดกลุ่มโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973: 725-729) ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

โดยแทนค่า n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนเกษตรกรที่ใช้ในการวิจัย

e คือ ค่าเปอร์เซ็นต์ความคาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

ในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์ ความคาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 เมื่อแทนค่าจากสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

$$n = \frac{295}{1+295(0.05)^2}$$

$$= \frac{295}{1.7375}$$

$$= 170 \text{ ราย}$$

เพราะฉะนั้นขนาดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจะใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 170 ราย จากครัวเรือนละ 1 คน จากทั้งหมด 295 ราย ที่ได้มาจากขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างหมู่บ้านอย่างง่ายด้วยวิธีวิธีการจับฉลากจำนวน 5 ตำบล ตำบลละ 2 หมู่บ้าน

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในแต่ละหมู่บ้าน แบบเป็นสัดส่วนกับประชากร เพื่อกำหนดขอบเขตของประชากร (sampling frame) ซึ่งหมายถึงการกำหนดรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง (ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์, 2556: 177-179)

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

โดยที่	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	N	=	ขนาดของประชากรทั้งหมด
	N_i	=	จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม
	n_i	=	จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 1 จำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ตำบล ตำบลละ 2 หมู่บ้าน ในอำเภอแม่อรม จังหวัด เชียงใหม่

ตำบลตัวอย่าง	หมู่บ้านตัวอย่าง	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ตำบลชี้เหล็ก	หมู่ที่1 บ้านชี้เหล็กน้อย	37	24
	หมู่ที่8 บ้านพนาวัลย์	19	11
ตำบลสันโป่ง	หมู่ที่1 หนองอาบช้าง	41	23
	หมู่ที่2 ป่าดัว	42	24
ตำบลห้วยทราย	หมู่ที่1 บ้านอ้อย	39	22
	หมู่ที่2 บ้านหนองปลามัน	21	12
ตำบลแม่แรม	หมู่ที่5 บ้านป่าม่วง	27	15
	หมู่ที่6 บ้านแม่แรม	35	20
ตำบลเหมืองแก้ว	หมู่ที่3 บ้านป่าไผ่	18	10
	หมู่ที่4 บ้านดอนตัน	16	9
รวม		295	170

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร (2564)

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการค้นคว้าจากตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (lose-ended questions) และคำถามปลายเปิด (open-ended questions) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ดินทำการปลูกข้าว รายได้(จากการปลูกข้าว) รายได้(นอกภาคเกษตร) รายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการปลูกข้าว

ข้อมูลทางสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมดูงานด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการปลูกข้าว การเป็นสมาชิกองค์กรในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น ตามมาตรวัดระดับของ Likert Scale ซึ่งมีจำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

มีผลกระทบมากที่สุด	=	5	คะแนน
มีผลกระทบมาก	=	4	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	=	3	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	=	2	คะแนน
มีผลกระทบน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการการศึกษาผลกระทบ ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ถึง กรกฎาคม 2565 โดยการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1.1 เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร 170 คน

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ราย เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำราหนังสือบทความวิชาการ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ รวมถึงข้อมูลที่ค้นคว้าผ่านระบบออนไลน์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

การทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยเรื่องผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือดังนี้

1. การทดสอบความถูกต้องเที่ยงตรง (Validity) เป็นการหาความสอดคล้องกลมกลืนของเนื้อหาตามหลักการหรือทฤษฎี และตรงตามโครงสร้างเนื้อหาที่ได้กำหนด หรือสร้างขึ้นในแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบแก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องรัดกุมยิ่งขึ้น

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ไม่ใช่ประชากรเป้าหมาย แต่มีลักษณะคล้ายคลึงจริงในการวิจัยจำนวน 30 คนแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งเป็นการวัดประสิทธิภาพของเครื่องมือว่ามีลักษณะเชื่อถือได้เพียงใด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ภัทรพร เกษสังข์, 2559: 154-155) ตรวจสอบก่อนนำไปใช้ในการวิจัยผลการทดสอบ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูลต่างๆ ตามวัตถุประสงค์นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content validity) และแก้ไขปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการแนะนำ เพื่อให้เหมาะสมในด้านความเชื่อมั่น (reliability) ได้ทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถาม ไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอสนทราย ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงที่จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรตามแบบของ Cronbach's Alpha Coefficient (ภัทรพร เกษสังข์, 2559: 154-155) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	N	=	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	$\sum s_i^2$	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผลการทดสอบความเชื่อมั่นที่ได้ต้องมีไม่น้อยกว่า 0.70 หมายความว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นที่น่าเชื่อถือได้ (วนิดา วาดีเจริญ และคณะ, 2560: 260) สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.813 จึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลต่อไปได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบ แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์จัดหมวดหมู่รวบรวมค่าต่างๆ เพื่อบันทึกลงในรหัส (Coding form) แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับการวิจัยทาง

สั ง ค ม ศ า ส ต ร ์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS for windows)
ประกอบด้วย

1.วิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยค่าสถิติร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic means) เพื่อวัดความแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และสรุปต่อคำถามใช้เพื่ออธิบายเกี่ยวกับระดับผลกระทบต่อการจัดการปัจจัยการผลิต โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ Likert Scale มีจำนวน 5 ระดับ คือ

ผลกระทบมากที่สุด	=	5
ผลกระทบมาก	=	4
ผลกระทบปานกลาง	=	3
ผลกระทบน้อย	=	2
ผลกระทบน้อยที่สุด	=	1

ในส่วนของการแปลผลค่าเฉลี่ยของผู้วิจัยได้กำหนดระดับของค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย เพื่ออธิบายผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดค่าน้ำหนักเฉลี่ย ที่เป็นสากลโดยทั่วไป(Deborah Breiter และAdy Milman, 2006) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบปานกลาง

1.51– 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบน้อยที่สุด

2. การใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regressions) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยศึกษาความสัมพันธ์ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และ สังคม มีความสัมพันธ์กับระดับผลกระทบในการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษา ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอโดยแบ่งผลการศึกษาดังนี้เป็น 4 ตอน เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้แก่

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ดินทำการปลูกข้าว รายได้(จากการปลูกข้าว) รายได้(นอกภาคเกษตร) รายจ่ายของครัวเรือน เงินทุนที่ใช้ทำการปลูกข้าว แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการปลูกข้าว

ข้อมูลทางสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมดูงานด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการปลูกข้าว การเป็นสมาชิกองค์กรในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ

ตอนที่ 2 ระดับผลกระทบของวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น ตามความคิดเห็นของ Likert Scale ซึ่งมีจำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

มีผลกระทบมากที่สุด	=	5	คะแนน
มีผลกระทบมาก	=	4	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	=	3	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	=	2	คะแนน
มีผลกระทบน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ (COVID - 19) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

โดยวิเคราะห์และแปรผลการวิจัยในรูปแบบตารางและคำอธิบายประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 81.20 และเป็นเพศหญิง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายทำอาชีพเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นงานที่หนักและเหนื่อย เกษตรกรในแต่ละครอบครัวจึงให้เพศชายเป็นฝ่ายทำการเกษตรและโดยส่วนใหญ่ให้เพศหญิงเป็นฝ่ายดูแลเรื่องงานบ้านและดูแลลูก ยกเว้นในกรณีส่วนหนึ่งเพศหญิงจะเป็นหัวหน้าครอบครัวเอง เนื่องจากมีสถานภาพโสดหรือเป็นหม้าย (ตาราง 3)

2. อายุ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 56 – 65 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 66 – 75 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 46 - 55 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และในขณะที่อายุในช่วง 36 - 45 ปี และมีอายุมากกว่า 75 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนที่เท่ากันคือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ โดยอายุเฉลี่ยของเกษตรกร 62 ปี

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 62 ปี ซึ่งค่อนข้างสูงแต่ยังคงมีกำลังในการจัดการ ด้านการเกษตรได้เองทั้งหมด รวมไปถึงเป็นช่วงอายุที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมาก มีความรู้ ความสามารถในการจัดหาปัจจัยการผลิต ทั้งมีประสบการณ์ในการรับมือกับปัญหาและการแก้ปัญหา (ตาราง 3)

3. ระดับการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 รองลงมามัธยมศึกษาต้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 และในขณะที่อนุปริญญา/ปวส. และ ไม่มีผู้จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า

จากผลการศึกษา พบว่าเกษตรกรโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา เนื่องจากอาชีพเกษตรกร ถือว่าเป็นอาชีพหลักในการดูแลครอบครัว ในช่วงที่ผ่านมา ครอบครัว

เกษตรกรโดยส่วนใหญ่จึงให้ลูกหลานออกมาทำการเกษตรมากกว่าการเข้าศึกษาเล่าเรียน ซึ่งในยุคดังกล่าวเกษตรกรมีการศึกษาไม่สูง (ตาราง 3)

4. สถานภาพ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 93.50 รองลงมาคือหย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 สถานภาพโสด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพสมรสแล้ว โดยเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะของความคิดที่จะมีความสามารถรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่ตนเองได้รับ และสามารถใช้เวลาประจำวันให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้ (ตาราง 3)

ตารางที่ 3 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(n=170)

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	138	81.20
หญิง	32	18.80
2. อายุ		
36-45 ปี	1	0.60
46-55 ปี	11	6.50
56-65 ปี	115	67.60
66-75 ปี	42	24.70
มากกว่า 75 ปีขึ้นไป	1	0.60
\bar{x} = 62.54	SD = 5.056	Min-Max = 36-82

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=170)

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.6
ประถมศึกษา	164	96.50
มัธยมศึกษาต้น	3	1.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	1.20
4. สถานภาพ		
โสด	5	2.90
สมรส	159	93.50
หย่าร้าง	6	3.50

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. จำนวนแรงงานในการทำเกษตร

จากการศึกษาพบว่า โดยพบว่าเกษตรกรมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเกษตรระหว่าง 3 – 5 คน มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเกษตรมากกว่า 5 คนขึ้นไป มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 และมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเกษตรน้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในการปลูกข้าว เฉลี่ยอยู่ที่ 5.90 คน โดยมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเกษตรน้อยที่สุดคือ 2 คน และมากที่สุดคือ 35 คน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในครอบครัวขนาดเล็ก โดยเกษตรกรเลือกที่จะไม่ใช้จำนวนแรงงานมากเพื่อลดต้นทุนในกระบวนการทำการเกษตร แต่จะใช้แรงงานสมาชิกในครัวเรือน ในกระบวนการทำการเกษตรเพื่อลดต้นทุนในการจ้างแรงงาน และมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในครัวเรือนของตนเอง (ตาราง 4)

2. รวมจำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว

จากการศึกษาพบว่า โดยพบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวระหว่าง 1 – 5 ไร่ มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมา มีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวระหว่าง 6 – 10 ไร่ มีจำนวน 60 คน

คิดเป็นร้อยละ 35.30 มีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวระหว่าง 11 – 15 ไร่ มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 มีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวระหว่าง 16 – 20 ไร่ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.80 และมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวมากกว่า 20 ไร่ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 ตามลำดับ เกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าว เฉลี่ยอยู่ที่ 8.2529 ไร่ โดยมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวน้อยที่สุดคือ 2 ไร่ และมากที่สุดคือ 30 ไร่

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวจำนวนค่อนข้างมาก เพราะในพื้นที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าวจำนวนมาก เนื่องจากมีภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอย่างมากที่สุด (ตาราง 4)

พื้นที่ดินในการปลูกข้าวของตนเอง

จากการศึกษาพบว่า โดยพบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวน้อยกว่า 3 ไร่ มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมามีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวระหว่าง 4 – 6 ไร่ มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และมากกว่า 6 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 ตามลำดับ เกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวของตนเอง เฉลี่ยอยู่ที่ 1.7588 ไร่ โดยมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวของตนเองน้อยที่สุดคือ 0 ไร่ และมากที่สุดคือ 16 ไร่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวของตนเองจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับมรดกสืบทอดกันมาเพื่อให้อยู่อาศัยในการทำมาหากิน และทำให้เกษตรกรมีกำลังพอที่จะดูแลได้ ซึ่งเป็นจำนวนที่เกษตรกรเองมีต้นทุนพอจะทำได้ด้วย รวมไปถึงจำนวนไร่ที่เกษตรกรพอที่จะใช้จำนวนแรงงานที่จะดูแลผลผลิตของตนได้ (ตาราง 4)

พื้นที่เช่าในการปลูกข้าว

จากการศึกษาพบว่า โดยพบว่าเกษตรกรมีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวระหว่าง 1 - 5 ไร่ มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมามีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวระหว่าง 6 – 10 ไร่ มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 มีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวระหว่าง 11 – 15 ไร่ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวระหว่าง 16 – 20 ไร่ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 และมากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ เกษตรกรมีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าว เฉลี่ยอยู่ที่ 6.4941 ไร่ โดยมีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวน้อยที่สุดคือ 0 ไร่ และมากที่สุดคือ 30 ไร่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวมากเนื่องจากเกษตรกรไม่มีพื้นที่เป็นของตนเองในการเพาะปลูกหรือไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพจึงต้องเช่าหาเลี้ยงครอบครัว (ตาราง 4)

3. รายได้(จากการปลูกข้าว)

จากผลการศึกษาพบว่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกข้าวระหว่าง 12,001 – 42,000 บาทต่อปี มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมารายได้จากการปลูกข้าวระหว่าง 42,001 – 72,000 บาทต่อปี มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รายได้จากการปลูกข้าวน้อยกว่า 12,000 บาทต่อปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และรายได้จากการปลูกข้าวมากกว่า 72,001 บาทต่อปีขึ้นไป มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ยอยู่ที่ 39,352.9412 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุดคือ 9,600 บาทต่อปี และผู้ที่มีรายได้สูงสุดคือ 168,000 บาทต่อปี

ผลการศึกษาพบว่า จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าว ซึ่งมีการเพาะปลูกตลอดปีและในพื้นที่เช่าเพาะปลูกข้าวนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปีงปีเพื่อที่จะได้คุ้มค่าในการเสียค่าเช่าพื้นที่เพาะปลูกข้าว (ตาราง 4)

4. รายได้ (นอกภาคเกษตร)

จากผลการศึกษาพบว่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคเกษตรน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 รองลงมารายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 1,001-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.80 รายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 และรายได้นอกภาคเกษตรมากกว่า 30,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ 3852.9412 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุดคือ 0 บาทต่อปี และผู้ที่มีรายได้สูงสุดคือ 60,000 บาทต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยส่วนใหญ่ที่มีรายได้นอกภาคการเกษตร มีอาชีพค้าขาย โดยเกษตรกรบางรายใช้พื้นที่บางส่วนที่ตนมีปลูก พืชชนิดอื่นๆ ที่สามารถสร้างรายได้ เช่น การปลูกผักพื้นบ้าน หรือพืชชนิดอื่นตามฤดูกาลเพื่อนำไปขายในตลาดเป็นอาชีพได้อีกทาง และเกษตรกรบางท่านได้ทำอาชีพรับเหมาก่อสร้างหรือรับจ้างทั่วไปเพื่อหาเงินมาเลี้ยงชีพและครอบครัวของตนเอง (ตาราง 4)

5. รายจ่ายของครัวเรือน

จากผลการศึกษาพบว่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายจ่ายของครัวเรือนระหว่าง 3,001 – 8,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 รองลงมารายจ่ายของครัวเรือนระหว่าง 8,001 – 13,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 รายจ่ายของครัวเรือนระหว่าง 13,001-18,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 รายจ่ายของครัวเรือน

น้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และมากกว่า 18,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 เกษตรกรมีรายจ่ายของคร่าวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ 10035.8824 บาทต่อเดือน รายจ่ายของคร่าวเรือนต่ำสุดคือ 15,00 บาทต่อเดือน และผู้ที่มีรายจ่ายของคร่าวเรือนสูงสุดคือ 40,000 บาทต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีรายจ่ายของคร่าวเรือนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 3,001 – 8,000 บาทต่อเดือน น่าจะเป็นเพราะว่ารายจ่ายต่างๆเหล่านั้นจะต้องนำมาใช้ในชีวิตประจำวันของเกษตรกร ในการดำรงชีพ และในการจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ด้านแรงงาน ด้านเงินทุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น (ตาราง4)

6. เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว

จากผลการศึกษาพบว่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวระหว่าง 8,001 – 23,000 บาทต่อปี มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวระหว่าง 23,001 – 38,000 บาทต่อปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวมากกว่า 38,001 บาทต่อปี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และมากกว่ากว่า 8,000 บาทต่อปีขึ้นไป มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 เกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวเฉลี่ยอยู่ที่ 27567.0588 บาท เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวต่ำสุดคือ 3,000 บาท และผู้ที่มีเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวสูงสุดคือ 96,000 บาท

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าวจะต้องมีการใช้เงินทุนในทุกขั้นตอนของการเพาะปลูกข้าว อาทิเช่น การเตรียมดิน การว่านเมล็ดข้าว การดำนาปลูกข้าว การบำรุงรักษา ตลอดจนถึงการเก็บเกี่ยว เป็นต้น (ตาราง 4)

7. แหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุน 1 – 2 แหล่ง มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 และจากแหล่งเงินทุนมากกว่า 3 แหล่งขึ้นไปมี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนเฉลี่ย 1.62 แห่ง เกษตรกรที่มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวต่ำสุดคือ 1 แหล่ง และเกษตรกรที่มีแหล่งเงินทุนหลักที่ใช้ปลูกข้าวสูงสุดคือ 3 แหล่ง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดที่ไม่ได้กู้ยืมเงินจากแหล่งสถาบันเงินกู้ต่างๆ ที่มีการใช้เงินจากของตนเองมากที่สุดมี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 95.30 รองลงมาคือญาติพี่น้องมี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 เพื่อนบ้านมี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 และจากสหกรณ์การเกษตรมี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ไม่ได้มีกั๊ยืมเงินใช้เงินจากของตนเองถึงร้อยละ 95.30 อาจเป็นเพราะว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมสามารถนำเงินที่ได้จากผลผลิตหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วนำมาเป็นเงินหมุนเวียนกับการปลูกข้าวในครั้งถัดไปได้ โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า ที่ตนเองไม่ต้องไปกั๊ยืมเงินเพราะว่า ไม่ต้องเสียเงินไปกับค่าดอกเบี้ย โดยจะเก็บเงินจากการขายข้าวเอาไว้เพื่อที่จะได้มีเงินทุนเอาไว้ใช้ในครั้งต่อไปได้ แต่ตนเองจะใช้เฉพาะเงินกำไรที่ขายข้าวเท่านั้น และเกษตรกรที่ได้มีการกั๊ยืมเงินให้เหตุผลว่า ในปัจจุบันมีค่าครองชีพที่ค่อนข้างสูง อีกทั้งจะต้องส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ และจะต้องเสียเงินซื้อค่างา ค่าปุ๋ย ที่นำเอามาใช้กับแปลงนาข้าวมีราคาค่อนข้างแพง เพราะว่าการทำเกษตรนั้นผลผลิตในแต่ละปีจะไม่แน่นอน และอีกเหตุผลที่สำคัญก็คือ ราคาข้าวที่ตกต่ำมากจึงทำให้ต้องมองหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรและใช้จ่ายภายในครอบครัว (ตาราง 4)

ตารางที่ 4 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

(n=170)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จำนวนแรงงานในการทำเกษตร		
น้อยกว่า 2 คน	43	25.30
3-5 คน	68	40.00
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	59	34.70
$\bar{x} = 5.90$ $SD = 5.569$ $Min-Max = 2-35$		
2. รวมจำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว		
1-5 ไร่	69	40.60
6-10 ไร่	60	35.30
11-15 ไร่	18	10.60
16-20 ไร่	15	8.80
มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป	8	4.70
$\bar{x} = 8.2529$ $SD = 6.16639$ $Min-Max = 2-30$		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=170)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.1 พื้นที่ในการปลูกข้าวของตนเอง		
น้อยกว่า 3 ไร่	136	80.00
4-6 ไร่	22	12.90
มากกว่า 6 ไร่ขึ้นไป	12	7.10
$\bar{x} = 1.7588$ $SD = 2.84835$ $Min-Max = 0-16$		
2.2 พื้นที่เข้าในการปลูกข้าว		
1-5 ไร่	89	52.40
6-10 ไร่	41	24.10
11-15 ไร่	17	10.00
16-20 ไร่	14	8.20
มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป	9	5.3
$\bar{x} = 6.4941$ $SD = 7.27259$ $Min-Max = 0-30$		
2.3 พื้นที่ในการปลูกข้าวอื่น ๆ		
ไม่มี	170	100.00
3. รายได้จากการปลูกข้าว		
น้อยกว่า 12,000 บาท/ปี	22	12.90
12,001-42,000 บาท/ปี	96	56.50
42,001-72,000 บาท/ปี	32	18.80
มากกว่า 72,001 บาท/ปีขึ้นไป	20	11.80
$\bar{x} = 39352.9412$ $SD = 30172.87699$ $Min-Max = 9,600-168,000$		
4. รายได้นอกภาคเกษตร		
น้อยกว่า 1,000 บาท/เดือน	148	87.10
1,001-20,000 บาท/เดือน	15	8.80
20,001-30,000 บาท/เดือน	4	2.40
มากกว่า 30,001 บาท/เดือนขึ้นไป	3	1.8
$\bar{x} = 3852.9412$ $SD = 9396.37458$ $Min-Max = 0.00-60,000.00$		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=170)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายจ่ายในครัวเรือน		
น้อยกว่า3,000 บาท/เดือน	17	10.00
3,001-8,000 บาท/เดือน	61	35.90
8,001-13,000 บาท/เดือน	52	30.60
13,001-18,000 บาท/เดือน	26	15.30
มากกว่า 18,001 บาท/เดือนขึ้นไป	14	8.20
$\bar{x} = 10035.8824$ $SD = 7118.65252$ Min-Max = 1,500-40,000		
6. เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว		
น้อยกว่า8,000 บาท/ปี	28	16.50
8,001-23,000 บาท/ปี	59	34.70
23,001-38,000 บาท/ปี	42	24.70
มากกว่า 38,001 บาท/ปีขึ้นไป	41	24.10
$\bar{x} = 27567.0588$ $SD = 20207.89809$ Min-Max = 3,000-96,000		
7. จำนวนแหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว		
1-2 แหล่ง	165	97.10
มากกว่า 3 แหล่งขึ้นไป	5	2.9
$\bar{x} = 1.62$ $SD = 0.543$ Min-Max = 1-3		
รายละเอียดแหล่งเงินทุนหลักที่ใช้ปลูกข้าว		
สหกรณ์การเกษตร	30	17.60
ของตนเอง	162	95.30
ญาติพี่น้อง	47	27.60
เพื่อนบ้าน	37	21.80

ลักษณะทางสังคม

1. การเข้าร่วมอบรมในปีที่ผ่านมา หรือดูงานด้านการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ได้รับการเข้าร่วมอบรมระหว่าง 1 – 2 ครั้งต่อปีมี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 59.40 รองลงมาคือเกษตรกรที่ไม่ได้รับการเข้าร่วมอบรมมี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และมากกว่า 3 ครั้งต่อปีมี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 มีการเข้าร่วม อบรมเฉลี่ย 1.14 ครั้งต่อปี เกษตรกรที่ไม่ได้รับการเข้าร่วมต่ำสุดคือ 0 ครั้งต่อปี และเกษตรกรที่มีการ เข้าร่วมอบรมสูงสุดคือ 10 ครั้งต่อปี

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เน้นได้ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมอบรมหรือดูงานด้านการเกษตร เนื่องจากว่าชาวเกษตรกรคิดถึงการปรับใช้ประโยชน์หลังจากที่ได้เข้าร่วมอบรม หรือดูงานด้านการเกษตรกับตนเองได้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมอบรม ให้เหตุผลว่า การเข้าร่วมอบรมทำให้เสียเวลาในการประกอบ อาชีพและบางท่านเป็นคนหัวโบราณจะทำตามคนรุ่นเก่าที่ได้สืบทอดวิธีการทำนาปลูกข้าวที่เคยได้รับ มาแล้ว (ตาราง 5)

2. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวระหว่าง 21 – 40 ปีมี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 รองลงคือประสบการณ์ในการปลูกข้าวต่ำกว่า 20 ปี และมากกว่า 40 ปี ซึ่งมีจำนวนคนและค่าเฉลี่ยที่เท่ากันคือ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมีค่าเฉลี่ย 31.61 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวต่ำสุด 4 ปี และประสบการณ์ในการปลูกข้าวสูงสุดคือ 62 ปี

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่จะมีอายุที่เลยวัยกลางคน เนื่องจากจะมีประสบการณ์เพาะปลูกข้าวมากพอสมควรและเป็นอาชีพที่สุจริตสามารถเลี้ยงครอบครัว ได้จนถึงปัจจุบัน เพราะว่าเป็นอาชีพที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ลูกหลานทุกคนเคยเห็นและ เคยสัมผัสมาตั้งแต่เด็กจนโตจนจบการศึกษาพ่อแม่ก็จะแบ่งพื้นที่ให้ทำกินเพื่อสามารถหาเลี้ยงชีพ ให้แก่ตนเอง (ตาราง 5)

3. ท่านเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรกลุ่มใดบ้าง

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งหมดจะมีกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตร เพียง 1 กลุ่มเท่านั้น จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของ สถาบันเกษตรมีค่าเฉลี่ย 1.00 มีจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรต่ำสุดและสูงสุดคือ 1

กลุ่ม เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตรมี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์มี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 ไม่ได้เป็น สมาชิกกลุ่มใดเลยมี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และไม่มีสมาชิกในกลุ่มเกษตรกรกับ สถาบันด้านการเกษตรอื่นๆ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกสถาบันสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือทางการเงิน เป็นแหล่งเงินทุนที่มีสำนักงานกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งเป็นสถาบันที่ใหญ่ มีการปล่อยเงินกู้ที่ชาวเกษตรกรไว้วางใจได้ เพราะมีความยุติธรรม อัตราดอกเบี้ยต่ำเหมาะสมกับชาว เกษตรกรอย่างมาก และการกู้เงินง่ายมากไม่ต้องใช้คนค้ำประกันส่วนใหญ่จะรวมกลุ่มกันเป็นการค้ำ ประกัน (ตาราง5)

4. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19ในรอบปีที่ผ่านมา

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีจำนวนการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 มากที่สุดอยู่ระหว่าง 21 – 40 ครั้งต่อเดือนมี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 รองลงมา มากกว่า 60 ครั้งต่อเดือนขึ้นไปมี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 อยู่ระหว่าง 41 – 60 ครั้งต่อ เดือนมี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และอยู่ระหว่าง 1 – 20 ครั้งต่อเดือนมี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 มีค่าเฉลี่ย 43.89 การได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ต่ำสุด 18 ครั้งต่อเดือน และ สูงสุดคือ 119 ครั้งต่อเดือน โดยเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางวิทยุมากที่สุดมี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางเสียงตามสายมี จำนวน 136 คน คิด เป็นร้อยละ 80.00 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางโทรทัศน์มี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลมี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางสิ่งพิมพ์ต่างๆเช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่มี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทาง การพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จักมี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรค โควิด-19 ทางไลน์มี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทาง Facebook (เฟสบุ๊ก) มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 และทางเว็บไซต์ของราชการกับทาง พ่อค้าหรือเซลล์แมนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรภาคเอกชนที่จำนวนคนและค่าร้อยละเท่ากันคือ จำนวน 1 คน ค่าร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทาง สื่อวิทยุมากที่สุด เนื่องจากเป็นวัสดุสิ่งของที่จับต้องและพกพาไปที่ต่างๆได้ง่าย จึงเหมาะมากที่จะ

เปิดรับฟังข่าวสารที่เกี่ยวกับโรคโควิด-19 ได้ตลอดเวลา ในขณะที่เกษตรกรทำงานเกี่ยวกับด้านการเกษตรกรรมหรือหยุดพักเหนื่อยก็ยังฟังได้ รองลงมาคือสื่อเสียงตามสาย สามารถรับฟังได้ง่ายจะมีการติดตามข่าวสารจากทั่วประเทศและทั่วโลก ซึ่งคนที่ทำหน้าที่ประกาศเสียงตามสายคือ พ่อหลวงหรือผู้ใหญ่บ้านนั่นเองเพื่อกระจายข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ให้ลูกบ้านได้มีการระวังและป้องกันตัวเองอย่างถูกวิธี ซึ่งในส่วนของ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทางโทรทัศน์ สามารถเปิดรับได้ง่ายก่อนทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมต่างๆ เปรียบเสมือนเป็นการผ่อนคลายดูโทรทัศน์ภายในบ้าน เพื่อติดตามข่าวสารบ้านเมือง (ตามตาราง5)

5. ในรอบปีที่ผ่านมาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีจำนวนการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆมากที่สุดคือ 1 ครั้งต่อเดือนมี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 รองลงมาระหว่าง 2 ครั้งต่อเดือนมี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือนขึ้นไปมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 และ ระหว่าง 3 ครั้งต่อเดือนมี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 7.75 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ต่ำสุด 1 ครั้งต่อเดือน และ สูงสุดคือ 81 ครั้งต่อเดือน โดยเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆทางวิทยุมากที่สุดมี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ทางเสียงตามมี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ทางโทรทัศน์มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ทางFacebook (เฟสบุ๊ก) มี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ทางไลน์มี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ทางการพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จักมี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆมากที่สุดคือทางวิทยุ เนื่องจากเวลาทำกิจกรรมใดๆก็ตามนั้น ชาวเกษตรกรสามารถนำวิทยุติดตัวไปได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อติดตามข่าวสารในรูปแบบต่างๆ จึงทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรทางวิทยุ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกษตรกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด (ตามตาราง5)

ตารางที่ 5 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(n=170)

ลักษณะทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเข้าร่วมอบรมในปีที่ผ่านมา หรือดูงานด้านการเกษตร		
ไม่เข้าอบรม ครั้ง/ปี	66	38.80
1-2 ครั้ง/ปี	101	59.40
มากกว่า 3 ครั้ง/ปี	3	1.8
$\bar{x} = 1.14$ $SD = 1.259$ $Min-Max = 0-10$		
2. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว		
น้อยกว่า 20 ปี	11	6.50
21-40 ปี	148	87.10
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	11	6.50
$\bar{x} = 31.61$ $SD = 8.107$ $Min-Max = 4-62$		
3. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรกลุ่มใดบ้าง		
1 กลุ่ม	170	100.00
$\bar{x} = 1$ $SD = 0.000$ $Min-Max = 1-1$		
รายละเอียดที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	53	31.20
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	85	50.00
ไม่ได้เป็นสมาชิกใดเลย	32	18.80
4. จำนวนการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19ในรอบปีที่ผ่านมา		
1-20 ครั้ง/เดือน	25	14.7
21-40 ครั้ง/เดือน	75	44.1
41-60 ครั้ง/เดือน	32	18.8
มากกว่า 60 ครั้ง/เดือนขึ้นไป	38	22.4
$\bar{x} = 43.8941$ $SD = 23.47403$ $Min-Max = 18-119$		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=170)

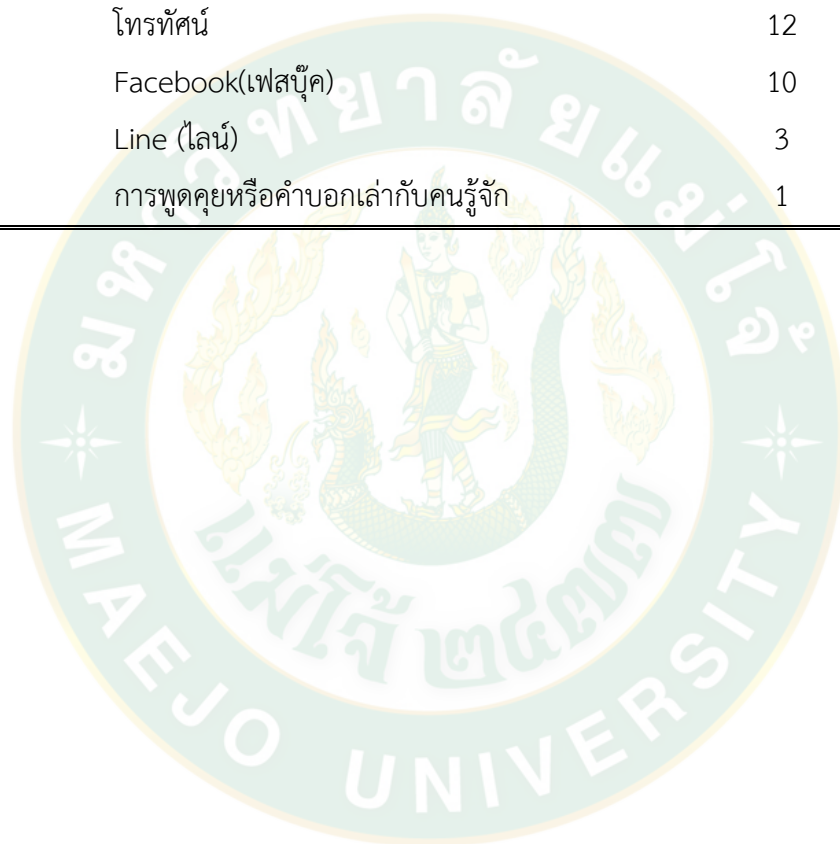
ลักษณะทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายละเอียดการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19		
ในรอบปีที่ผ่านมา		
วิทยุ	170	100.00
เสียงตามสาย	136	80.00
โทรทัศน์	76	44.70
Facebook(เฟสบุ๊ก)	35	20.60
Line (ไลน์)	36	21.20
เว็บไซต์ของราชการ	1	0.60
การพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จัก	44	25.90
สิ่งพิมพ์ต่างๆเช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่	50	29.40
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรหรือเจ้าหน้าที่รัฐบาล	66	38.80
พ่อค้าหรือเซลล์แมนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตร	1	0.60
ภาคเอกชน		
5. จำนวนในรอบปีที่ผ่านมา การได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับการเกษตร		
จากสื่อต่างๆ		
1 ครั้ง/เดือน	86	50.60
2 ครั้ง/เดือน	34	20.00
3 ครั้ง/เดือน	19	11.20
มากกว่า 4 ครั้ง/เดือนขึ้นไป	31	18.20
$\bar{x} = 7.75$	SD = 15.599	Min-Max = 1- 81

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=170)

รายละเอียดในรอบปีที่ผ่านมา การได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับการ
การเกษตรจากสื่อต่างๆ

วิทยุ	85	50.00
เสียงตามสาย	59	34.70
โทรทัศน์	12	7.1
Facebook(เฟสบุ๊ก)	10	5.90
Line (ไลน์)	3	1.8
การพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จัก	1	0.60

ตอนที่ 2 ระดับผลกระทบของวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการ ปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิตดังนี้ คือ 5 = ผลกระทบมากที่สุด 4 = ผลกระทบมาก 3 = ผลกระทบปานกลาง 2 = ผลกระทบน้อย 1 = ผลกระทบน้อยที่สุด จากนั้นนำคะแนนที่เกษตรกรให้ข้อมูลระบุมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยที่เป็นสากลโดยทั่วไป(Deborah Breiter และAdy Milman, 2006) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบปานกลาง

1.51– 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับผลกระทบน้อยที่สุด

ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการ ปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต โดยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.26) โดยเกษตรกรได้รับผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 1.01) ด้านการจัดการ (ค่าเฉลี่ย 1.03) ด้านเงินทุน (ค่าเฉลี่ย 1.25) และด้านแรงงาน (ค่าเฉลี่ย 1.69) ตามลำดับ (ตาราง 6)

ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ในภาพรวมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายได้ว่าเกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้านได้มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ก่อนที่จะมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา และสามารถหนีบีมจากญาติพี่น้องได้ และด้านการจัดการ สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่เยอะสามารถแก้ไขปัญหาและรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ และได้มีการวางแผนการจัดการเอาไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต และด้านเงินทุน สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรมีเงินที่สำหรับเอามาใช้ปลูกข้าวที่ได้จากการขายข้าวเปลือกแล้วเก็บเอาไว้สำหรับการปลูกข้าวในฤดูถัดไป และด้านแรงงาน สาเหตุ

เนื่องจากเกษตรกรได้ใช้แรงงานภายในครอบครัวและจากญาติพี่น้องที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในช่วงที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา

สรุปจากสาเหตุดังกล่าว ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากการร่วมมือร่วมแรงกันและมีการวางแผนที่ดีสำหรับการทำนาปลูกข้าว จึงทำให้เกิดผลกระทบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม

(n=170)

การจัดการปัจจัยการผลิตของ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	\bar{x}	SD	ระดับ ผลกระทบ
1.ด้านแรงงาน (Man)	1.69	.49828	น้อย
2.ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)	1.25	.51458	น้อยที่สุด
3.ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)	1.01	.07796	น้อยที่สุด
4.ด้านการจัดการ (Management)	1.03	.17678	น้อยที่สุด
รวม	1.25	.24031	น้อยที่สุด

หมายเหตุ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 = มีผลกระทบมากที่สุด, ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 = มีผลกระทบมาก, ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 = มีผลกระทบปานกลาง, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 = มีผลกระทบน้อย, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 = มีผลกระทบน้อยที่สุด

ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านแรงงาน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิตในด้านแรงงาน โดยรวมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.69) โดยประเด็นที่เกษตรกรมีผลกระทบในระดับปานกลาง คือ 1) วิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านไม่กล้าออกจากบ้านมาจัดหางานในการทำเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.35) 2) วิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหางานทำเกษตรยากมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 3.16)

มีผลกระทบในระดับน้อยในประเด็น 1) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่ไม่ติดเชื้อโรครายมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.91) และมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในประเด็น 1) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้มีการวางแผนในการจัดหาแรงงานมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.41) 2) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาแรงงานที่เคยทำอยู่ประจำกับท่านมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.29) 3) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาแรงงานที่มีทักษะเก่งในการทำเกษตรมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.28) 4) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาค่าแรงงานที่ถูกในการทำเกษตรมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.22) 5) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่มีความรู้ลดลงมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.19) 6) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาแรงงานทำเกษตรที่มีความขยันอดทนมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.14) 7) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรไม่เต็มวันเพราะกลัวติดโรคโควิด- 19 (ค่าเฉลี่ย 1.03) ตามลำดับ (ตาราง 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านแรงงานมีผลกระทบในระดับน้อย อาจจะมีเกษตรกรส่วนน้อยที่เกิดการหวาดกลัวที่จะติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) จากคนในหมู่บ้านที่พบเจอ จึงทำให้ไม่กล้าออกจากบ้านไปจัดหาแรงงานทำเกษตร เพราะเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) สามารถติดต่อทางเดินลมหายใจได้ง่ายมากและเป็นอันตรายต่อการเสียชีวิต แต่มีเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่กลัวการติดเชื้อ เพราะว่ามีมีการทำนาตามฤดูกาลแล้วจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องทำถ้าไม่ยั้งงั้นจะไม่สามารถที่จะทำได้อีกเลย สาเหตุที่จะต้องทำเพราะในช่วงนั้นจะเป็นฤดูฝนจะเหมาะกับการปลูกข้าวมาก และอีกอย่างคือเกษตรกรได้ทำสัญญาเช่าไปแล้วถ้าไม่ทำนาปลูกข้าวก็จะเสียเงินที่เช่าไปเปล่าประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกษตรกรต้องทำนาปลูกข้าวโดยอาศัยแรงภายในครอบครัวและจากเพื่อนที่รู้จักมาช่วยกัน จึงทำให้มีระดับผลกระทบน้อยเกิดขึ้น

2. ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.25) โดยประเด็นที่เกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อย คือ วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาเงินทุนเอามาจ่ายค่าแรงงานในการทำเกษตรมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.89) และมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในประเด็น 1) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเงินทุนเอาไว้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำเกษตรมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.38) 2)

วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนไม่ได้จึงทำให้ทุนทำเกษตรลดลงมาก และทำให้ท่านจัดหาเงินทุนเพิ่มพื้นที่ของตนเองในการทำนาข้าวลำบากมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.28) 3) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้จัดหาเงินทุนที่ซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำเกษตรยากมากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาเงินทุนไม่ได้จึงลดพื้นที่ทำการเกษตรลง (ค่าเฉลี่ย 1.19) 4) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ๆยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.18) 5) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาเงินทุนซื้อวัตถุดิบยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.11) 6) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาเงินทุนในการเช่าขยายพื้นที่ในการทำนาข้าวลำบากมากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.05) 7) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยสูงกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.04) ตามลำดับ (ตาราง 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตรในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินสะสมที่เก็บมาจากการขายข้าวหรือผลผลิตหลังจากการเก็บเกี่ยว จึงทำให้มีเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร โดยไม่จำเป็นต้องไปกู้ยืมเงินมาทำนาปลูกข้าวและสามารถเก็บเงินเอาไว้ใช้ยามเดือนร้อน แต่มีเกษตรกรส่วนน้อยที่ไม่สามารถหาเงินทุนที่ใช้ทำเกษตรได้อาจเป็นเพราะว่าฐานะทางการเงินความเป็นอยู่ไม่ดีมีรายได้น้อยขาดความน่าเชื่อถือจากเพื่อนบ้านทำให้ขาดความเชื่อมั่นทางการเงิน เพราะที่ไม่มีหลักทรัพย์เอาไว้ค้ำประกันเลยไม่มีคนที่จะมาช่วยค้ำประกันให้

3.ด้านวัสดุอุปกรณ์

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.01) โดยประเด็นที่เกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุด คือ 1) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องดำนาหรือเครื่องปลูกข้าวยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.06) 2) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาอะไหล่วัสดุอุปกรณ์ซ่อมบำรุงยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.04) 3) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีการจัดการดินเตรียมดินปลูกข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาสิ่งซื้ออะไหล่เครื่องมือหรือเครื่องจักรยากกว่าเดิม และทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องพ่นยากำจัดแมลงใน

แปลงนาข้าวยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.02) 4) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องมือเก็บเกี่ยวข้าวยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.01) 5) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องสูบน้ำเข้าในแปลงนาข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องสีข้าวยากขึ้นที่ใช้ทำนาข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเข้าวัสดุอุปกรณ์ในการทำเกษตรมากกว่าเดิม และทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเรื่องวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการทำเกษตรมาก (ค่าเฉลี่ย 1.00) ตามลำดับ(ตาราง 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อย เนื่องมาจากว่าคนที่ทำนาปลูกข้าวจะมีวัสดุอุปกรณ์เป็นของตนเองอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องออกไปหาซื้อใหม่ เพราะของที่มีอยู่แล้วนั้นสามารถทำต่อไปได้อีกหลาย 10 ปี เลยทีเดียว ถ้ามีการบำรุงรักษาที่ดีจะช่วยยืดอายุการใช้งานออกไปได้มาก จากดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้มีระดับผลกระทบน้อยที่สุด

4. ด้านการจัดการ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านการจัดการ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.03) โดยประเด็นที่เกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดประเด็น คือ 1) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดโรคในนาข้าวยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.08) 2) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมดินในการทำน่ายากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.07) 3) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดจำหน่ายผลผลิตข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาวิธีการควบคุมวัชพืชที่ยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.06) 4) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดการผลผลิตภายหลังการเก็บเกี่ยวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดแมลงศัตรูข้าวยากกว่าเดิม และทำให้ท่านจัดหาวิธีการซื้อปุ๋ยหรือฮอร์โมนให้กับต้นข้าวยากกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 1.02) 5) วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้ท่านจัดหาวิธีการเพาะปลูกต้นกล้าข้าวยากกว่าเดิม(ค่าเฉลี่ย 1.00) ตามลำดับ (ตาราง 7)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจับจ่ายการผลิตด้านการจัดการในระดับน้อยที่สุด เนื่องมาจากในช่วงที่เกิดการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) เป็นเพราะว่าในช่วงเวลานั้นมีเกษตรกรมีการวางแผนการดำเนินงานเอาไว้ล่วงหน้าทุกอย่างแล้ว เพราะว่าการทำนาปลูกข้าวจะมีการทำนาทุกๆปี อยู่แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมที่จะปลูกข้าวในครั้งถัดไป จึงเป็นสาเหตุทำให้มีระดับผลกระทบน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดทำบัญชีการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้งหมด 4 ด้าน

	ระดับผลกระทบการจัดทำบัญชีการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว					\bar{x}	SD	ระดับผลกระทบ
	ปลูกข้าว				น้อยที่สุด			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย				
1. ด้านแรงงาน (Man)						1.69	1.69	น้อย
1.1 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแรงงานทำเกษตรยากมากกว่าเดิม	37	70	3	4	56	3.16	1.616	ปานกลาง
1.2 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแรงงานทำเกษตรที่มีความขยันอดทนยากมากกว่าเดิม	0	4	0	12	154	1.14	.521	น้อยที่สุด
1.3 วิกฤติฯทำให้จัดหาค่าแรงงานที่ถูกในการทำเกษตรยากมากกว่าเดิม	2	2	8	7	151	1.22	.692	น้อยที่สุด
1.4 วิกฤติฯทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่มีความรู้ลดลงมากกว่าเดิม	2	2	8	2	156	1.19	.679	น้อยที่สุด
1.5 วิกฤติฯทำให้ท่านไม่กล้าออกจกบ้านมาจัดทำแรงงานในการทำเกษตร	35	74	17	3	41	3.35	1.461	ปานกลาง

(n=170)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ระดับผลกระทบการจัดการจัดทำปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (n=170)

การจัดทำปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ปลูกข้าว					x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.6 วิถีปฏิบัติทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรไม่เต็มวันเพราะกลัวติดโรคโควิด-19	0	0	2	1	167	1.03	.229	น้อยที่สุด
1.7 วิถีปฏิบัติทำให้ท่านจัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่ไม่ดีเชื่อโรครายมากกว่าเดิม	7	33	13	2	115	1.91	1.380	น้อย
1.8 วิถีปฏิบัติทำให้จัดหาแรงงานที่มีทักษะเก่งในการทำเกษตรยากกว่าเดิม	1	7	10	2	150	1.28	.799	น้อยที่สุด
1.9 วิถีปฏิบัติให้มีการวางแผนในการจัดหาแรงงานยากมากกว่าเดิม	2	16	3	8	141	1.41	.995	น้อยที่สุด
1.10 วิถีปฏิบัติให้จัดหาแรงงานที่เคยทำอยู่ประจำกับท่านยากมากกว่าเดิม	2	6	11	1	150	1.29	.832	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

ระดับผลกระทบการจัดการจัดทำบัญชีการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ปลูกข้าว				x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
2. ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)					1.25	.51458	น้อยที่สุด
2.1 วิกฤติฯทำให้จัดหาเงินทุนเอามาจ่ายค่าแรงงานในการทำเกษตรยากกว่าเดิม	10	34	4	2	1.89	1.435	น้อย
2.2 วิกฤติฯทำให้จัดหาเงินทุนที่ซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำเกษตรยากกว่าเดิม	0	4	10	1	1.19	.646	น้อยที่สุด
2.3 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนไม่ได้จึงลดพื้นที่ทำการเกษตรลง	6	2	0	3	1.19	.809	น้อยที่สุด
2.4 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ยากกว่าเดิม	0	8	2	2	1.18	.674	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

ระดับผลกระทบการจัดการจัดทำบัญชีการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ปลูกข้าว					x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2.5 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยสูงกว่าเดิม	2	0	0	0	168	1.04	.324	น้อยที่สุด
2.6 วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหากในการจัดหาเงินทุนเอาไว้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำเกษตรมากกว่าเดิม	0	16	8	1	145	1.38	.949	น้อยที่สุด
2.7 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนไม่ถึงจึงทำให้ทุนทำเกษตรลดลงมาก	4	6	6	2	152	1.28	.879	น้อยที่สุด
2.8 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนในการเพิ่มพื้นที่ของตนเองในการทำข้าวลำบากกว่าเดิม	0	10	8	2	150	1.28	.808	น้อยที่สุด
2.9 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนซื้อวัตถุดิบยากกว่าเดิม	0	0	8	2	160	1.11	.436	น้อยที่สุด
2.10 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนในการเช่าขยายพื้นที่ทำข้าวลำบากกว่าเดิม	0	2	0	2	166	1.05	.341	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

การ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับผลกระทบการจัดการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว					x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	ปานกลาง							
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)						1.01	.07796	น้อยที่สุด
3.1 วิกฤติทำให้ท่านมีการจัดการดินปลูกข้าวยากกว่าเดิม	0	0	2	0	168	1.02	.216	น้อยที่สุด
3.2 วิกฤติทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องตัดหรือเครื่องปลูกข้าวยากกว่าเดิม	0	2	2	0	166	1.06	.388	น้อยที่สุด
3.3 วิกฤติทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องสูบน้ำเข้าในแปลงนาข้าวยากกว่าเดิม	0	0	0	0	170	1.00	.000	น้อยที่สุด
3.4 วิกฤติทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องมือเกี่ยวข้าวยากกว่าเดิม	0	0	0	2	168	1.01	.108	น้อยที่สุด
3.5 วิกฤติทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาสิ่งขี้อะไหล่เครื่องมือหรือเครื่องจักรยากกว่าเดิม	0	0	2	0	168	1.02	.216	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

การ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับผลกระทบการจัดการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว				\bar{x}	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด			
3.6 วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องสีข้าว	0	0	0	170	1.00	.000	น้อยที่สุด
ยากขึ้นที่ใช้ทำงานช้าวกว่าเดิม							
3.7 วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาอะไหล่วัสดุอุปกรณ์ซ่อมบำรุงยากกว่าเดิม	0	0	3	167	1.04	.264	น้อยที่สุด
3.8 วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเชื้อเพลิง	0	0	0	170	1.00	.000	น้อยที่สุด
อุปกรณ์ในการทำเกษตรมากกว่าเดิม							
3.9 วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเรื่องวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการทำเกษตรมาก	0	0	0	170	1.00	.000	น้อยที่สุด
3.10 วิกฤติฯทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องพ่นยากำจัดแมลงเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าเดิม	0	0	0	166	1.02	.152	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

ระดับผลกระทบการจัดการจัดทำปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ปัจจัยการผลิต					x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	ปัจจัยการผลิต							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. ด้านการจัดการ (Management)						1.03	.17678	น้อยที่สุด
4.1 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมดินในการทำนายากกว่าเดิม	0	0	6	0	164	1.07	.370	น้อยที่สุด
4.2 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวยากกว่าเดิม	0	0	0	4	166	1.02	.152	น้อยที่สุด
4.3 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเพาะปลูกต้นกล้าข้าวยากกว่าเดิม	0	0	0	0	170	1.00	.000	น้อยที่สุด
4.4 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากข้าวยากกว่าเดิม	0	0	2	0	168	1.02	.216	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

การ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับผลกระทบการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว					x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4.5 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดการผลผลิต ภายหลังการเก็บเกี่ยวมากกว่าเดิม	0	0	2	0	168	1.02	.216	น้อยที่สุด
4.6 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดหาหน่วยผลผลิต ข้าวยากกว่าเดิม	0	2	2	0	166	1.06	.388	น้อยที่สุด
4.7 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดโรคในนาข้าว ยากกว่าเดิม	0	3	2	0	165	1.08	.449	น้อยที่สุด
4.8 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดแมลงศัตรูข้าว ยากกว่าเดิม	0	0	2	0	168	1.02	.216	น้อยที่สุด
4.9 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการควบคุมวัชพืชที่ยาก กว่าเดิม	0	0	5	0	165	1.06	.339	น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=170)

การ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับผลกระทบบการ จัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว				x̄	SD	ระดับผลกระทบ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด			
4.10 วิถีชีวิตทำให้ท่านจัดหาวิธีการซื้อปุ๋ยหรือฮอร์โมนให้กับต้นข้าวยากกว่าเดิม	0	0	2	0	1.02	.216	น้อยที่สุด
รวม				168	1.25	.24031	น้อยที่สุด

หมายเหตุ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 = มีผลกระทบมากที่สุด, ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 = มีผลกระทบมาก, ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 = มีผลกระทบปานกลาง, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 = มีผลกระทบน้อย, ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 = มีผลกระทบน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้คือระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวแปรตาม มีระดับการวัดเป็นอันตรภาค (Interval Scale) คือวัดระดับของค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนตัวแปรอิสระมีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนหรือมีค่าเป็น 0 , 1 (Dummy) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในเชิงความสัมพันธ์ ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ (ตาราง 8)

ในการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1)การวิเคราะห์การถดถอยพหุปกติ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร และ2)ก่อนทำการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จะขอนำเสนอค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม(partial correlation) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภาพรวมที่สัมพันธ์ในทิศทางบวก ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนแรงงานการทำงานเกษตร จำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว รายได้(นอกภาคเกษตร) รายจ่ายของครัวเรือน การเข้าร่วมอบรมหรือดูงานเกษตร ประสบการณ์ในการปลูกข้าว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือ มีความสัมพันธ์ในทางกลับกันและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่างๆ มีด้วยกันมีค่าค่อนข้างต่ำ แสดงถึงการไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอย ดังนั้นจึงสามารถนำตัวแปรอิสระเหล่านี้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการถดถอยได้ (ตาราง 9)

ตารางที่ 8 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการศึกษา ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจับหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปร	รายละเอียด	การวัด/รหัส
ตัวแปรตาม	ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจับหาปัจจัยการผลิต	รวมตัวแปร
IMPACTS	ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจับหาปัจจัยการผลิต	(MAN1+MONEY2+MATERIALS3+MANAGEMENT4) / 4
ตัวแปรย่อย 4 ตัว		
MAN1	ด้านแรงงาน	ค่าเฉลี่ย
MONEY2	ด้านเงินทุน	ค่าเฉลี่ย
MATERIALS3	ด้านวัสดุอุปกรณ์	ค่าเฉลี่ย
MANAGEMENT4	ด้านการจัดการ	ค่าเฉลี่ย
ตัวแปรอิสระ		
SEX	เพศ	ชาย = 1 หญิง = 0
AGE	อายุ	จำนวน (ปี)
MEM	จำนวนแรงงานการทำ การเกษตร	จำนวน (คน)
LAND	จำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว	จำนวน (ไร่)
INC- OUT	รายได้นอกภาคการเกษตร	จำนวน (บาท)
EXPENS	รายจ่ายของครัวเรือน	จำนวน (บาท)
TRAIN	การเข้าร่วมอบรมดูงานด้าน การเกษตร	ไม่เคย = 0 เคย = 1
EXP	ประสบการณ์ในการปลูกข้าว	จำนวน (ปี)
INF- COV.	การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19	จำนวน (ครั้ง)
INF- AG.	การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ การเกษตรจากสื่อต่างๆ	จำนวน (ครั้ง)

ตารางที่ 9 เมตริกที่ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต

ตัวแปร	AGE	MEM	LAND	INC-OUT	EXPENS	TRAIN	EXP	INF-COV	INF-AG	IMPACTS
AGE	-192*									
MEM	.022	.063								
LAND	-.032	.043	.676**							
INC-OUT	.004	-.231**	.290**	.401**						
EXPENS	-.140	-.029	.395**	.598**	.439**					
TRAIN	.044	-.141	.135	.095	.116	.204**				
EXP	-.146	.331**	.012	.092	-.128	-.080	-.169*			
INF-COV	-.003	.018	.207**	.498**	.122	.237**	.132	-.011		
INF-AG	-.141	-.018	.243**	.455**	.126	.257**	.038	-.016	.498**	
IMPACTS	.081	-.132	.241**	.116	.150	-.010	.083	-.249**	-.152*	.044

หมายเหตุ - ตัวแปรสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบด้วย 10 ตัวแปรได้แก่ เพศ (SEX) อายุ (AGE) จำนวนแรงงานการทำงานเกษตร (MEM) จำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว (LAND) รายได้นอกภาคการเกษตร (INC- OUT) รายจ่ายของครัวเรือน (EXPENSES) การเข้าร่วมอบรมดูงานด้านการเกษตร (TRAIN) ประสบการณ์ในการปลูกข้าว (EXP) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 (INF – COV.) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ (INF – AG.) กับที่มีผลกระทบต่อจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อต้องการทราบว่าเป็นไปตามกรอบแนวคิดหรือไม่ โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

$$\text{IMPACTS} = b_0 + b_1\text{SEX} + b_2 \text{AGE} + b_3 \text{MEM} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{INC} - \text{OUT} + b_6 \text{EXPENSES} + b_7 \text{TRAIN} + b_8 \text{EXP} + b_9 \text{INF} - \text{COV} + b_{10} \text{INF} - \text{AG}. \dots\dots (1)$$

โดยที่ b_0 คือค่าคงที่และ b_1, b_2, \dots, b_{10} เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลกระทบต่อจัดหาปัจจัยการผลิต มี 5 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนแรงงานการทำงานเกษตร รายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว ประสบการณ์ในการปลูกข้าว และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.030, 0.022, 0.011, 0.001, และ 0.000 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกตัวแปรอิสระทั้งหมดแล้ว พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระบ้างตัว โดยมีค่า $R^2 = 0.216$ หรือร้อยละ 21.60 นั่นคือ ตัวแปรอิสระบ้างตัวสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามหรือผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ได้ร้อยละ 21.60 % ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 78.4 % เป็นอิทธิพลมาจากตัวแปรอื่นๆ (ตาราง 10)

จึงสรุปได้ว่าผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต มีความสัมพันธ์กับจำนวนแรงงานการทำงานเกษตร รายจ่ายของครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกข้าว และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 โดย b_3 มีค่าเป็นบวกนั่นคือ ถ้าจำนวนแรงงานการทำงานเกษตร เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต เพิ่มขึ้น .009 หน่วย ตามลำดับโดยตัวแปรอื่น

คงที่ ส่วน b_6 , b_8 และ b_9 มีค่าเป็นลบ นั่นคือ ถ้ารายจ่ายของครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกข้าว และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ลดลง $-8.186E-6$, -0.008 และ -0.053 เมื่อตัวแปรอื่นคงที่ดังแสดงใน (ตาราง 10)

การอธิบายตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ การศึกษา ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ จึงสามารถอธิบายตัวแปรที่มีนัยสำคัญ มี 4 ตัวแปรดังนี้

1. จำนวนแรงงานในการทำการเกษตรสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อทุกค่าคงที่แล้วเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น 1 คน จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยของผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะเพิ่มขึ้น $.009$ หน่วย เนื่องจากมีจำนวนแรงงานในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต เพราะแรงงานขาดแคลนในช่วงที่เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาแพร่ระบาดทำให้ไม่สามารถที่เข้ามาภายในหมู่บ้านได้ จึงส่งผลให้เกษตรกรมีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

2. รายจ่ายของครัวเรือนสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อทุกค่าคงที่แล้วเกษตรกรที่มีรายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1 บาท จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยของผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะลดลง $-8.186E-6$ หน่วย เนื่องจากแสดงให้เห็นถึงการมีประสิทธิภาพของเกษตรกรที่มีกำลังต่อรายจ่ายของครัวเรือน ทำให้มีความสามารถดูแล การจัดการคน และการจัดหาปัจจัยการผลิต ได้ครอบคลุมทุกด้าน ดังนั้นถ้าเกษตรกรมีพื้นที่ทำนาปลูกข้าวมาก จำนวนแรงงานมากตามไปด้วย ก็จะสามารถช่วยกันดูแลได้อย่างทั่วถึง โดยที่แสดงถึงศักยภาพในการใช้รายจ่ายของครัวเรือนต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้แสดงถึงการมีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตลดลง

3. ประสบการณ์ในการปลูกข้าวสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อทุกค่าคงที่แล้วเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยของผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะลดลง -0.008 หน่วย ทั้งนี้เนื่องจากแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวที่เพิ่มขึ้น เกิดมีความรู้ มีทักษะ มีความเข้าใจ จึงทำให้เกษตรกรรู้วิธีและ

เข้าใจต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนาทำให้เกษตรกรมีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตลดลง

4. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อทุกค่าคงที่แล้วเกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้น 1 ครั้ง จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยของผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะลดลง -0.053 หน่วย ทั้งนี้เนื่องจากมีสื่อต่างๆเสนอข่าวไปในทิศทางเดียวกันทุกวันเกี่ยวกับโรคโควิด-19 จึงทำให้เกษตรกรเกิดการเตรียมความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะหาวิธีต่างๆต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อที่จะเอามาเตรียมไว้สำหรับการทำนาปลูกข้าว จึงทำให้เกษตรกรมีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตลดลง

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม		
	ผลกระทบ		
	b	t	Sig
1. เพศ	.013	.279	.781
2. อายุ	-.002	-.488	.627
3. จำนวนแรงงานการทำงานเกษตร	.009	2.006	.047*
4. จำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว	.009	1.658	.099
5. รายได้นอกภาคการเกษตร	2.194E-6	1.030	.305
6. รายจ่ายของครัวเรือน	-8.186E-6	-2.543	.012*
7. การเข้าร่วมอบรมดูงานด้านการเกษตร	.011	.799	.425
8. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว	-.008	-3.318	.001**
9. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19	-.053	-3.490	.001**
10. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ	.022	1.114	.267
R ²		.216	(21.60 %)
F		4.363	
Sig. F		.000	

หมายเหตุ ** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบจาก
วิกฤตการณ์โรคโควิด 19 ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่**

ปัญหาอุปสรรค

1. ปัญหาด้านแรงงาน

จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาในด้านแรงงานอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.69) โดยมีสาเหตุมาจากดังนี้ มีเกษตรกรจำนวน 2 รายจากทั้งหมด 170 รายให้เหตุผลว่าการทำนาปลูกข้าวสำหรับพื้นที่ 4 - 6 ไร่จะใช้แรงงานประมาณแค่ 4 คนก็เพียงพออยู่แล้วไม่จำเป็นต้องไปหาแรงงานมาเพิ่มจึงทำให้มีผลกระทบที่น้อย

แนวทางแก้ไขของเกษตรกร

ในช่วงที่เกิดการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาทำให้ไม่มีแรงงานที่จะเข้ามาในหมู่บ้านได้เลย ทางเกษตรกรได้มีการปรับตัวโดยการจัดหาปัจจัยการผลิต โดยใช้แรงงานภายในครอบครัวแทน และจากเพื่อนสนิทที่อาศัยใกล้เคียงกัน

2. . ปัญหาด้านเงินทุน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.25) โดยมีสาเหตุมาจากดังนี้เกษตรกรจำนวน 2 รายที่ให้ข้อมูลจาก 170 ราย ให้เหตุผลว่าในช่วงที่เกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนามีการจัดหาปัจจัยการผลิต โดยมีแหล่งเงินทุนที่สามารถไปหยิบยืมมาได้อยู่แล้ว และได้ใช้เงินทุนของตัวเองที่สะสมไว้เอามารวมกัน เพื่อใช้ทำนาปลูกข้าวจึงทำให้เพียงพอในการทำนาปลูกข้าวจึงไม่มีผลกระทบ และมีสถาบันการเงินของภาคเอกชนที่ปิดไปแต่ของภาครัฐนั้นยังเปิดอยู่

แนวทางแก้ไขของเกษตรกร

เกษตรกรให้เหตุผลในแนวทางแก้ไขว่า เมื่อขายข้าวเปลือกไปแล้วจะต้องเก็บเป็นเงินทุนเอาไว้สำรองสำหรับปลูกข้าวในครั้งต่อไป และสามารถที่จะไปกู้ยืมเงินได้จากญาติและพี่น้องหรือเพื่อน

สนธิมิตรสหาย และจากสถาบันของภาครัฐจึงทำให้ไม่เดือดร้อนในส่วนนี้จึงไม่มีผลกระทบกับการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา

3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.01) โดยมีสาเหตุมาจากดังนี้ มีเกษตรกรจำนวน 2 รายที่ตอบคำถามในส่วนนี้จาก 170 ราย ให้เหตุผลว่าการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ทำนาปลูกข้าวนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องออกไปหาจากที่ไหนเลยเพราะในหมู่บ้านมีเพียงพออยู่แล้ว สำหรับคนที่ทำนาปลูกข้าวพวกเขาจะมีการเตรียมเอาไว้และได้มีการจัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิตไว้อยู่แล้ว โดยจะมีชาวบ้านบางรายที่รับจ้างไถนาพรวนดินตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ถึงจะมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาก็จะไม่มีผลกระทบใดเลย

แนวทางแก้ไขของเกษตรกร

เกษตรกรให้เหตุผลว่าในหมู่บ้านของตนมีเครื่องดำนาหรือเครื่องปลูกข้าวอยู่แล้ว และจะเป็นการเช่าจากคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน จึงไม่เดือดร้อนกับผลกระทบที่เกิดการระบาดของเชื้อโรคติดต่อไวรัสโคโรนา และมีวัสดุอุปกรณ์อยู่แล้วไม่จำเป็นที่จะต้องออกไปหาซื้อใหม่เพราะมีอายุการใช้งานที่ยาวไม่มีพุงง่าย ๆ จึงเพียงพอกับการทำนาปลูกข้าว จึงไม่เดือดร้อนกับการหาวัสดุอุปกรณ์ และสามารถหยิบยืมจากญาติได้

4. ปัญหาด้านการจัดการ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านการจัดการ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.03) มีสาเหตุมาจากดังนี้ มีเกษตรกรจำนวน 2 รายที่ได้ตอบคำถามปลายเปิดในส่วนนี้จากทั้งหมด 170 ราย ให้เหตุผลว่าในส่วนของปัจจัยการผลิตด้านการจัดการในภาพรวมว่าการทำนาปลูกข้าวมีการวางแผนในแต่ละขั้นตอนของการปลูกข้าวเอาไว้ล่วงหน้าอยู่แล้ว เช่น การเตรียมเมล็ดพันธุ์ หลังมีการเก็บเกี่ยว การไถนาพรวนดิน การแช่น้ำในแปลงนา เป็นต้น จึงมีผลกระทบกับโรคระบาดที่เกิดขึ้นจากเชื้อไวรัสโคโรนา

แนวทางแก้ไขของเกษตรกร

ได้มีการเตรียมความพร้อมต่างๆไว้ล่วงหน้าอยู่แล้ว เช่น การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับไถนา การเตรียมยาเตรียมปุ๋ยไว้ เป็นต้น และจะมีการวางแผนปลูกข้าวตามฤดูกาล จึงไม่มีผลกระทบกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เกษตรกรจำนวน 2 ราย ได้มีข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติมดังนี้

1. ให้มีการรวมตัวของเกษตรกรท่านอื่นๆที่ทำนาด้วยกัน จะได้ไม่ต้องไปจ้างแรงงานจากภายนอก
2. ให้โอกาสกับคนที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ค้ำประกันได้มีสิทธิกู้ยืมเงินบ้าง
3. ให้รัฐบาลลงมาช่วยเหลือควบคุมราคาปุ๋ยและยากำจัดโรคและแมลงที่มีราคาแพง
4. ให้รัฐบาลมีการประกันราคาข้าวแบบรัฐบาลสมัยเก่าๆ จะได้มีกำไรจากการขายข้าวเปลือกบ้าง เพราะทุกวันนี้ขายข้าวไปแล้วพอหักต้นทุนแล้วได้เสมอตัวไม่ได้กำไรเลย

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มจำนวน 10 ราย เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

จากผลศึกษา พบว่า ด้านแรงงาน เกษตรกรจากทั้งหมด 10 รายที่ได้มีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมมี 8 ราย ที่ขาดแคลนแรงงานในการทำนาปลูกข้าวที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โดยมีสาเหตุมาจากการมีกรทำนาข้าวที่เยอะจึงจำเป็นต้องใช้แรงงานที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนแปลงนาที่เยอะและกับได้มีมาตรการจากภาครัฐมีการประกาศคำสั่งปิดทั้งหมดบ้านหลังพบผู้ติดเชื้อ จึงทำให้แรงงานที่อยู่ภายนอกเข้ามาทำงานในหมู่บ้านไม่ได้ จึงได้มีข้อเสนอแนะว่าแรงงานที่อยู่ภายนอกหมู่บ้านเมื่อมีการกักตัวตามกำหนดแล้วและมีการตรวจโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาเรียบร้อยแล้วก็น่าจะเข้ามาในหมู่บ้านได้เลย โดยน่าจะมียกเว้นให้กับคนที่ตรวจโรคผ่านแล้วเข้ามาทำงานได้เลย ไม่ต้องรอให้ออกอาการ และส่วนที่เหลืออีก 2 ราย ไม่มีผลกระทบ เพราะว่ามีกรทำนาข้าวที่น้อย คือ 2 ไร่ และด้านเงินทุน เกษตรกรทั้งหมด 10 ราย ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับเงินทุน โดยมีการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงง่าย เงื่อนไขไม่ยุ่งยาก ทำให้เกษตรกรมีเงินทำนาปลูกข้าวเลี้ยง และด้านวัสดุอุปกรณ์ เกษตรกรทั้งหมด 10 ราย ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับด้านวัสดุอุปกรณ์เลย โดยให้เหตุผลที่เหมือนกันว่า มีคนในหมู่บ้านที่มีให้เช่าวัสดุอุปกรณ์ในส่วนนี้อยู่แล้ว จึงไม่มีผลกระทบจากภายนอกเลย และด้านการจัดการ เกษตรกรทั้งหมด 10 ราย ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดการ เพราะว่าเกษตรกรมีวิธีการ

หาปัจจัยการผลิต โดยการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ด้านแรงงานในช่วงที่มีการปิดหมู่บ้านได้เปลี่ยนมาใช้แรงงานภายในครอบครัวหรือเครือญาติ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และ สังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.20) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 62.54 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว

ลักษณะเศรษฐกิจ พบว่า มีแรงงานในการทำเกษตรเฉลี่ย 5.90 คน มีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวเฉลี่ย 8.2529 ไร่ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ดินในการปลูกข้าวของตนเองเฉลี่ย 1.75 ไร่ มีพื้นที่เช่าในการปลูกข้าวเฉลี่ย 6.49 ไร่ มีรายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ย 39352.94 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 3,852.94 บาท มีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 10,035.88 บาท มีเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวเฉลี่ย 27,567.05 บาท ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าวเฉลี่ย 1.62 แหล่ง และส่วนใหญ่เป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 95.30

ลักษณะทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมอบรมหรือดูงานด้านเกษตรเฉลี่ย 1.14 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์ปลูกข้าวเฉลี่ย 31.61 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสถาบันเฉลี่ย 1 กลุ่ม และมีกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด - 19 เฉลี่ย 43.89 ครั้งต่อเดือน ผ่านทางสื่อวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 100.00 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ เฉลี่ย 7.75 ครั้งต่อเดือน ผ่านทางวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านวัสดุอุปกรณ์

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด จากสาเหตุที่แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อย เนื่องจากจากว่าคนที่ทำนาปลูกข้าวจะมีวัสดุอุปกรณ์เป็นของตนเองอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องออกไปหาซื้อใหม่ เพราะของที่มีอยู่แล้วนั้นสามารถทำต่อไปได้อีกหลาย 10 ปี ถ้ามีการบำรุงรักษาที่ดีจะช่วยยืดอายุการใช้งานออกไปได้มาก และวัสดุอุปกรณ์บางอย่างถ้าเกิดไม่เพียงพอก็จะไปหยิบยืมจากญาติได้ จากดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้มีระดับผลกระทบน้อยที่สุด

2. ด้านการจัดการ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านการจัดการ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด จากสาเหตุแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านการจัดการในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากจากในช่วงที่เกิดการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) เป็นเพราะว่าในช่วงเวลาที่มีการระบาดของเชื้อโรคติดต่อกับไวรัสโคโรนานั้นเกษตรกรได้มีการวางแผนการดำเนินงานเอาไว้ล่วงหน้าทุกอย่างอยู่แล้ว เพราะว่าการทำนาปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักที่สำคัญที่จะต้องมีการทำนาทุกๆปีอยู่แล้ว โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมที่จะปลูกข้าวในครั้งถัดไป เช่น วางแผนด้านแรงงาน วางแผนด้านเงินทุน วางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น จึงเป็นสาเหตุทำให้มีระดับผลกระทบน้อยที่สุด

3. ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร โดยรวมในระดับน้อยที่สุด จากสาเหตุแสดงให้เห็นว่า

เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตรในระดับน้อยที่สุด เนื่องมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินสะสมที่เก็บมาจากการขายข้าวหรือผลผลิตหลังจากการเก็บเกี่ยวจึงทำให้มีเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร โดยไม่จำเป็นต้องไปกู้ยืมเงินมาทำนาปลูกข้าวและสามารถเก็บเงินเอาไว้ใช้ยามเดือนร้อน แต่มีเกษตรกรส่วนน้อยที่ไม่สามารถหาเงินทุนที่ใช้ทำเกษตรได้อาจเป็นเพราะว่าฐานะทางการเงินความเป็นอยู่ไม่ดีมีรายได้น้อยขาดความน่าเชื่อถือจากเพื่อนบ้านทำให้ขาดความเชื่อมั่นทางการเงินเพราะว่าไม่มีหลักทรัพย์เอาไว้ค้ำประกันเลยไม่มีคนที่จะมาช่วยค้ำประกันให้

4. ด้านแรงงาน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตในด้านแรงงาน โดยรวมในระดับน้อย จากสาเหตุแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีระดับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตด้านแรงงานมีผลกระทบในระดับน้อย อาจจะมีเกษตรกรส่วนน้อยที่เกิดการหวาดกลัวที่จะติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) จากคนในหมู่บ้านที่พบเจอ จึงทำให้ไม่กล้าออกจากบ้านไปจัดหาแรงงานทำเกษตร เพราะเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) สามารถติดต่อทางเดินลมหายใจได้ง่ายมากและเป็นอันตรายต่อการเสียชีวิต แต่มีเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่กลัวการติดเชื้อ เพราะว่ามีเมื่อมีการทำนาตามฤดูกาลแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำถ้าไม่ยังงั้นจะไม่สามารถที่จะทำได้อีกเลย สาเหตุที่จะต้องทำเพราะในช่วงนั้นจะเป็นฤดูฝนจะเหมาะกับการปลูกข้าวมาก และอีกอย่างคือเกษตรกรได้ทำสัญญาเช่าไปแล้วถ้าไม่ทำนาปลูกข้าวก็จะเสียเงินที่เช่าไปเปล่าประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกษตรกรต้องทำนาปลูกข้าวโดยอาศัยแรงภายในครอบครัวและจากเพื่อนที่รู้จักมาช่วยกัน จึงทำให้มีระดับผลกระทบน้อยเกิดขึ้น

สรุปผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ ด้านเงินทุน และด้านแรงงาน ตามลำดับ โดยสาเหตุเกิดมาจากดังนี้

1. มีวัสดุอุปกรณ์ในการทำนาอยู่แล้ว โดยที่ไม่จำเป็นต้องไปจัดหาใหม่ และภายในหมู่บ้านนั้นมีเกษตรกรบางท่านได้มีการให้เช่ายืมวัสดุอุปกรณ์ภายในหมู่บ้านอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องออกไปจัดหาวัสดุอุปกรณ์จากภายนอกหมู่บ้าน

2. มีการจัดการเอาไว้ล่วงหน้าหรือการทำงานในฤดูครั้งต่อไป โดยปัจจุบันมีการวางแผนหลังจากที่มีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกแล้ว ว่าในอนาคตหรือในครั้งต่อไปจะต้องเตรียมการจัดหาปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง เช่น การเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าว การเตรียมแรงงาน การเตรียมเงินทุน การเตรียมรถดำน เป็นต้น

3. มีเงินทุนที่ใช้จ่ายจากของตนเอง โดยได้มาจากการขายข้าวเปลือก จะเก็บส่วนที่เป็นเงินทุนที่ได้จากการลงทุนไปในการปลูกข้าว แต่จะใช้เงินในส่วนที่เหลือหลังจากที่ได้หักค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้ว และเกษตรกรมีแหล่งเงินทุนที่สามารถไปกู้ยืมมาได้จากสหกรณ์การเกษตรในหมู่บ้าน

4. มีแรงงานจากเจ้าของที่ทำนาปลูกข้าวภายในหมู่บ้านที่ให้ความช่วยเหลือในพื้นที่อยู่ติดใกล้กันเกิดความสามัคคีและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดจากผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งได้มีการรวมตัวกันภายในหมู่บ้านจากคนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรมีการช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านเงินทุน ด้านวัตถุดิบ ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในภาพรวม มี 4 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพในการปลูกข้าวและการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และจำนวนแรงงานทำการเกษตรและรายจ่ายของครัวเรือน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สำหรับตัวแปรอื่นๆ ไม่ได้กล่าวถึง หมายความว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต

**ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาระดับผลกระทบจาก
วิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID- 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ในรอบปีที่
ผ่านมา (2564 ถึง 2565) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่**

จากการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์
โรคโควิด-19 ถึงสาเหตุด้านต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านแรงงาน

จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาในด้านแรงงานอยู่ในระดับน้อย สาเหตุมาจากคนในหมู่บ้านมี
ความสามัคคีเกิดการร่วมมือร่วมใจกันในการลงแขกทำนาปลูกข้าว ซึ่งเหมือนแต่ก่อนสมัยปู่ ย่า ตา
ยายที่ได้เคยปฏิบัติทำกันมา และใช้แรงงานภายในครอบครัวของตนเอง โดยที่ไม่ต้องพึ่งพาการจัดหา
ปัจจัยการผลิตด้านแรงงานจากภายนอก ในช่วงที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา จึงทำให้
เกิดผลกระทบในด้านแรงงานในระดับน้อย

2. ปัญหาด้านเงินทุน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตรในระดับน้อยที่สุด สาเหตุ
มาจากเกษตรกรมีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย โดยตัดสิ่งที่สิ้นเปลืองออกไป จึงทำให้มีเงินนำมาทำนา
ปลูกข้าวได้ทุกปี และที่สำคัญที่ทำให้เกษตรกรมีผลกระทบระดับน้อยที่สุด คือ การเก็บเงินที่ได้
หลังจากการขายข้าวเปลือก โดยไม่นำเงินส่วนนี้เอาไปใช้ลงทุนทำกับอย่างอื่น จึงทำให้มีเงินทุนที่
เพียงพอกับการทำนาปลูกข้าวในปีต่อไป และมีการหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยถูก จากสถาบันการเงิน
ของภาครัฐที่ให้โอกาสกับเกษตรกร จึงทำให้เกิดผลกระทบในด้านเงินทุนในระดับน้อยที่สุด

3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อยที่สุด สาเหตุมาจากชาว
เกษตรกรที่ทำนาปลูกข้าวสามารถจัดหาปัจจัยการผลิตด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีการหยิบยืมหรือเช่า
จากเพื่อนบ้านและญาติพี่น้องได้ โดยไม่จำเป็นต้องออกไปจัดหาปัจจัยการผลิตด้านวัสดุอุปกรณ์จาก
ภายนอก และที่สำคัญ คือ เกษตรกรผู้ทำนาปลูกข้าวจะมีวัสดุอุปกรณ์เป็นของตนเองอยู่แล้ว แต่จะมี

การเช่าเฉพาะรถไถที่เตรียมดินเท่านั้นจากคนในหมู่บ้านเดียวกัน จึงทำให้เกิดผลกระทบในด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อยที่สุด

4. ปัญหาด้านการจัดการ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในด้านการจัดการในระดับน้อยที่สุด สาเหตุมาจากชาวเกษตรกรที่ทำนาปลูกข้าวมีการจัดการหาปัจจัยการผลิตเอาไว้ล่วงหน้าหลังจากที่ได้มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากข้าว เช่น การเตรียมแรงงาน การเตรียมเงินทุน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เพราะว่าจะต้องมีการวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตในครั้งต่อไปเพื่อที่จะได้เพียงพอกับการทำนาข้าวของตนเอง จึงทำให้เกิดผลกระทบในด้านการจัดการในระดับน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 1.ภาครัฐควรจะมีจัดตั้งกลุ่มการทำเกษตรอินทรีย์ขึ้นมาภายในหมู่บ้าน เพื่อลดต้นทุนในการจัดหาปัจจัยการผลิต ด้านการซื้อปุ๋ยและยา
- 2.ภาครัฐควรมีสถาบันการเงินในหมู่บ้านสำหรับคนที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ค้ำประกัน
- 3.ภาครัฐควรมีการจัดเช่าวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำนาข้าวภายในหมู่บ้านขึ้นมา เพราะส่วนใหญ่มักจะเป็นภาคเอกชนที่อาศัยอยู่นอกหมู่บ้าน และคิดอัตราเช่าที่มีราคาสูงกว่าเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาตามประเด็นที่สำคัญ คือ การศึกษาระดับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการหาปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกษตรกรมีผลกระทบในระดับน้อยที่สุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการ ด้านเงินทุน และ ด้านแรงงาน ตามลำดับ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่ริม จังหวัด

เชียงใหม่ ในด้านภาพรวม พบว่า มี 4 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการได้รับผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต คือ ประสบการณ์ในการปลูกข้าว การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 จำนวนแรงงานทำการเกษตร และรายจ่ายของครัวเรือน โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์ในการปลูกข้าว มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประสบการณ์ในการปลูกข้าว มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุจิตรา ตรีรัตนกุล (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สำหรับส่งเสริมกรอบความคิดด้านเขาวนปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของกรอบความคิดด้านเขาวนปัญญา ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในกลุ่มทดลองหลังได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงประสบการณ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ ฌัฐพงษ์ ขอดใจ (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ในองค์กรเอกชน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า คิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กรมีค่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักพัฒนาซอฟต์แวร์ในองค์กรเอกชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพต่างกันมีความผูกพันต่อ องค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญในประสบการณ์การทำงาน มี 0.01

2. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ รัฐ กันภัย (2558) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อ โทรทัศน์มากที่สุด มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนามากที่สุด และ

มีการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มากที่สุด 2) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นใน องค์การบริหารส่วนตำบลเขต จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ตอนล่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกตัวและมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด คือ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการ พัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล น้อยที่สุดคือ การรับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต 3) การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ตอนล่าง มีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 54.9 ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสารทางการเมืองจาก สื่อหอกระจายข่าวและเสียงตามสายของหมู่บ้าน ซึ่งได้ขัดแย้งกับงานวิจัย ศิริพล เจริญวิจิตร (2558) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยการสื่อสารที่ส่งผลการรับรู้คุณค่าตราสินค้าของผู้บริโภค กรณีศึกษา ศูนย์การค้าส่ง เดอะฮับ รังสิต จังหวัดปทุมธานี การทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเดอะฮับ รังสิตในประเด็นของ เนื้อหา และความคิดเห็นต่อการสื่อสารผ่านสื่อที่แตกต่างกันของผู้บริโภคมีผลต่อการรับรู้คุณค่าตราสินค้าที่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการเป็นผู้ส่ง สาร การสื่อสารข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับข้อมูลข่าวสารของศูนย์การค้าส่ง เดอะฮับ รังสิต จังหวัดปทุมธานีที่ แตกต่างกันของผู้บริโภคมีผลต่อการรับรู้คุณค่าตราสินค้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

3. จำนวนแรงงานทำการเกษตร มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จำนวนแรงงานทำการเกษตร มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กิริยา กุลกลการ และคณะ (2563) ได้ศึกษาโครงการวิจัยเรื่องผลกระทบของ COVID-19 ต่อการส่งเสริมการมีงานทำ(2563) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจ้างงานในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงทั่วโลกอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากมาตรการการ จำกัด การเดินทางและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด -19 ขณะที่ตลาดแรงงานเริ่มได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด -19 อย่างชัดเจนในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 จากจำนวนผู้ว่างงานในเดือนกรกฎาคมปรับตัวเพิ่มสูงถึงร้อยละ 2 (7.45 แสนคน) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรัตนกรณีย์ ภูเงินจบ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของการปรับตัวจากผลกระทบโควิด-19ที่ส่งผล

ต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการปรับตัวจากผลกระทบโควิด-19 ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบมากที่สุด รองลงมาคือด้านร่างกาย ด้านการพึ่งพาระหว่างกัน และด้านอัตมโนทัศน์ ตามลำดับ ปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวของ แรงงานนอกระบบจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โควิด-19 พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. รายจ่ายของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายจ่ายของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับระดับการได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งได้สอดคล้องกับ กานต์มณี การินทร์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาระหนี้ครัวเรือนในสถานการณ์ช่วงโควิด-19ของเกษตรกรในเขตตำบลสะแกโพรง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรมีภาระค่าใช้จ่ายหนี้ครัวเรือนในแต่ละเดือน 10,001-15,000 บาทเป็น ภาระหนี้สินเพื่อการอุปโภคและบริโภค มีการกู้ยืมจากแหล่งสินเชื่อในระบบ ระยะเวลาโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 1 ปี มีแนวโน้มของภาระหนี้ครัวเรือนในสถานการณ์ช่วงโควิด 19 สูงขึ้น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาระหนี้ครัวเรือนของเกษตรกรมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) ควรส่งเสริมการสร้างวินัยทางการเงินโดยการจัดอบรมสัมมนาณรงค์ และจัดโครงการให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อให้คนในชุมชนเห็นถึงประโยชน์ของการสร้างวินัยทางการเงินในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงการรู้จักประเมินสถานการณ์ทางการเงินของตนเอง การจัดสรรเงินออมและข้อระวังในการใช้จ่าย หรือการก่อหนี้ ซึ่งได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิกฤตเศรษฐกิจ จากผลการศึกษาพบว่า ด้านรายจ่ายมีแนวโน้มที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือลดลงในช่วงลือคตาวาน์มากกว่าในช่วงหลังการคลายลือคต แต่การลดลงของรายจ่ายน้อยกว่าการลดลงของรายได้ทำให้สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ของครัวเรือนสูงกว่าก่อนหน้าที่จะมีมาตรการควบคุมการระบาดของโควิด -19 จึงทำให้ภาระหนี้ของครัวเรือนมีแนวโน้มที่สูงขึ้นแม้ว่าจะอยู่ในช่วงหลังการลือคตาวาน์แล้วสวนทางกับการออมที่มีแนวโน้มติดลบมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลที่ตรงข้ามกับระดับการได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ดังนี้

จากผลการวิจัยนี้ ซึ่งพบว่า ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต มี 2 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig. 0.01) ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 (sig.=0.001) และประสบการณ์ในการปลูกข้าว (sig.=0.001) โดยเจ้าพนักงานส่งเสริมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถนำผลการวิจัยดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหาปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวิถีอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในปัจจุบัน และ อาจจะเกิดขึ้นกลับมาอีกรอบ หรืออาจจะเป็นโรคระบาดชนิดอื่นๆ ที่มีความรุนแรงเหมือนกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) เช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 จะทำให้เกษตรกรเกิดการเตรียมความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะหาวิธีต่างๆ เพราะจะรู้ทันกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตกับการจัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อที่จะจัดหาและเตรียมไว้สำหรับการทำนาปลูกข้าว จึงทำให้เกษตรกรไม่มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์หลายช่องทางในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ในแต่ละหมู่บ้าน หรือในแต่ละอำเภอ และ สำหรับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าว สามารถเป็นตัวอย่างของการปรับตัวที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันและรับมือกับการแก้ไขปัญหาที่มาจากโรคโควิด-19 เพราะมีทักษะมีความเข้าใจและเกิดจากการลงมือทำจริง เพราะต้องใช้ทั้งร่างกาย แรงใจเข้าแลกจึงจะทำให้เกิดประสบการณ์ที่แท้จริง จึงทำให้เกษตรกรรู้วิธีและเข้าใจรับมือกับผลกระทบจากโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต ได้ดีในช่วงที่มีการระบาดเกิดขึ้นจะทำให้เกษตรกรไม่มีผลกระทบต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต เป็นต้น

จากดังกล่าว สิ่งที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ที่ได้จากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ คือ การพึ่งตนเองมีการเอื้ออาทรต่อกันมีอิสระในการร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยใช้ปัจจัยการผลิตในหมู่บ้านหรือของตนเองที่มีอยู่นำมาใช้อย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรับมือกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดหาปัจจัยการผลิต และ คาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและเจ้าพนักงานส่งเสริมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการรับรู้และการปรับตัว เพื่อนำข้อมูลไปช่วยแก้ไขปัญหাতেเกษตรกรปรับปรุงแก้ไขในด้านการวางแผนปฏิบัติงานทำนาปลูกข้าวของเกษตรกร
2. ควรมีการศึกษา ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต เพิ่มเติมในอำเภออื่นๆ ของจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดอื่นๆ และนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูล และแนวคิดใหม่ๆ
3. ควรมีการศึกษา ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ เกี่ยวข้องกับการจัดการปัจจัยการผลิต จะได้แนวคิดใหม่ๆในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ควรทำการศึกษาวิจัยกับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ โดยนำรูปแบบข้อคำถามทั้งหมดที่มีอยู่ในงานวิจัยนี้ไปใช้ เพื่อจะได้มีข้อเปรียบเทียบและแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

- Breiter, Deborah และMilman, Ady. 2006. Attendees' needs and service priorities in a large convention center: Application of the importance-performance theory. **Journal of Tourism Management** 27(6), 1364-1370.
- Nadia Belhaj Hassine Belghith และArayavechkit, Tanida. 2021. Impact of COVID-19 on Thailand's households - Insights from a rapid phone survey. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://blogs.worldbank.org/th/eastasiapacific/phlkrathbkhxngokhwid-19-txkhraweruuxnpraethsithy?fbclid=IwAR1jCKd2Ax03xsloRVYODm9nhy4D4tvmLNjE9OT20aFBmaWIEouZDe1VDIE> (25 July 2022).
- Pond, Pang. 25 August 2022. การวางแผนการผลิต 4M การ บริหาร สินค้า คงคลัง // **PangPond**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.pangpond.com/4m?fbclid=IwAR2r3kVPWljUDVZShCANq4PukLL3ZEYQoaLWokokt0N3cgz69ttPWOxhO3w> (25 August 2022).
- Taro Yamane. 1973. **Statistics : an introductory analysis**. S.I.: Harper International.
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. 2561. ทฤษฎี 4M. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://kanittaanma.blogspot.com/2018/08/4m.html?m=1> (9 กันยายน 2564).
- เพชรไพบูลย์, ภูวนัย. 2565. ความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในเขต กรุงเทพมหานคร. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(2), 483-498.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์, ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, พราวภาวินท์ พักตร์ธนาปกรณ และพัชราภรณ์ ศอกจะบก. 2563. ผลกระทบทางสังคมจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิกฤติเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กานต์มณี การินทร์. 2565. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาระหนี้ครัวเรือนในสถานณ์ช่วงโควิด-19ของเกษตรกรในเขตตำบลสะแกโพรง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(2), 458-472.
- กิริยา กุลกลการ, อนันต์ ภาวสุทธิไพศิฐ และศุทธาภา นพวิญญวงศ์. 2563. ผลกระทบของ COVID-19 ต่อการส่งเสริมการมีงานทำ. โครงการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คมชัดลึก. 2564. เชียงใหม่สั่งปิด3หมู่บ้านคัลสเตอร์โป่งแยงอ่วมติดเชื้อทะลุ100. [ระบบออนไลน์].

- แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/news/474634> (วันที่ 9 กันยายน 2564).
- จังหวัดเชียงใหม่, สำนักงานเกษตรอำเภอแมริม. 2564. ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร. จังหวัดเชียงใหม่: สำนักงานเกษตรอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
- จิราวรรณ ทองประจวบโชค, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยนนท์ และสุระสิทธิ์ ทิพรัตน์. 2564. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรประเภทการประมงน้ำจืด จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง. วารสารรัฐศาสตร์, 4(2), 19-30.
- ชุติวัดน์ ไวมาลา. 2562. คุณลักษณะของกล้วยตากที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. 2556. ระเบียบวิธีวิจัย หลักการและแนวคิด เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ณัฐพงษ์ ขอดใจ. 2560. ปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร ของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ในองค์กรเอกชน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐวรรณ คำแสน. 2564. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัส Covid-19 ของประชาชนในเขตอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี, 4(1), 33-48.
- ดนุวัต สาคกริก และปณินดา จันทร์สุกรี. 2561. ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม สถาบัน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อรายได้และรายจ่ายในภาคเกษตรกรไทย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pajournal/article> (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2564).
- นครเรศ รังควัต. 2554. การสื่อสารเพื่อการพัฒนา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่.
- ภัทรพร เกษสังข์. 2559. การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูเจนนจบ, รัตนาภรณ์. 2565. อิทธิพลของการปรับตัวจากผลกระทบโควิด-19 ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์, 5(2), 1-18.
- มูลนิธิชีววิถี. 2565. ไทยกำลังเสี่ยงเข้าสู่วิกฤติอาหาร 2022 หลังโควิด. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.biothai.net/food-security-situation/food-crisis/5164> (24 เมษายน 2566).
- รัฐ กัญภัย. 2558. การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(1),

1075-1088.

- รัตนา แก้วลิ้ม. 2555. แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบหลัก กรณีศึกษา บริษัทผลิตเครื่องปรุงรสแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์ และสมบัติ ทีฆทรัพย์. 2560. ระเบียบวิธีวิจัย จากแนวคิด ทฤษฎี สู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศิริพล เจียมวิจิตร. 2558. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยการสื่อสารที่ส่งผลการรับรู้คุณค่าตราสินค้า ของผู้บริโภค กรณีศึกษา ศูนย์การค้าส่ง เดอะฮับ รังสิต จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2564. ระบาดเจ็บผลกระทบโควิด เร่งฉีดวัคซีน-เยียวยา แรงงาน [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://tdri.or.th/2021/05/covid3.relief-measures-thai-workers/> (28 พฤศจิกายน 2564).
- สาคร ศรีมุข. 2563. การส่งออกผลไม้ของประเทศไทยในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). บทความวิชาการ, 10(11), 1-16.
- สารนิพนธ์ บีบีอิลฮาม. 2560. ทฤษฎีต้นทุนและต้นทุนการผลิต. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://mim12bibilham.blogspot.com/2017/11/blog-post_96.html?m=1 (10 กันยายน 2564).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. เกษตรแปลงส่งออกสินค้าเกษตรไทย 6 เดือนพฤษภาคมนี้ **716, 581** ล้านบาท ขณะที่ โควิด-19 กระทบเศรษฐกิจในส่วนของการบริโภคสินค้าเกษตร 5 เดือน เสียหาย **13,895** ล้านบาท. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.oae.go.th/view/1/http://www.oae.go.th> (วันที่ 9 กันยายน 2564).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ม.ป.ป. เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2563. แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัส โควิด-19 และโครงการภายใต้กรอบวงเงิน 4 แสนล้านบาทตาม พ.ร.ก. ู้เงิน 1 ล้านล้านบาท(รอบที่ 1). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://nscr.nesdb.go.th> (วันที่ 9 กันยายน 2564).
- สุจิตรา ตรีรัตน์นุกุล. 2562. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สำหรับส่งเสริมรอบความคิดด้านเขาวนปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา, 12(1), 101-115.
- สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลพีเกอร์ มาโซ และยุทธนา กาเต็ม. 2563. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจาก

สถานการณ์โควิด-19ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา. รายงานวิจัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สุรัชย์ โชคครรชิตไชย. 2563. โควิด-19: การระบาดระลอกใหม่ในประเทศไทยปลายปี 2563. วารสาร
สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย,10(3), 1-2.

อภิัญญา อิงอาจ และณัฐพร กาญจนภูมิ. 2562. ความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหา
นคร, 17 (2), 94-113.

อึ้งภากรณ์, สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ปว้ย. 2563. คริวเรือนเกษตรไทยในวิกฤติโควิด-19 [ระบบ
ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.pier.or.th/abridged/2020/11/> (วันที่ 26 พฤศจิกายน
2564).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการ
ปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้ใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อ
ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตรและการ
พัฒนาชนบท คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่.

แบบสอบถามสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล
เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อศึกษาผลกระทบต่อปัจจัยการผลิต เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ลักษณะ
พื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ทางการเกษตรกับ ผลกระทบต่อปัจจัยการผลิต และเพื่อ
ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของปัจจัยการผลิต จากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
(COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
โดยมีข้อความประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการ
จัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผลกระทบจากวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอ
แม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในหัวข้อที่ท่านตรงกับตัวท่านมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมา(2564 ถึง 2565)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ

- () 1.ชาย () 2.หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

- () 1.ไม่ได้รับการศึกษา () 2.ประถมศึกษา
() 3.มัธยมศึกษาต้น () 4.มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
() 5.อนุปริญญา / ปวส. () 6.ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. สถานภาพสมรส

- () 1.โสด () 2.สมรส () 3.หย่าร้าง
() 4.หม้าย () 5.อื่นๆระบุ.....

ลักษณะเศรษฐกิจ

5. จำนวนแรงงานทำการเกษตร.....คน

6. จำนวนพื้นที่ดินในการปลูกข้าว

- () 1.ของตนเอง จำนวน.....ไร่.....งาน
() 2.เช่า จำนวน.....ไร่.....งาน
() 3.อื่นๆ จำนวน.....ไร่.....งาน

7. รายได้(จากการปลูกข้าว).....บาท/ปี

8. รายได้(นอกภาคเกษตร).....บาท/เดือน

9. รายจ่ายของครัวเรือน.....บาท/เดือน

10. เงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว.....บาท

11. แหล่งเงินทุนที่ใช้ปลูกข้าว(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1.สหกรณ์การเกษตร () 2.กลุ่มเกษตรกร
() 3.ของตนเอง () 4.ญาติพี่น้อง
() 5.เพื่อนบ้าน () 6.กองทุนหมู่บ้าน
() 7.ธนาคารพาณิชย์
() 8. อื่นๆ ระบุ.....

ลักษณะสังคม

12. การเข้าร่วมอบรมในปีที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565) หรือดูงานด้านการเกษตร จำนวน
.....ครั้ง
13. ประสบการณ์ในการปลูกข้าว.....ปี
14. ท่านเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
- () 1.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ () 2.กลุ่มเกษตรกร
() 3.กลุ่มสหกรณ์การเกษตร () 4. ไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย
() 5. สถาบันหรือกลุ่มด้านการเกษตรอื่นๆ ระบุ 1).....
2).....
3).....
- รวม.....องค์กร
15. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19ในรอบปีที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565) (ตอบ
ได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.วิทยุ จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 2. เสียงตามสาย จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 3. โทรทัศน์ จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 4. Facebook (เฟสบุ๊ก) จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 5. Line (ไลน์) จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 6. เว็บไซต์ของราชการ จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 7. การพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จัก จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 8. สิ่งพิมพ์ต่างๆเช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่จำนวน.....ครั้ง/เดือน
() 9. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรหรือเจ้าหน้าที่รัฐบาล.....ครั้ง/เดือน
() 10. พ่อค้าหรือเซลล์แมนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรภาคเอกชน.....ครั้ง/ปี
อื่นๆ.....
- รวม.....ครั้ง/เดือน
16. ในรอบปีที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565) การได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อต่างๆ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. วิทยุ จำนวน.....ครั้ง/ปี
() 2. เสียงตามสาย จำนวน.....ครั้ง/ปี
() 3. โทรทัศน์ จำนวน.....ครั้ง/ปี

- () 4.สื่อออนไลน์ เช่น Facebook (เฟสบุ๊ก) หรือ Line (ไลน์) จำนวน.....
 ครั้ง/ปี
- () 5.เว็บไซต์ของราชการ จำนวน.....ครั้ง/ปี
- () 6.การพูดคุยหรือคำบอกเล่ากับคนรู้จัก จำนวน.....ครั้ง/ปี
- () 7.สิ่งพิมพ์ต่างๆเช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่จำนวน.....ครั้ง/ปี
- () 8.เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรหรือเจ้าหน้าที่รัฐบาล.....ครั้ง/ปี
- () 9. พ่อค้าหรือเซลล์แมนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรภาคเอกชน.....ครั้ง/ปี
 อื่นๆ.....
- รวม.....ครั้ง/ปี

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ข้อความในส่วนนี้เป็นข้อความแบบประเมินค่าระดับผลกระทบ โดยจำแนกระดับผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง มีผลกระทบมากที่สุด, 4 หมายถึง มีผลกระทบมาก, 3 หมายถึง มีผลกระทบปานกลาง, 2 หมายถึง มีผลกระทบน้อยและ 1 หมายถึง มีผลกระทบน้อยที่สุด

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงและกรุณาตอบตามระดับผลกระทบที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในรอบปีที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565)

การจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับของผลกระทบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านแรงงาน (Man)					
1. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแรงงานทำเกษตรยากมากกว่าเดิม					
2. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแรงงานทำเกษตรที่มีความขยันอดทนยากมากกว่าเดิม					
3. วิกฤติฯทำให้จัดหาว่าจ้างแรงงานที่ถูกในการทำเกษตรยากมากกว่าเดิม					
4. วิกฤติฯทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่มีความรู้ลดลงกว่าเดิม					
5. วิกฤติฯทำให้ท่านไม่กล้าออกจากบ้านมาจัดหางานในการทำเกษตร					
6. วิกฤติฯทำให้จัดหาแรงงานในการทำเกษตรไม่เต็มวันเพราะกลัวติดโรคโควิด- 19					
7. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาแรงงานในการทำเกษตรที่ไม่ติดเชื้อโรคยากมากกว่าเดิม					
8. วิกฤติฯทำให้จัดหาแรงงานที่มีทักษะเก่งในการทำเกษตรยากกว่าเดิม					
9. วิกฤติฯทำให้มีการวางแผนในการจัดหางาน					

การจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับของผลกระทบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ยากมากกว่าเดิม					
10. วิฤติฯทำให้จัดหาแรงงานที่เคยทำอยู่ประจำกับ ท่านยากมากกว่าเดิม					
2.ด้านเงินทุนที่ใช้ทำเกษตร (Money)					
1. วิฤติฯทำให้จัดหาเงินทุนเอามาจ่ายค่าแรงงานใน การทำเกษตรยากกว่าเดิม					
2. วิฤติฯทำให้จัดหาเงินทุนที่ซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการ ทำเกษตรยากมากกว่าเดิม					
3. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนไม่ได้จึงลดพื้นที่ทำ การเกษตรลง					
4. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ๆยาก กว่าเดิม					
5. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ย สูงกว่าเดิม					
6. วิฤติฯการระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้ ท่านมีปัญหาในการจัดหาเงินทุนเอาไว้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการ ทำเกษตรยากกว่าเดิม					
7. วิฤติฯการระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้ท่าน จัดหาแหล่งเงินทุนไม่ได้จึงทำให้ทุนทำเกษตรลดลงมาก					
8. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนเพิ่มพื้นที่ของตนเอง ในการทำนาข้าวลำบากมากกว่าเดิม					
9. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนซื้อวัตถุดิบยาก กว่าเดิม					
10. วิฤติฯทำให้ท่านจัดหาเงินทุนในการเช่าขยาย พื้นที่ในการทำนาข้าวลำบากมากกว่าเดิม					

การจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับของผลกระทบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials)					
1. วิกฤติฯทำให้ท่านมีการจัดการดินไถนาเตรียมดินปลูกข้าวยากกว่าเดิม					
2. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องดำนาหรือเครื่องปลูกข้าวยากกว่าเดิม					
3. วิกฤติฯทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องสูบน้ำเข้าในแปลงนาข้าวยากกว่าเดิม					
4. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องมือเกี่ยวเกี่ยวข้าวยากกว่าเดิม					
5. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาสังข์ออะไหล่เครื่องมือหรือเครื่องจักรยากกว่าเดิม					
6. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเครื่องสีข้าวยากขึ้นที่ใช้ทำนาข้าวยากกว่าเดิม					
7. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาอะไหล่วัสดุอุปกรณ์ซ่อมบำรุงยากกว่าเดิม					
8. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเช่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำเกษตรมากกว่าเดิม					
9. วิกฤติฯทำให้ท่านมีปัญหาในการจัดหาเรื่องวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการทำเกษตรมาก					
10. วิกฤติฯทำให้ท่านมีการจัดหาเครื่องพ่นยากำจัดแมลงเอนแปลงนาข้าวยากกว่าเดิม					
4.ด้านการจัดการ (Management)					
1. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมดินในการทำนาข้าวยากกว่าเดิม					
2. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวยากกว่าเดิม					
3. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเพาะปลูกต้นกล้า					

การจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ระดับของผลกระทบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้าวยากกว่าเดิม					
4. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากข้าวยากกว่าเดิม					
5. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดการผลผลิตภายหลังการเก็บเกี่ยวยากกว่าเดิม					
6. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการจัดจำหน่ายผลผลิตข้าวยากกว่าเดิม					
7. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดโรคในนาข้าวยากกว่าเดิม					
8. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการกำจัดแมลงศัตรูข้าวยากกว่าเดิม					
9. วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการควบคุมวัชพืชยากกว่าเดิม					
10 วิกฤติฯทำให้ท่านจัดหาวิธีการซื้อปุ๋ยหรือฮอร์โมนให้กับต้นข้าวยากกว่าเดิม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคโควิด 19 ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ในรอบปีที่ผ่านมา (2564 ถึง 2565) ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาอุปสรรค

1. ปัญหาด้านแรงงาน

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขของท่าน.....

.....

.....

2. . ปัญหาด้านเงินทุน

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขของท่าน.....

.....

.....

3. . ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขของท่าน.....

.....

.....

4. ปัญหาด้านวิธีการ (Method)

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขของท่าน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณครับ.

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบเครื่องมือ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถามผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อการจัดการปัจจัยการผลิต ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	96.8
	Excluded ^a	1	3.2
	Total	31	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.813	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ma1	81.80	75.062	.469	.803
ma2	81.80	75.269	.461	.804
ma3	83.20	85.269	.389	.807
ma4	83.03	83.757	.350	.807
ma5	82.70	84.769	.180	.815
ma6	83.70	89.183	.000	.814
ma7	81.83	83.040	.636	.801
ma8	82.80	83.752	.244	.812
ma9	82.83	85.385	.576	.806
ma10	81.83	90.351	-.196	.818
mo1	81.87	81.844	.735	.798
mo2	82.40	81.421	.399	.805
mo3	81.80	83.476	.754	.801
mo4	81.87	81.913	.646	.799
mo5	81.43	77.495	.649	.794

mo6	82.93	87.444	.029	.823
mo7	81.93	82.547	.549	.802
mo8	81.57	86.875	.217	.811
mo9	81.50	82.948	.479	.803
mo10	81.30	81.597	.471	.802
mam1	81.83	80.420	.551	.799
mam2	82.27	81.582	.362	.807
mam3	81.50	85.569	.258	.810
mam4	83.20	86.441	.227	.811
mam5	81.37	80.309	.539	.799
mam6	81.40	87.421	.097	.815
mam7	83.07	86.202	.155	.814
mam8	81.63	90.792	-.149	.825
mam9	82.83	86.902	.335	.810
mam10	83.07	86.547	.263	.810
mar1	83.70	89.183	.000	.814
mar2	83.70	89.183	.000	.814
mar3	83.70	89.183	.000	.814
mar4	83.70	89.183	.000	.814
mar5	83.70	89.183	.000	.814
mar6	83.70	89.183	.000	.814
mar7	83.70	89.183	.000	.814
mar8	83.70	89.183	.000	.814
mar9	83.70	89.183	.000	.814
mar10	83.70	89.183	.000	.814

ภาคผนวก ค
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพที่ 4 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 5 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 6 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 7 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 8 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 9 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	JATURAPOL PHIROMAKARADEJ
เกิดเมื่อ	07 March 1978.
ประวัติการศึกษา	2021 - present M.S. Agricultural Extension and Rural Development, Maejo University, Chiangmai. 2019-2021 B.S. Agricultural Extension Development and Communication, Maejo University, Chiangmai. GPA of 3.60. 1993-1998 Graduate with Higher Vocational Certificate from Phetchaburi Agricultural College. 1990-1993 Graduate from Hua Hin Wiltayakom Secondary School.
ประวัติการทำงาน	2021 gardener at the Fourseason Hotel Ching Mai, phone number 053-878 560.

